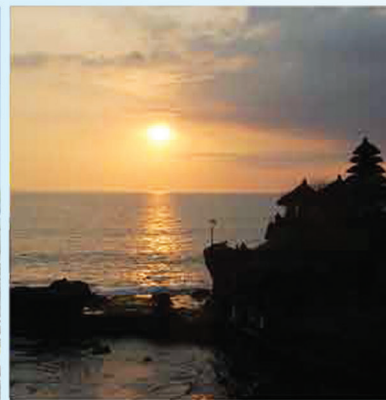

แผนยุทธศาสตร์

ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

(ASEAN Tourism Strategic Plan)

แผนยุทธศาสตร์

ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
(ASEAN Tourism Strategic Plan)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510

ประเทศสมาชิกประกอบด้วยบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม:

สำนักเลขาธิการอาเซียน (The ASEAN Secretariat)

Tourism Unit - Infrastructure Division

70A Jalan Sisingamangaraja

โทรศัพท์ : (6221) 724 3372, 726 2991

โทรสาร : (6221) 739 8234, 724 3504

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียนแสดงบนเว็บไซต์ www.asean.org

ลิขสิทธิ์ทั้งหมดเป็นของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) พ.ศ. 2558

เอกสารฉบับนี้จัดทำโดยกระทรวงการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในฐานะผู้นำการประสานงานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 และผู้แทนของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) โดยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (United States Agency for International Development)

เอกสารฉบับนี้แปลและเรียบเรียงเป็นฉบับภาษาไทยโดยกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา

A S E A N

Southeast Asia
feel the warmth

คำนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) เป็นภูมิภาคที่กำลังเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว อาเซียนมีประชากรอาศัยอยู่ถึง 600 ล้านคนโดยประมาณ อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และมีสภาพแวดล้อมที่มีเสถียรภาพ นอกจากนี้ การรวมตัวกันเป็นประชาคมอันเป็น การขับเคลื่อนภายใต้พันธกรณีระหว่างผู้นำกลุ่มประเทศอาเซียนยังมีบทบาทในการยกระดับศักยภาพ ด้านการแข่งขันของภูมิภาคในตลาดโลก ด้วยข้อเท็จจริงข้างต้นนี้ทำให้องค์การเพื่อการพัฒนาทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค เช่น ธนาคารโลก (World Bank) บริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (IFC) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) คาดการณ์ว่าแนวโน้มความเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยการค้า การผลิตขั้นสูง การเกษตรและการท่องเที่ยว จะยังคงดำเนินไปอย่างเข้มแข็งในอนาคต ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ASEAN Foreign Ministers' Retreat) ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2556 ที่อำเภอหัวหิน ราชอาณาจักรไทย ได้มีการพิจารณาถึงวิสัยทัศน์หลังจากปี พ.ศ. 2558 และได้ข้อสรุปว่าเป้าหมายโดยรวมของอาเซียนต่อจากนี้จะไม่ได้อิงความถึงเฉพาะการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนเท่านั้น แต่จะต้องเป็นความเติบโตทางเศรษฐกิจที่ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม (Inclusive) เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green) และอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge-based) ซึ่งการท่องเที่ยวนั้นจะเป็นหนึ่งในภาคส่วนทางเศรษฐกิจหลักที่จะมีบทบาทสำคัญในการเติมเต็มวิสัยทัศน์โดยรวมหลังจากปี พ.ศ. 2558 ด้วย

สารบัญ

คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ค
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ช
1. บทนำ	1
1.1 การท่องเที่ยว ประชาคมอาเซียน และแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558	1
1.2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568	5
2. ประเด็นสำคัญในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568	8
2.1 ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว	8
2.1.1 การตลาด	8
2.1.2 การพัฒนาสินค้า	9
2.1.3 การลงทุน	10
2.1.4 การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ	10
2.1.5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	10
2.1.6 การเชื่อมต่อและโครงสร้างพื้นฐาน	11
2.1.7 การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง	11
2.2 การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและมีส่วนร่วม	12
2.2.1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	12
2.2.2 ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองสถานที่ท่องเที่ยว	12
2.2.3 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	13
3. ทิศทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568	14
3.1 วิสัยทัศน์	14
3.2 ยุทธศาสตร์	14
3.3 การจัดโครงสร้างผู้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ (Institutional Arrangements)	16
4. การดำเนินการเชิงกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการและกรอบเวลา	20
5. กรอบการควบคุมดูแลและประเมินผล	36
ภาคผนวก	38
ภาคผนวก 1 - การทบทวนสถานะของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558	39
ภาคผนวก 2 - ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการและแบบแผนสำหรับช่วงเปลี่ยนผ่าน	58

บทสรุปผู้บริหาร

ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนนั้นเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 และเพื่อเป็นการสานต่อความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว อาเซียนได้ตั้งเป้าหมายต่อเนื่องสำหรับระยะเวลา 10 ปี หลังจากที่แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้สิ้นสุดลง โดยจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจมากขึ้นผ่าน การรวมตัวของประเทศในกลุ่มอาเซียน เพื่อสร้างความเติบโตอย่างมีส่วนร่วม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและอาศัยองค์ความรู้ในการพัฒนามากขึ้น เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายนี้อาเซียนจำเป็นต้องรักษาจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีอยู่แล้ว และใช้แนวทางเชิงยุทธศาสตร์เพื่อรับมือกับความท้าทายในหลายด้าน ได้แก่ การทำการตลาดจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน (Single Destination Marketing) การพัฒนามาตรฐานคุณภาพ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมการคมนาคมและความเชื่อมโยง การส่งเสริม การลงทุน การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย และการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ความท้าทายเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวซึ่งมีความสามารถในการแข่งขัน ยั่งยืน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมได้โดยปราศจากอุปสรรคทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ภายใต้บริบทเหล่านี้ วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวอาเซียนในระยะเวลา 10 ปีจนถึงปี พ.ศ. 2568 คือ

“ภายในปี พ.ศ. 2568 ภูมิภาคอาเซียนจะเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย ภายใต้การพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความยั่งยืน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีความสมดุล และสามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชน ชาวอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ในการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวอาเซียนสำเร็จตามวิสัยทัศน์ข้างต้นในระยะเวลาที่กำหนดนั้นจำเป็นต้องมีการสานต่อโครงการต่างๆ ที่มีอยู่ให้สำเร็จลุล่วง เช่น การทำการตลาดภูมิภาคอาเซียนเป็นตลาดเดียว (Single Market) การสร้างมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Standards) การใช้ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) การประยุกต์ใช้วิธีการและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการพัฒนาจุดหมายปลายทางท่องเที่ยว สินค้าและการตลาด การบูรณาการ ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในระดับอนุภูมิภาคต่างๆ ภายในอาเซียน ได้แก่ กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง (GMS) โครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) ความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-ราชอาณาจักรไทย (IMT-GT) เป็นต้น นอกจากนี้การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้และเพื่อการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียนจะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ในด้านการคมนาคมและความเชื่อมโยง (Connectivity) การลงทุน ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย และการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมด้วย โดยความท้าทายประการสำคัญของการดำเนินการเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวอาเซียนสามารถแบ่งกลุ่มได้ดังต่อไปนี้

ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 1: การยกระดับการแข่งขันของอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันด้าน การท่องเที่ยว (Single Tourism Destination)

ลำดับ	การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ
1.1	การเพิ่มความเข้มข้นของ การส่งเสริม และการทำการตลาด	1.1.1 ยกระดับกรอบการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติด้าน การท่องเที่ยวอาเซียน
		1.1.2 ขยายโครงการทำการตลาดจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน
1.2	การเพิ่มความหลากหลายของสินค้าด้าน การท่องเที่ยว	1.2.1 ต่อยอดการพัฒนาสินค้าและการทำการตลาดที่ดำเนินการอยู่ให้เสร็จ ล่วง ตลอดจนค้นหาและพัฒนาสินค้า และใช้วิธีการด้านการตลาด รูปแบบใหม่
		1.2.2 ส่งเสริมการพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวและเส้นทางระดับ อนุภูมิภาคของอาเซียนเพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม
1.3	การดึงดูดการลงทุนด้าน การท่องเที่ยว	1.3.1 จัดเตรียมแผนการลงทุนด้านการท่องเที่ยวอาเซียน ซึ่งระบุถึงเส้น ทางการลงทุนที่จะมีการกระตุ้นการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและ สินค้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างผสมผสานและเป็นหนึ่งเดียว
		1.3.2 ส่งเสริมการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเสรีมากขึ้น
1.4	การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของ ทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Human Capital)	1.4.1 ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อนำข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของ บุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) มาปฏิบัติ
		1.4.2 จัดเตรียมและดำเนินการตามแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการ ท่องเที่ยวอาเซียนโดยประสานงานกับเครือข่ายการจัดการและพัฒนา บุคลากรอาเซียน (ATRM)
1.5	การบังคับใช้และเพิ่มเติมมาตรฐานด้าน การท่องเที่ยวอาเซียนสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและจุดหมายปลายทาง	1.5.1 ส่งเสริมการรับและบังคับใช้ระบบการรับรองมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว อาเซียนในนโยบายและการกำกับดูแลตลอดจนในแผนการพัฒนา บุคลากรของรัฐสมาชิก
		1.5.2 กำหนดและบังคับใช้มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนใหม่ๆ
		1.5.3 พัฒนาแนวทางในการคุ้มครองนักท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourist Protection Guidelines)
1.6	การส่งเสริมและขยายขอบเขตความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมาย ปลายทางการท่องเที่ยว	1.6.1 ยกระดับความเชื่อมโยงของการคมนาคมทางอากาศโดยการส่งเสริมให้ เกิดตลาดการบินร่วมอาเซียน (ASAM)
		1.6.2 ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญและการท่องเที่ยวแม่น้ำรวม ถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเรือสำราญ ในพื้นที่ทะเลและแม่น้ำ
		1.6.3 ปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ใน ประเทศที่ออกโดยประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการขับขี่ยานพาหนะและการท่องเที่ยวทางบกข้ามประเทศภายใน ภูมิภาค
		1.6.4 ส่งเสริมการพัฒนาความเชื่อมโยงทางถนนตามเส้นทางทางท่องเที่ยว หลักของกลุ่มประเทศอาเซียน
1.7	การยกระดับการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง	1.7.1 จัดเตรียมเอกสาร (White Paper) ว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อกำหนดการ อำนวยความสะดวกในการเดินทางภายในอาเซียนและการเดินทาง ระหว่างประเทศ (ตามข้อ 2 ความตกลงด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน พ.ศ. 2545)

ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 2: การส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียนที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

ลำดับ	การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ
2.1	การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นภาครัฐและเอกชนในห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยว (Tourism Value Chain)	2.1.1 พัฒนาและดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
2.2	การสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการให้ความสำคัญในการดูแลและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage Sites)	2.2.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองจุดหมายปลายทางหลักของอาเซียน
		2.2.2 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการคุ้มครองและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก
2.3	การเตรียมความพร้อมสำหรับการรักษาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)	2.3.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและรับมือกับสภาวะการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ
		2.3.2 จัดเตรียมคู่มือที่รวบรวมแนวทางการบรรเทา การปรับตัวและการรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในด้านการกำกับดูแลการวางแผน การดำเนินงาน การควบคุมดูแลตลอดจนการประเมินผลแผนงานและโครงการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ของอาเซียนนั้นจะยังคงมีการดำเนินการต่อไปในระดับภูมิภาค กล่าวคือ รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers) จะเป็นผู้กำหนดกรอบนโยบายและทิศทาง การพัฒนา ส่วนองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) จะเป็นหน่วยงานปฏิบัติการใน การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 โดยมีคณะกรรมการ 4 ชุด ได้แก่

- ◆ คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
- ◆ คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
- ◆ คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing, and Monitoring and Evaluation Committee)
- ◆ คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee)

“ภายในปี พ.ศ. 2568 ภูมิภาคอาเซียนจะเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย ภายใต้การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ยั่งยืน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีความสมดุล และสามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนชาวอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ทิศทาง ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การยกระดับการแข่งขันของอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันด้านการท่องเที่ยว

1.1

การเพิ่มความเข้มข้นของการส่งเสริมและการทำการตลาด

1.2

การเพิ่มความหลากหลายของสินค้าด้านการท่องเที่ยว

1.3

การดึงดูดการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

1.4

การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Human Capital)

1.5

การบังคับใช้และเพิ่มเติมมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกบริการและจุดหมายปลายทาง

1.6

การส่งเสริมและขยายขอบเขตความร่วมมือและโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว

1.7

การยกระดับการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียนที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

2.1

การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาครัฐและเอกชนในห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยว (Tourism Value Chain)

2.2

การสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยตลอดจนการให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการคุ้มครองและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage Sites)

2.3

การตอบสนองต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

หากแผนการดำเนินการและโครงการตามแผนกลยุทธ์ทั้งหมดได้รับการสนับสนุนทางทรัพยากรอย่างเต็มที่และสามารถดำเนินการลุล่วงไป ภายในปี พ.ศ. 2568 คาดว่า

- ◆ อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 - 15
- ◆ อัตราส่วนการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวต่อการจ้างงานทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.7 เป็นร้อยละ 7
- ◆ มูลค่าการใช้จ่ายต่อคนของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเพิ่มขึ้นจาก 877 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 1,500 ดอลลาร์สหรัฐ
- ◆ ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเพิ่มขึ้นจาก 6.3 คืน เป็น 8 คืน
- ◆ อัตราส่วนจำนวนหน่วยที่พัก (Accommodation Unit) ต่อประชากรในอาเซียนจะเพิ่มขึ้นจาก 0.51 หน่วยต่อประชากร 100 คน เป็น 0.60 หน่วยต่อประชากร 100 คน
- ◆ จำนวนผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Standards) เพิ่มขึ้นจาก 86 ราย เป็น 300 ราย
- ◆ จำนวนโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) ในรูปแบบการเจาะจงพัฒนาเฉพาะห่วงโซ่คุณค่าเพิ่มขึ้นจาก 43 โครงการ เป็นกว่า 300 โครงการ

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

AADCP	- โครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน-ออสเตรเลีย
ADB	- ธนาคารพัฒนาเอเชีย
APEC	- กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก
ASEAN	- สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ASEAN-CCI	- คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน
ASEAN-CCS	- คณะกรรมการประสานงานด้านบริการ
ASEANTA	- สมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน
ATA	- ความตกลงด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน
ATMS	- กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน
ATPMC	- คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน
ATRM	- เครือข่ายการจัดการและพัฒนาบุคลากรอาเซียน
ATSP	- แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
ATF	- การประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน
BIMP-EAGA	- โครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
GDP	- ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
GMS	- กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
IMT-GT	- ความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายสาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-ราชอาณาจักรไทย
MCWG	- คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารของอาเซียน
MICE	- การประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดแสดงสินค้า
MRA	- ข้อตกลงยอมรับร่วม
NTO	- องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ
PATA	- สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก
PDR	- สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
PDWG	- คณะทำงานด้านการพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวของอาเซียน
PR	- ประชาสัมพันธ์
QTWG	- คณะทำงานการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ
SAR	- เขตปกครองพิเศษ
SEA	- เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
STOM	- การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน
TIBC	- คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน
UNDP	- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
UNEP	- โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ
UNESCO	- องค์กรเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
UNWTO	- องค์กรการท่องเที่ยวโลก
WB	- ธนาคารโลก
WEF	- สภาเศรษฐกิจโลก

1.1 การท่องเที่ยว ประชาคมอาเซียนและแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์และหลากหลาย ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม ทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ กระจายอยู่ทั่วไปทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท อีกทั้งยังมีสถานที่ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกขององค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) มากมาย แยกเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติจำนวน 11 แห่งและมรดกโลกทางวัฒนธรรมอีก 17 แห่งซึ่งล้วนแต่มีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและสะท้อนถึงความเป็นมาอันยาวนาน ความโดดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวในอาเซียนนั้นไม่ได้มีเพียงเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพียงเท่านั้น อาเซียนยังมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หลากหลายซึ่งเป็นการผสมผสานกันกับอิทธิพลของวัฒนธรรมอาหรับ จีน อินเดีย และยุโรป อีกทั้งประเพณีทางศาสนาที่หลากหลาย ทั้งประเพณีของศาสนาพุทธ ฮินดู อิสลามและคริสต์ ตลอดจนความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้ภูมิภาคอาเซียนเต็มไปด้วยเสน่ห์และมรดกทางธรรมชาติ ทิวทัศน์ในชนบทและเขตเมืองที่มีสีสันซึ่งมีความโดดเด่นอยู่แล้วให้มาสนใจยิ่งขึ้นไปอีก

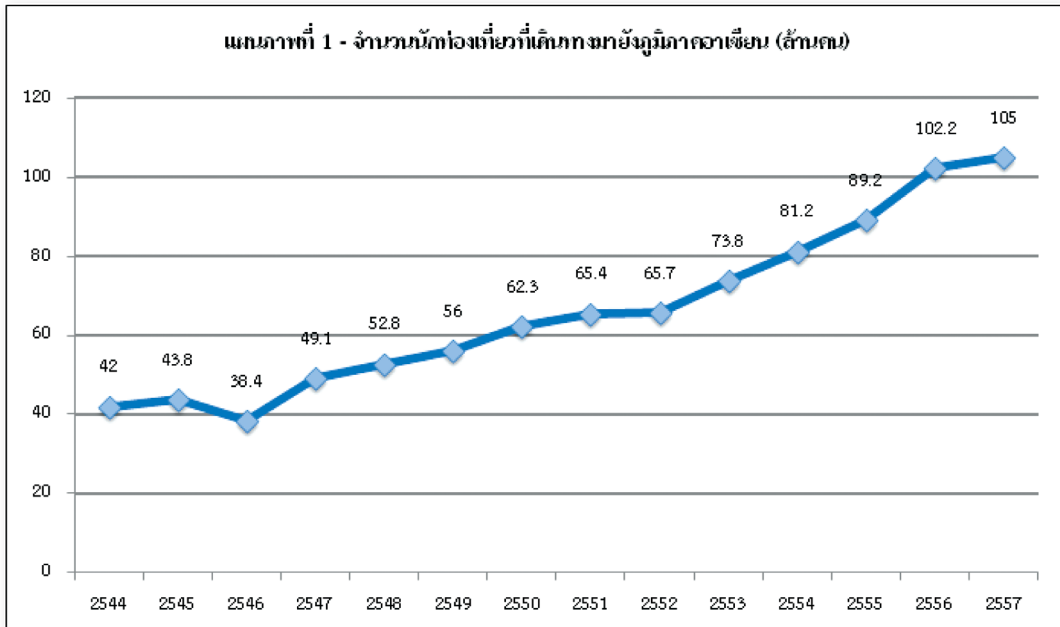
◆ การท่องเที่ยวและประชาคมอาเซียน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในสาขาสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายใต้เสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เนื่องจากการท่องเที่ยวขึ้นถือเป็นภาคส่วนทางเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และราชอาณาจักรไทย กล่าวคือ ประเทศกลุ่มนี้ล้วนแต่มีส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มากกว่าร้อยละ 10¹ อีกทั้งตลาดการท่องเที่ยวยังมีบทบาทอย่างมากในการสร้างงานให้แก่ตลาดแรงงานของประเทศ จากข้อมูลของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) พบว่า ในปี พ.ศ. 2556 กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวนอกภูมิภาค (Tourism Exports) นำไปสู่อายรวมในรูปแบบเงินตราต่างประเทศสูงถึง 112.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดบริการการเดินทางและนำเที่ยว การซื้อขายสินค้า กิจกรรมเพื่อความบันเทิง การคมนาคม และภาคการผลิตและให้บริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวสูงถึง 294.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 12.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) รวมของทุกประเทศในภูมิภาค

◆ แนวโน้มปัจจุบันและการคาดการณ์การเติบโต

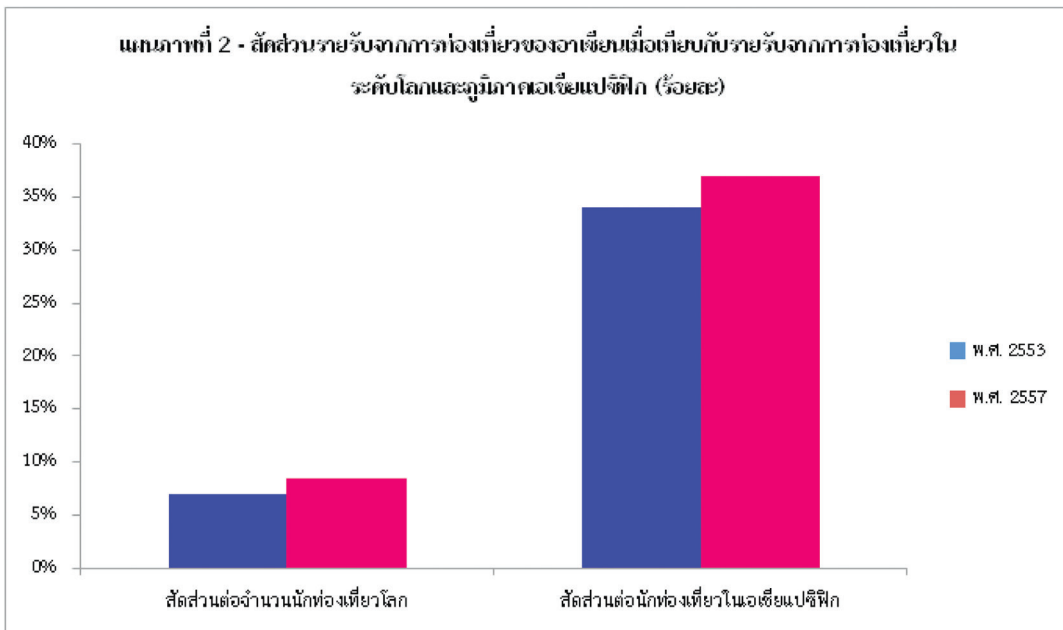
แผนภาพที่ 1 แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาয়ภูมิภาคอาเซียน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับตัวเลขนักท่องเที่ยวที่คาดการณ์ดังปรากฏในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 จะพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาয়ภูมิภาคอาเซียนในปี พ.ศ. 2555 นั้นสูงกว่าตัวเลขที่คาดการณ์สำหรับปี พ.ศ. 2558 ซึ่งคาดการณ์ว่ามีจำนวน 86.7 ล้านคน โดยข้อมูลรายประเทศชี้ว่าสัดส่วนนักท่องเที่ยวจากนอกภูมิภาคที่เดินทางเข้ามาয়สามประเทศจุดหมายปลายทางหลัก คือ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์และราชอาณาจักรไทย ลดลงจากร้อยละ 70.71 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 64.1 ในปี พ.ศ. 2557 และพบว่านักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเดินทางไปยังประเทศอื่นๆ ในอาเซียนมากขึ้น โดยประเทศหลักที่ได้รับประโยชน์จากแนวโน้มดังกล่าวและมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

¹ ข้อมูลจากการคาดการณ์โดยใช้แบบจำลองเศรษฐมิติ (Econometric Model) ของสถาบัน Oxford Economics ในความดูแลของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) ทั้งนี้การคาดการณ์โดยใช้แบบจำลองของ WTTC นี้จะครอบคลุมทั้งรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศและในประเทศ

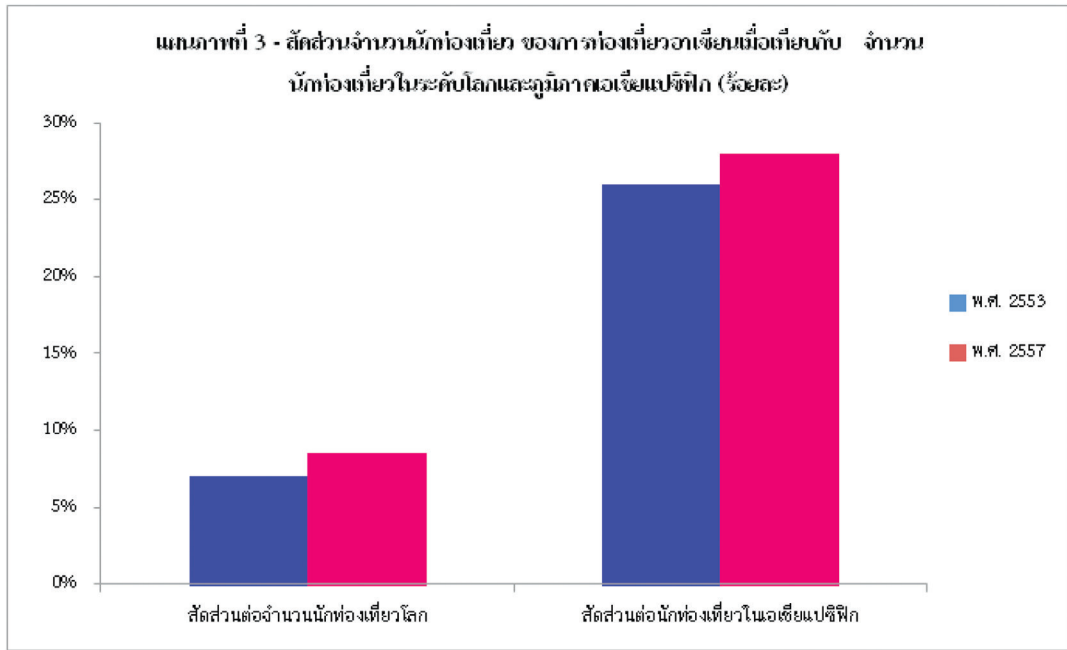

*ข้อมูลจาก บรูไนดารุสซาลามระหว่างปี พ.ศ. 2544 - 2555 มีเฉพาะข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศทางอากาศเท่านั้น
ที่มา: สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

แผนภาพที่ 2 และ 3 แสดงสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยวของอาเซียนเทียบกับข้อมูลสถิติเดียวกันในระดับโลกและในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกสำหรับปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2557 จากแผนภาพพบว่าภูมิภาคอาเซียนมีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวและสัดส่วนรายรับจากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงดังกล่าว ข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ชี้ว่าการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเป็นจุดประสงค์หลักของการเดินทางคิดเป็นร้อยละ 56 ของจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งเดินทางมายังภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทั้งหมด ส่วนจุดประสงค์รองลงมาคือเพื่อพบปะเพื่อนฝูงและ เยี่ยมเยียนญาติมิตร และเพื่อธุรกิจคิดเป็นร้อยละ 26 และร้อยละ 16 ของจำนวนนักท่องเที่ยวตามลำดับ

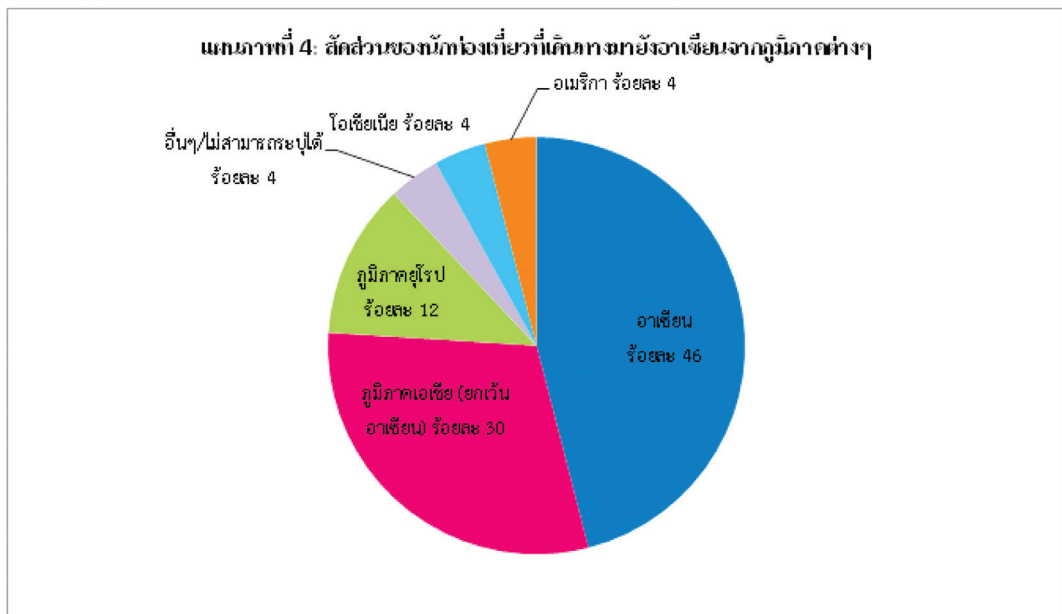

ที่มา: รายงาน UNWTO Highlights ปี พ.ศ. 2558 โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO)

ที่มา: รายงาน UNWTO Highlights ปี พ.ศ. 2558 โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO)

ตลาดการท่องเที่ยวหลักของอาเซียนคือประเทศในกลุ่มอาเซียนเอง (Intra-ASEAN) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 46 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในภูมิภาคอาเซียนทั้งหมด ส่วนตลาดเอเชีย (ไม่นับประเทศในอาเซียน) มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในภูมิภาคอาเซียนคิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนทั้งหมด) ตลาดยุโรป (คิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนทั้งหมด) ตลาดโอเชียเนีย (ร้อยละ 4) และตลาดสหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 4) ทั้งหมดรวมกันมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 50 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในภูมิภาคอาเซียนทั้งหมด โดยตลาดที่มีการเติบโตมากที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2556 ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (เติบโตขึ้นร้อยละ 32) ประเทศญี่ปุ่น (เติบโตขึ้นร้อยละ 12.95) ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ (เติบโตขึ้นร้อยละ 10.49) ประเทศไต้หวัน (เติบโตขึ้นร้อยละ 9.14) แลครีรัฐออสเตรเลีย (เติบโตขึ้นร้อยละ 8.24)

ที่มา: สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

จากการคาดการณ์ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังภูมิภาคอาเซียนทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นเป็น 123 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2563 เป็น 152 ล้านคนในปี พ.ศ. 2568 และเป็น 187 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2573 อัตราการเติบโตที่ค่อนข้างสูงนี้ทำให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความกังวลเกี่ยวกับการเติบโตดังกล่าวอย่างยั่งยืนในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวซึ่งเป็นมรดกให้คงอยู่ต่อไป และการกระจายรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมตลอดจนประโยชน์จากการจ้างงาน สู่ประชากรที่ยังด้อยโอกาสในภูมิภาค

ตารางที่ 1 ตารางคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2573

ภูมิภาค	ตัวเลขคาดการณ์การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยว (ร้อยละ)		จำนวนนักท่องเที่ยวจริง(ล้านคน)		จำนวนนักท่องเที่ยวที่คาดการณ์ (ล้านคน)		
	(ปี พ.ศ.)	2553 - 2563	2563 - 2573	2556	2563	2568	2573
ทั่วโลก		3.8	2.9	1,087	1360	1569	1809
เอเชียแปซิฟิก		5.7	4.2	248	355	436	535
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		5.8	4.3	102*	123	152	187

◆ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวระดับอนุภูมิภาค

จากข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังกลุ่มอนุภูมิภาคต่างๆ ในอาเซียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) อนุภูมิภาคเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียน ด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) และกลุ่มความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-ราชอาณาจักรไทย (IMT-GT) ในปี พ.ศ. 2553 พบว่า กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) เป็นกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงที่สุดจากกลุ่มอนุภูมิภาคในอาเซียนทั้ง 3 กลุ่ม โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 45.9 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังอาเซียนทั้งหมด สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ภูมิภาคได้มากถึง 39.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 12.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของทุกประเทศในอนุภูมิภาครวมกัน (หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของการท่องเที่ยวอาเซียน) และก่อให้เกิด การจ้างงานโดยตรงถึง 3.31 ล้านคน (เป็นแรงงานเพศหญิงร้อยละ 50 ถึง 70 ของจำนวนการจ้างงานดังกล่าว)² ทั้งนี้ แม้ว่าสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังอนุภูมิภาคเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียน ด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) และกลุ่มความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-ราชอาณาจักรไทย (IMT-GT) นั้นมีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวไม่มากนักเมื่อเทียบกับกลุ่มความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) แต่สัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ต่อมูลค่าการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคทั้งสองนี้ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นและกลุ่มเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) ก็มีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าอัตราการเติบโตของกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ด้วย

หากพิจารณาแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยจำแนกตามเพศของแรงงาน พบว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีจำนวนแรงงานที่เป็นเพศหญิงคิดเป็นสัดส่วนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะในราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่มีแรงงานเพศหญิงในตลาดแรงงานการท่องเที่ยวสาขาบริการกว่าร้อยละ 60³ ถึงแม้เพศในแต่ละประเภทของงานจะมีความหลากหลายแตกต่างกันไป แต่ข้อมูลชี้ว่าแรงงาน

² ข้อมูลจากการคำนวณของทีมวิจัยของโครงการ

³ ADB. 2009. *Gender-Related Impacts of the Global Economic Slowdown in the Greater Mekong Subregion: Emerging Trends and Issues*. Manila.

เพศหญิงส่วนใหญ่มักได้รับตำแหน่งงานที่ใช้ทักษะต่ำกว่าและได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าแรงงานเพศชาย นอกจากนี้ข้อมูลในประเทศอาเซียนทุกประเทศชี้ให้เห็นว่าสัดส่วนของแรงงานเพศชายที่ได้รับตำแหน่งงานระดับบริหารในหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีมากกว่าแรงงานเพศหญิง ข้อมูลสถิติชี้ว่าในราชอาณาจักรไทยสัดส่วนของแรงงานเพศหญิงในร้านอาหารและโรงแรมนั้นสูงถึงร้อยละ 66⁴ และในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสัดส่วนของแรงงานเพศหญิงในตำแหน่งทำความสะอาด (Housekeepers) นั้นสูงใกล้เคียงร้อยละ 100⁵ อย่างไรก็ตามถึงแม้ตลาดแรงงานจะจ่ายค่าตอบแทนแก่แรงงานเพศหญิงไม่เท่าเทียมกับแรงงานเพศชาย ค่าแรงจากแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานกึ่งฝีมือในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นแหล่งรายได้เสริมที่สำคัญสำหรับหลายครัวเรือนในชนบท เช่นในกรณีของราชอาณาจักรกัมพูชาที่มีการศึกษาพบว่าแรงงานจำนวนมากกว่าร้อยละ 75 ของแรงงานทั้งเพศชายและหญิงที่ทำงานในโรงแรมที่เสียมเรียบและพนมเปญได้รับค่าจ้างรวมกันสูงกว่าเดือนละ 1.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ⁶

1.2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนปี พ.ศ. 2559 - 2568

◆ การต่อยอดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนปี พ.ศ. 2554 - 2558

เพื่อให้การรวมกลุ่มการท่องเที่ยวเป็นไปดังเป้าหมายที่ผู้นำประเทศกลุ่มอาเซียนตั้งเอาไว้ รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนได้อนุมัติแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 ที่จะเป็นการต่อยอดจากความสำเร็จของการท่องเที่ยวอาเซียนใน 19 มาตรการดังกล่าวที่กำหนดในแผนการรวมกลุ่ม (Roadmap for Integration) มาตรการเหล่านี้สอดคล้องกับความตกลงด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ATA) ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้นำประเทศกลุ่มอาเซียนในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 เป็นแผนงานที่มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายครอบคลุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อันหมายถึงการมุ่งพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวให้สูงที่สุดตามเป้าหมายการรวมตัวกันในภูมิภาคอาเซียน โดยการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการรวมตัวกันในสาขานี้ ได้แก่ ความไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นเอกเทศของการทำการตลาดในภูมิภาค การพัฒนาสินค้าและจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยว การลงทุน ทรัพยากรมนุษย์ มาตรฐานคุณภาพ การอำนวยความสะดวกและความเชื่อมโยงในการเดินทาง ความปลอดภัยและการรักษา ความปลอดภัย และการติดต่อสื่อสาร

กิจกรรมหลักของคณะทำงานแต่ละคณะ ตลอดจนขอบเขตความรับผิดชอบตามแผนยุทธศาสตร์ และสถานะปัจจุบันของการดำเนินการและความสำเร็จของคณะทำงานปรากฏอยู่ในภาคผนวก 1 หากพิจารณาตามดัชนีชี้วัดที่จัดทำโดยคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) จะพบว่าร้อยละ 91 ของกิจกรรมทั้งหมดภายใต้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนนั้นได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วหรือกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

จากการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนปี พ.ศ. 2554 - 2558 และสถานการณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอาเซียนในภาพรวมในช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2558 ตลอดจนผลการหารือของคณะทำงานแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP Task Force) ในการประชุมที่สาธารณรัฐสิงคโปร์เมื่อปี พ.ศ. 2557 พบว่าความท้าทายหลักในการพัฒนาคุณภาพของการท่องเที่ยวและการรวมตัวด้านการท่องเที่ยวในระบบเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่

- การสร้างความสมดุลในการจัดสรรผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิกที่ดีขึ้น
- การลดความกังวลในความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- การทำให้พิธีการข้ามพรมแดนมีความสะดวกยิ่งขึ้นและมีต้นทุนที่ต่ำลง
- การแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดและการกระจุกตัวของโครงสร้างพื้นฐานที่จุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยว
- การลดต้นทุนการให้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของภูมิภาค

⁴ Paitoonpong, S., N. Akkarakul, and S. Rodsombon. 2009. *Triple Burden: Impact of the Financial Crisis on Women in Thailand*. P. 31. Oxfam Research Report. Bangkok: Oxfam GB.

⁵ Lao National Tourism Administration. 2009. *Tourism, Employment and Education in Lao PDR*. Vientiane.

⁶ Overseas Development Institute and United Nations Development Programme. 2009. *Cambodia Country Competitiveness: Driving Economic Growth and Poverty Reduction*. Phnom Penh. การศึกษาดังกล่าวยังพบอีกว่าโดยเฉลี่ยแล้วแรงงานเพศชายจะมีรายได้สูงกว่าเพศหญิงถึงร้อยละ 30 เมื่อเปรียบเทียบงานชนิดที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกัน

- การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ของภูมิภาคที่ยังไม่ได้รับการพัฒนามากนัก แต่อุดมไปด้วยทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์
- การลดความเปราะบางของสถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage) ของพื้นที่และประชาชนที่เกี่ยวข้องต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวให้ทุกภาคส่วนสามารถมีส่วนร่วม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและอาศัยองค์ความรู้ในการพัฒนา

ความท้าทายข้างต้นทุกประการล้วนเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูงขึ้นและเป็นตลาดที่ทุกภาคส่วนสามารถมีส่วนร่วมได้ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของวาระในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน และหากพิจารณาถึงสาเหตุหลักของประเด็นความท้าทายข้างต้นจะพบว่ามียุทธศาสตร์ได้แก่

- นโยบายการลงทุนในสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ไม่มีประสิทธิภาพและนโยบายด้านการเดินทางข้ามพรมแดนและความเชื่อมโยงที่จำกัด ตลอดจนการขาดแคลนทรัพยากรด้านการรักษาความปลอดภัยในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว และการมีโครงสร้างพื้นฐานและระบบของการสื่อสารที่ไม่ครอบคลุมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณพื้นที่ของภูมิภาคที่ยังไม่ได้รับการพัฒนามากนัก
- การขาดนโยบายที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาจุดหมายปลายทางและผลิตภัณฑ์ของอนุภูมิภาคที่ให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และอาศัยองค์ความรู้ในการพัฒนา
- การไม่ให้ความสำคัญอย่างเพียงพอต่อการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางอากาศ โครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยว⁷ และโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ความอ่อนแอของกรอบนโยบายในการบูรณาการหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการรักษามรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมผ่านการพัฒนา ระบบ การบริหารจัดการและควบคุมสถานที่ที่ดี
- ความไม่ชัดเจนของกรอบการวัดผลการปฏิบัติงานและระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลที่เกี่ยวข้อง

โดยรวมแล้ว ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาประเด็นด้านการตลาด การพัฒนาสินค้า และการกำหนดมาตรฐานคุณภาพนั้นจะพัฒนาไปแล้วเป็นอย่างมาก แต่ก็ยังคงมีประเด็นอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการต่อไป ได้แก่

1. การสานต่อโครงการด้านการตลาด การพัฒนาสินค้าและการท่องเที่ยวคุณภาพที่กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่อง
2. การกระตุ้นให้เกิดการลงทุน การเพิ่มความสะดวกสบายในการเดินทางและความเชื่อมโยง การสร้าง ความปลอดภัย และการรักษาความปลอดภัย และการยกระดับการสื่อสาร
3. การดำเนินการเพื่อกำจัดจุดอ่อนเชิงนโยบาย ดังนี้
  - ก. การพัฒนาจุดหมายปลายทางและสินค้าสำหรับการท่องเที่ยวเชิงแนวคิด (Thematic) ในระดับอนุภูมิภาค
  - ข. การให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านการคมนาคม
  - ค. จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
  - ง. การบูรณาการหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
  - จ. การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเอกชน
  - ฉ. การปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การรักษาและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นมรดกของอาเซียน

⁷ โครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางรวมถึงระบบน้ำ ไฟฟ้า การคมนาคมที่ครอบคลุม ใช้การได้และมีการบำรุงรักษาที่ดี ตลอดจนระบบการคมนาคมในท้องถิ่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การบริหารจัดการของเสียทั้งที่เป็นของเหลวและขยะมูลฝอย และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมต่างๆ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการแพทย์ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วการจัดทำและการนำกรอบวัตถุประสงค์การปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบควบคุมดูแลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ มาใช้งานก็ถือเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในตลาดการท่องเที่ยวของอาเซียน ด้วยเหตุนี้ประเด็นข้างต้นจึงควรเป็นประเด็นหลักใน แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนปี พ.ศ. 2559 - 2568 นั้น กรมการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Department of Tourism) ทำหน้าที่เป็นองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTO) ซึ่งรับผิดชอบการประสานงานในการจัดทำแผนงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน อีกทั้งยังมีคณะทำงานจากโครงการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่เมืองคอร์กเพื่อการพัฒนากระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกาเป็นพันธมิตรร่วม (USAID Advancing Philippine Competitiveness Project) ที่มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่กรมการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์และ สำนักเลขาธิการอาเซียน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้เสร็จสมบูรณ์ด้วย

◆ โครงสร้างของรายงาน (Report Roadmap)

ในบทที่สองของรายงานฉบับนี้จะกล่าวถึงแผนดำเนินการ 10 ประการของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ซึ่งได้รับการอนุมัติโดยรัฐมนตรีการท่องเที่ยวอาเซียน ณ เมืองเนปิดอร์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมา ประเด็นหลักเหล่านี้มีที่มาจากกรณีวิเคราะห์ความท้าทายหลักที่จะต้องเผชิญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียนให้มีความยั่งยืน (ตารางที่ 2) โดยองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนได้พิจารณาและระบุว่าประเด็นเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องและสำคัญต่อการดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

ตารางที่ 2 ประเด็นหลักในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

ประเด็นที่อยู่ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน	ประเด็นที่อยู่นอกเหนือขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน
การส่งเสริมและการทำการตลาด	การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง
การพัฒนาสินค้าและมาตรฐานสินค้า	ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	ความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐาน
การลงทุนด้านการท่องเที่ยว	การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
การท่องเที่ยวคุณภาพ	
การพัฒนาและการเติบโตอย่างยั่งยืน (รวมไปถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม)	

ประเด็นหลักข้างต้นนี้เป็นรากฐานของการกำหนดแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ (Strategic Action Program) 10 ประการ ตลอดจนกิจกรรมหลักภายใต้ยุทธศาสตร์และการวางแผนแนวทางการดำเนินงานที่จะนำเสนอต่อไปในบทที่ 3 โดยในบทที่ 4 จะกล่าวถึงรายละเอียดของกิจกรรมและกำหนดเวลา ก่อนจะเข้าสู่บทที่ 5 ที่จะกล่าวถึงกรอบการควบคุมดูแลและประเมินผลอันจะรวมถึงทั้งผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงานดังกล่าวต่อไป

ประเด็นหลักของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน ปี พ.ศ. 2559 - 2568

2.1 ความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการศึกษารายงานและผลสำรวจความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลพบว่ามรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาคอาเซียนนั้นถือเป็นจุดแข็งหลักของภูมิภาคประการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อศักยภาพในการแข่งขัน ในกรณีของจุดอ่อนพบว่าจุดอ่อนหลัก ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การบริการกำกับดูแลและทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมนั้นถือว่าการพัฒนาจุดหมายปลายทางและสินค้าการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพนั้นยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งของอาเซียน นอกจากนี้ผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ดีพอของกลุ่มประเทศสมาชิกที่มีระดับ การพัฒนาต่ำกว่ายังเป็นสัญญาณของปัญหาความไม่สมดุลของการกระจายการท่องเที่ยวให้ทั่วถึง ทั้งภูมิภาคด้วย ด้วยเหตุนี้ ความท้าทายประการสำคัญจึงได้แก่การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกกลุ่มดังกล่าวเพื่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ร่วมกันที่สอดคล้องตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนประชากรและทรัพยากรในแต่ละประเทศเป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับประเด็นหลักหลายประการ ได้แก่ การทำการตลาด การพัฒนาสินค้า การลงทุน การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเชื่อมต่อและโครงสร้างพื้นฐาน และการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

2.1.1 การทำการตลาด

◆ การตลาดของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (การท่องเที่ยวอาเซียน)

แม้ที่ผ่านมาคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (MCWG) จะมีการดำเนินกิจกรรมและแผนงานต่างๆ เป็นจำนวนมาก ยังปรากฏให้เห็นจุดอ่อนทางการตลาดของการท่องเที่ยวอาเซียนหลายประการ ดังนี้

- การวิจัยตลาดเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การกำหนดราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาดยังมีไม่เพียงพอ
- การประสานงานระหว่างกิจกรรมของคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (MCWG) และกิจกรรมของคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) ในประเด็นบทบาทของการทำการตลาดยังไม่ดีพอ ซึ่งการประสานงานและการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนนั้นมีความจำเป็นในการสร้างกลยุทธ์และแผนการทำการตลาดที่มีเอกภาพ
- คำว่า “อาเซียน” ยังไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวส่วนมากที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน กล่าวคือนักท่องเที่ยวมักจะคุ้นเคยกับชื่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือชื่อประเทศบางประเทศอย่างเฉพาะเจาะจงตามที่เคยเรียนมาในโรงเรียนหรือจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้าน การงานมากกว่า ด้วยเหตุนี้ เว็บไซต์ www.aseantourism.travel จึงไม่ปรากฏในการค้นหาด้านการท่องเที่ยวด้วยคำที่เกี่ยวข้อง เช่น “SEA Travel” “SEA vacations” “visit SEA” “SEA trips” หรือ “SEA tours” เป็นต้น เว็บไซต์ดังกล่าวจึงยังไม่มีประสิทธิภาพมากนักในการประชาสัมพันธ์จุดหมายปลายทางและสินค้าด้านการท่องเที่ยวในอาเซียน ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อเสนอแนะให้ใช้ชื่อเว็บไซต์ตามแนวทางของสหภาพยุโรป (European Union) ได้แก่ www.visiteurope.com/en/ โดยอาจใช้ชื่อเว็บไซต์ของอาเซียนเป็น www.visitsoutheastasia.com เป็นต้น
- จุดหมายปลายทาง/แนวพื้นที่/เส้นทาง ทั้งในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค ตลอดจนรูปแบบสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องยังไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ จำเป็นต้องมีการขยายขอบเขตของข้อมูลให้ครอบคลุมและสามารถเชื่อมโยงไปสู่จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อันเป็นที่อยู่อาศัยของพลเมืองอาเซียนที่มีรายได้ต่ำ

◆ การกำหนดตำแหน่งทางการตลาดและการสร้างแบรนด์อาเซียนในตลาด

เพื่อลดความเป็นไปได้ในการเกิดความสับสนในตลาดและเพื่อเป็นการสร้างความชัดเจน อาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องกลับมาทบทวนให้แน่ใจถึงตำแหน่งทางการตลาดที่เหมาะสมและแนวทางการสร้างแบรนด์ในตลาดให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกัน ตลาดอาเซียนควรจะนำเสนอภาคการท่องเที่ยวของตนในแบบรวมกลุ่มคือเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเดียว โดยสามารถนำเสนอสินค้า จุดหมายปลายทาง เส้นทางและแนวพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงแนวคิด (Thematic) เป็นตลาดย่อยลงไป เช่น การท่องเที่ยวแม่น้ำโขงและเส้นทางล่องเรือ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแถบเส้นศูนย์สูตรของเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) เส้นทางท่องเที่ยวแบบรีสอร์ท (Resort Corridors) นำเสนอแนวพื้นที่ผจญภัย (Adventure Circuits) หรือแนวพื้นที่การท่องเที่ยวแสวงบุญ (Pilgrimage Circuits) เป็นต้น ความท้าทายในบริบทนี้ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดหรือแบรนด์ของอาเซียนซึ่งได้พัฒนามาเป็นอย่างดีอยู่แล้ว แต่จะเป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานมาให้ความสำคัญกับการสร้างแรงผลักดันที่จำเป็นในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวผ่านการใช้กลยุทธ์ในการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดและการสร้างแบรนด์อาเซียน และนำมาบูรณาการเข้ากับจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว เส้นทาง และแนวพื้นที่ที่มีอยู่แล้วในภูมิภาคหรืออนุภูมิภาค

◆ เครือข่ายพันธมิตรแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาในระดับภูมิภาคและต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องดึงภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ภาคเอกชนในฐานะผู้ประกอบการการท่องเที่ยวตั้งแต่การออกแบบคิดค้นไปจนถึงการจัดจำหน่ายและให้บริการ ตลอดจนพันธมิตรเพื่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคต่างๆ เช่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) องค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) ธนาคารโลก (World Bank) โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศออสเตรเลีย (AusAID) องค์กรเพื่อการศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) องค์กรการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นต้น หน่วยงานต่างๆ นี้สามารถนำเสนอทรัพยากรและมุมมองที่เป็นสากล ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาค ตลอดจนแนวคิดและความเชี่ยวชาญทางเทคนิคเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยหน่วยงานเหล่านี้สามารถให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวถึงมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ยั่งยืนและมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนถ่ายโอนแผนการดำเนินงานในระดับภูมิภาคขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) มาสู่ระดับประเทศและภาคเอกชนภายในประเทศ

◆ การพัฒนาและการตลาดของอนุภูมิภาค จุดหมายปลายทาง เส้นทางและแนวพื้นที่ท่องเที่ยวอาเซียน

ความท้าทายประการสำคัญในการบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ คือ การให้ความสำคัญกับการสนับสนุนจุดหมายปลายทางและแนวพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในระดับอนุภูมิภาคของอาเซียนที่สามารถให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมและสามารถวัดผลการดำเนินงานได้จริง ในอนุภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) เขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไนดารุสซาลาม-สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) และความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย-สหพันธรัฐมาเลเซีย-ราชอาณาจักรไทย (IMT-GT) นั้นล้วนแต่มีการพัฒนาสินค้าและจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ตลอดจนแผนการตลาดการท่องเที่ยวอยู่แล้ว ที่จำเป็นต้องทำต่อไปคือ การบูรณาการสิ่งเหล่านี้เข้ากับกรอบแนวทางการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Framework) และการให้การสนับสนุนทางเทคนิคในด้านการวางแผน นโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาสินค้าและการตลาด การสร้างศักยภาพ ตลอดจนการควบคุมดูแลและประเมินผล

2.1.2 การพัฒนาสินค้า

จุดหมายปลายทางและสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายพร้อมนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวอันเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวชั้นนำของโลก จุดหมายปลายทางและสินค้าที่ดีนั้นเป็นรากฐานของมูลค่าที่สามารถมอบให้แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนผลประโยชน์ต่อตลาดการท่องเที่ยวทั้งจากระยะ

เวลาการท่องเที่ยวที่ยาวนานขึ้น การใช้จ่ายต่อวันที่สูงขึ้น และการมีส่วนร่วมที่มากขึ้นของชุมชนทั้งระบบ จากบทเรียนการพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยวในอดีตพบว่าพัฒนาสินค้าที่คืนนั้นควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

- ก. วางกรอบแนวทางในการรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาตลาด สินค้า และความเชื่อมโยงกันของทั้งคู่ และเพื่อให้ทราบถึงโครงการเพื่อการพัฒนาสินค้า บรรจุภัณฑ์ การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การจัดจำหน่าย ตลอดจนการควบคุมดูแลและประเมินผล
- ข. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนตั้งแต่ในขั้นการวิจัยและพัฒนาสินค้า หรือในระยะวางแผนเพื่อพัฒนาสินค้า ซึ่งถือเป็นระยะเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- ค. ใช้ยุทธศาสตร์ตามที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) เป็นหลักของ การดำเนินงาน และหลีกเลี่ยงโครงการเฉพาะกิจต่างๆ ที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าสามารถผลักดันให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ได้จริง

2.1.3 การลงทุน

ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา อาเซียนได้ริเริ่มโครงการมากมายเพื่อส่งเสริมให้ภูมิภาคเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับการลงทุนโดยทั่วไป และจากรายงานของเว็บไซต์การลงทุนอาเซียนจะเห็นว่า สาขาการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญและได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2551 ได้มีการจัดทำคู่มือการลงทุนด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Investment Guide) ขึ้นเพื่อรวบรวมรายละเอียดโดยย่อเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมายและแรงจูงใจในการลงทุน (Incentives) ในประเทศสมาชิก โดยมีเว็บไซต์ <http://investasean.asean.org> เป็นพื้นที่ที่นักลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนด้านการท่องเที่ยวอาเซียนในภาพกว้าง อย่างไรก็ตามในปัจจุบันข้อมูลดังกล่าวยังคงจำกัดอยู่เพียงแค่ว่าสำหรับกลุ่ม ASEAN-5 และเน้นเพียงประเด็นโครงสร้างพื้นฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคาสิโน และสวนสนุกเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีโอกาสในการเพิ่มระดับการลงทุนในอาเซียนและการท่องเที่ยวอาเซียนโดยการกำหนดและส่งเสริมโอกาสในการลงทุนในกลุ่มพื้นที่จุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวหรือเส้นทางในภูมิภาค ในแง่ของกรอบนโยบายและการกำกับดูแลการลงทุนในฐานะฐานการผลิตเดียวและจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียวของแต่ละประเทศมีกรอบนโยบายและการกำกับดูแลการลงทุนที่แตกต่างกัน ทำให้การลงทุนข้ามชาติยังคงมีความยุ่งยากไม่สะดวก ความไม่แน่นอน และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่สูง

2.1.4 การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

การจะสร้างการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานที่มีคุณภาพสูงได้นั้นจำเป็นต้องมีการจัดทำและใช้กระบวนการ การรับรองคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ความท้าทายประการสำคัญนั้นมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าประเทศในอาเซียนล้วนมีระบบการรับรองและการให้ความสำคัญกับระบบการรับรองที่มีประสิทธิภาพที่แตกต่างกันออกไปเนื่องจากทุกประเทศล้วนมีความพร้อมด้านทรัพยากรที่แตกต่างกัน เช่น ความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น ในบางประเทศการรับรองนั้นเป็นระบบสมัครใจ (Voluntary) ในขณะที่ ในบางประเทศเป็นระบบบังคับ (Mandatory) ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 นั้นมีการกล่าวถึงประเด็นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพอย่างชัดเจนว่าการจะสร้างให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพได้นั้นจำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถชี้วัดได้สำหรับแต่ละสาขาและทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลมาตรฐานและตัวชี้วัดเหล่านี้เพื่อให้สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจของตนได้

ประเด็นที่อาเซียนอาจร่วมกันดำเนินการเพื่อการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของอาเซียนมีคุณภาพขึ้น ได้แก่ การร้องเรียนของนักท่องเที่ยว การสร้างระบบกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว การยกระดับกลไกการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน และการพัฒนาระบบร้องเรียนปัญหา การท่องเที่ยวออนไลน์

2.1.5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ที่ผ่านมาการท่องเที่ยวอาเซียนมีความก้าวหน้าในประเด็นสำคัญมาแล้วในหลายด้าน คือ การจัดทำมาตรฐานและกระบวนการรับรองมาตรฐาน การกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการยกระดับคุณภาพ

ทรัพยากรมนุษย์ในด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน โดยการวางแผน การเสริมสร้างทักษะ และการดำเนินการตามโครงการข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ซึ่งมีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

อย่างไรก็ดี แม้จะสามารถระบุขีดความสามารถแรงงาน (Competency) ได้อย่างชัดเจน และโครงการข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ก็ได้ข้อสรุปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในทางปฏิบัตินั้นการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงดังกล่าวยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจาก ผู้ให้บริการการศึกษาและการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวนั้นยังมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในประเด็นคุณภาพการสอน การประเมินผลและมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น ในบางประเทศความแตกต่างและปัญหาอาจมาจากกรอบและโครงสร้างในการกำกับดูแล หรือจากการสนับสนุนด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอต่อการจัดหาผู้ฝึกสอนและศูนย์การฝึกอบรมที่มีคุณภาพ เป็นต้น

2.1.6 การเชื่อมต่อและโครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจัยหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวของอาเซียนเพื่อให้สามารถแข่งขันได้มากขึ้น ในระดับสากลคือการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมทางอากาศ ทางทะเลและทางบก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจุดหมายปลายทางที่ได้รับความนิยมไม่มากนักซึ่งตั้งอยู่นอกพื้นที่เส้นทางหลักของภูมิภาค เช่นเดียวกับกับโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็กในระดับชุมชน เช่น ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เป็นต้น) ซึ่งจำเป็นต้องการสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

อย่างไรก็ดี อาเซียนยังมีโอกาสในการเชื่อมต่อเส้นทางรองและจุดเชื่อมต่ออนุภูมิภาคหลายจุดกับจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวอาเซียนอื่นและประเทศนอกภูมิภาคทั้งหมดโดยการเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานท่าอากาศยานและการจัดอุปสรรคที่มีต่อการเคลื่อนย้ายผู้คนและสินค้าโดยอิสระในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้โครงการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางที่จะมีมากขึ้น การลงทุนในด้าน การคมนาคมเชื่อมต่อและในด้านโครงสร้างพื้นฐานจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยวของอาเซียนสามารถเพิ่มมูลค่าและขยายขอบเขตของการพัฒนาสินค้าและประสบการณ์การท่องเที่ยวในภูมิภาคตามกลุ่มพื้นที่และเส้นทางท่องเที่ยวของภูมิภาค อีกทั้งการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยเพิ่มความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้จะยังทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในห่วงโซ่คุณค่าตามกลุ่มพื้นที่ท่องเที่ยวหรือเส้นทางทางการลงทุนได้

2.1.7 การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนแทนที่จะเดินทางออกไปเที่ยวยังภูมิภาคอื่น ตลอดจนการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ในภูมิภาคยาวนานขึ้นและใช้จ่ายมากขึ้น อาเซียนจำเป็นต้องทำให้การเดินทางข้ามพรมแดนมีความราบรื่นและมีต้นทุนต่ำ ทั้งจากการทำให้ การเชื่อมต่อระหว่างจุดหมายปลายทาง ทั้งทางอากาศ ทางทะเลหรือทางบก และการใช้นโยบายตลอดจนกระบวนการควบคุม ณ จุดพรมแดนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ยังคงมีข้อบังคับให้ผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในอาเซียนต้องขอวีซ่า หรือในบางกรณีแม้แต่ผู้อาศัยอยู่ในอาเซียนก็อาจต้องขอวีซ่าเช่นเดียวกัน ข้อบังคับเช่นนี้ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวหลายประเทศในคราวเดียวมีค่าใช้จ่ายสูงและไม่สะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายตักท่องเที่ยวแดนไกล (Long Haul Market) ที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางที่ยาวนาน ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวของภูมิภาคลดลง อีกทั้งยังเป็นการขัดต่อแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจโดยให้ทุกภาคส่วนและทุกพื้นที่สามารถมีส่วนร่วมด้วย

เนื่องจากการบริการด้านพิธีการศุลกากร การเข้าเมือง การกักตัวและการรักษาความปลอดภัย (CIQS) อยู่นอกเหนือความรับผิดชอบขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และผู้บริหารจัดการจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ทำให้การสร้างระบบบูรณาการในการบริหารจัดการการข้ามแดนตลอดจน การให้บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวในหลายประเทศในคราวเดียว ของนักท่องเที่ยวแดนไกลนั้นจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์แบบผสมผสานเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และหน่วยงานระดับชาติที่ทำหน้าที่ด้านพิธีการศุลกากรการเข้าเมือง การกักตัว และการรักษาความปลอดภัย (CIQS)

2.2 การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและมีส่วนร่วม

2.2.1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

ถึงแม้ว่าอาเซียนจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อลดปัญหาความยากจนในภูมิภาค ในปี พ.ศ. 2556 พบว่ายังมีประชาชนจำนวนมากกว่า 215 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบทที่ยังต้องประทังชีวิตด้วยค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 2 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อวัน อีกทั้งความแตกต่างของรายได้ระหว่างประชาชนในชนบทและในเมืองยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมบริการต่างๆ แล้วจะเห็นว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการลดปัญหาความยากจนของภูมิภาค เนื่องจากพื้นที่ชนบทและชุมชนที่ยากจนเหล่านี้มักจะเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น การเที่ยวชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรม การเดินป่า สันทนาการและกีฬาในแม่น้ำหรือชายฝั่ง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาภายใต้นโยบายและกรอบจุดหมายปลายทางแบบมีส่วนร่วมแล้ว การท่องเที่ยวก็จะสามารถสร้างโอกาสใหม่ๆ ในทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนในชนบทและชุมชนที่ตั้งอยู่ห่างไกลในอาเซียนได้

รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมมากขึ้นในอาเซียนนับเป็นเป้าหมายหลักของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวอาเซียนหลังจากปี พ.ศ. 2558 ภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าวชุมชนท้องถิ่นขนาดเล็กจะมีบทบาทมากขึ้น ในเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในระดับจุดหมายปลายทาง ทั้งทางตรงและ/หรือทางอ้อม การมีส่วนร่วมนี้อาจเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงคือชุมชนเป็นผู้ให้บริการเอง เช่น โฮมสเตย์ การนำเที่ยวเดินป่าในสถานที่มรดกทางธรรมชาติในบริเวณใกล้เคียงสถานที่ตั้งของชุมชน เป็นต้น หรืออาจเป็นการมีส่วนร่วมโดยอ้อม กล่าวคือ ชุมชนอาจมีบทบาทในบางส่วนหรือทั้งหมดของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว เช่น การปลูกผักและผลไม้ส่งให้ร้านอาหาร การผลิตสินค้าเชิงวัฒนธรรมสำหรับขายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

จากการศึกษาทบทวนประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมในอาเซียนหลายโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการเส้นทางท่องเที่ยวแม่น้ำโขงของกรอบความร่วมมือ อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) พบว่าการมีส่วนร่วมนี้จะประสบความสำเร็จได้หากมีการนำเอากรอบ การพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมไปใช้ โดยกรอบการพัฒนาดังกล่าวนี้ จะช่วยสร้างและผลักดันโอกาสทางการตลาดแบบหลายกลุ่มย่อย (Multi-niche) ทั้งสำหรับ การมีส่วนร่วมแบบทางตรงและทางอ้อม และสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการท่องเที่ยวที่มีในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึงและครบถ้วน

2.2.2 ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองสถานที่ท่องเที่ยว

◆ ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย

ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบสำคัญของจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวคุณภาพที่มีศักยภาพในการแข่งขันและมีความยั่งยืน ความปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญของการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเดินทาง ที่พัก และบริการนำเที่ยว (Tour Operations Service) นอกจากนี้ความปลอดภัยจากอาชญากรรม ผู้ก่อการร้ายและการเผชิญหน้าด้วยอาวุธ (Armed Conflict) ก็มีความจำเป็นไม่แพ้กัน แม้ว่าแต่ละประเทศสมาชิกจะมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของตนเองอยู่แล้ว แต่ปัญหาคือมาตรการและแนวนโยบายที่แต่ละประเทศใช้นั้นยังไม่สอดคล้องกัน ซึ่งการขาดแนวทางที่ชัดเจนในด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในภาพรวมของอาเซียนอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการวางตำแหน่งทางการตลาดให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันในระดับโลกได้

เนื่องจากประเด็นด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยโดยทั่วไปจะอยู่นอกเหนือ ความรับผิดชอบขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และผู้บริหารจัดการจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ทำให้การร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาคและระดับชาติที่จะจัดเตรียมและใช้นโยบายและกลยุทธ์ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวอาเซียน จึงมีความจำเป็น นโยบายและกลยุทธ์ดังกล่าวจะให้แนวทางในการดำเนินโครงการในระดับอนุภูมิภาคและระดับชาติเพื่อเสริมสร้างและสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวได้

◆ การรักษาและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวอาเซียนส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยทรัพยากรมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม อาเซียนมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก อีกทั้งยังมีแหล่งมรดกทางธรรมชาติ 11 แห่ง และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมอีก 17 แห่ง ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกขององค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

การเติบโตอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่จะเพิ่มแรงกดดันต่อทรัพยากรที่เป็นมรดกของอาเซียนซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด และเนื่องจากรายงานของสภาเศรษฐกิจโลก (WEF) ชี้ว่าทรัพยากรเหล่านี้ถือเป็นจุดแข็งในการแข่งขันประการสำคัญของภูมิภาคอาเซียน ทำให้การคุ้มครองตลอดจนการเพิ่มความสวยงามและน่าสนใจ และการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่นจะมีความสำคัญอย่างมาก

ในกรณีของการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นพบว่านอกจากกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับชาติที่บางประเทศสมาชิกมีอยู่นั้น อาเซียนยังไม่มีกรอบนโยบายระดับภูมิภาคที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีส่วนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม การเพิ่มจำนวนสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน การเพิ่มความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่และสถานที่คุ้มครอง และการส่งเสริมการสร้างรายได้โดยชุมชน

เนื่องจากสถานที่ที่เป็นมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมนั้นอยู่นอกเหนือความรับผิดชอบขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ทำให้การร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาคที่จะจัดเตรียมและใช้นโยบายและกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นจึงมีความจำเป็น

2.2.3 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แม้การรักษาสิ่งแวดล้อมและการบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะเป็นวาระหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 แล้ว (โดยเฉพาะในประเด็นการจัดทำมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสินค้า) ยังถือว่าอาเซียนมีความจำเป็นที่จะขยายขอบเขตของการรักษาสิ่งแวดล้อมและการดำเนินการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากอาเซียนจำเป็นต้องจัดการกับข้อกังวลด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองท่องเที่ยวและบริเวณอุทยานมรดกอาเซียน นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้เกิดแนวนโยบายและองค์ความรู้ว่าด้วยการปรับตัวและการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศในภูมิภาคอาเซียนด้วย

เนื่องจากกรอบนโยบายและการกำกับดูแลเรื่องการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัวและการเตรียมความพร้อมในการรับมือที่อยู่นอกเหนือความรับผิดชอบโดยตรงขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ทำให้การร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาคและระดับโลกในการจัดเตรียมและใช้นโยบายและกลยุทธ์ต่างๆ จึงมีความจำเป็น

3

ทิศทางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

3.1 วิสัยทัศน์

ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา การส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนนั้นอยู่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งการผลักดันการปฏิบัติงานและการต่อยอดความสำเร็จ จากแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจำเป็นต้องมีการรักษาจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีอยู่แล้วและใช้วิธีการเชิงกลยุทธ์เพื่อรับมือกับความท้าทายในด้านต่างๆ ที่มีต่อการพัฒนาให้อาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่มีการแข่งขัน มีความยั่งยืน ให้ภาคสังคมและเศรษฐกิจมีส่วนร่วมและ มีการบูรณาการมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่การท่องเที่ยวอาเซียนจะต้องเผชิญกับความท้าทายหลากหลายประการ ได้แก่ การคมนาคมและความเชื่อมโยง การข้ามแดน การลงทุน การพัฒนาจุดหมายปลายทางและสินค้า มาตรฐานคุณภาพ ความปลอดภัย และการรักษาความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว มรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม ตลอดจนประเด็น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เมื่อพิจารณาถึงวิสัยทัศน์หลังจากปี พ.ศ. 2558 และความท้าทายที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน สามารถสรุปเป็นวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาภูมิภาคอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวที่เป็นหนึ่งเดียว ดังนี้

“ภายในปี พ.ศ. 2568 ภูมิภาคอาเซียนจะเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย ภายใต้การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความยั่งยืน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีความสมดุล และสามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนชาวอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

3.2 ยุทธศาสตร์

เพื่อให้สามารถบรรลุตามวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวอาเซียนที่กำหนดไว้ข้างต้น อาเซียนจำเป็นต้องดำเนินงานโครงการต่างๆ ที่กำลังทำอยู่ต่อไปให้สำเร็จ ตลอดจนการริเริ่มแนวทางใหม่ที่ทันสมัยและเป็นนวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาจุดหมายปลายทางหรือสินค้า ตลอดจนการทำการตลาด รวมถึงการร่วมงานกับหน่วยงานอื่นที่มีบทบาทในการควบคุมดูแลและผลักดันภาคส่วนต่างๆ ของการท่องเที่ยว ภายใต้บริบทเหล่านี้ สามารถสรุปเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ของแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. เพื่อยกระดับการแข่งขันของอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันด้านการท่องเที่ยว (Single Tourism Destination)
2. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียนที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

เพื่อให้การดำเนินงานนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ จึงมีการกำหนดแผนดำเนินการทั้งสิ้น 10 ประการซึ่งสามารถแยกเป็นแผนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แต่ละข้อดังแสดงในแผนภาพที่ 5

“ภายในปี พ.ศ. 2568 ภูมิภาคอาเซียนจะเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย ภายใต้การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อความยั่งยืน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีความสมดุล และสามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนชาวอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ทิศทาง
ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การยกระดับการแข่งขันของ
อาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทาง
เดียวกันด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การส่งเสริมการท่องเที่ยว
อาเซียนที่ยั่งยืนและเปิดโอกาส
ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

การดำเนินการ
เชิงกลยุทธ์

1.1

การเพิ่มความเข้มข้นของการส่งเสริม
และการทำการตลาด

1.2

การเพิ่มความหลากหลายของสินค้าด้าน
การท่องเที่ยว

1.3

การดึงดูดการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

1.4

การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของ
ทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism
Human Capital)

1.5

การบังคับใช้และเพิ่มเติมมาตรฐาน
ด้านการท่องเที่ยวอาเซียนสำหรับ
สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการและ
จุดหมายปลายทาง

1.6

การส่งเสริมและขยายขอบเขต
ความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐานใน
จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว

1.7

การยกระดับการอำนวยความสะดวกใน
การเดินทาง

2.1

การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นและภาครัฐและเอกชนในห่วง
โซ่คุณค่าของการท่องเที่ยว (Tourism
Value Chain)

2.2

การสร้างความปลอดภัยและ
ส่งเสริมการรักษาความปลอดภัย
ตลอดจนการให้ความสำคัญเป็นลำดับ
แรกในการคุ้มครองและบริหารจัดการ
สถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage
Sites)

2.3

การตอบสนองต่อการรักษา
สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา
ความสามารถในการรับมือ
กับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ (Climate Change)

แผนภาพที่ 5 สรุปแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

3.3 การจัดโครงสร้างผู้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ (Institutional Arrangements)

ในส่วนของ การจัดโครงสร้างผู้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ (Institutional Arrangements) นั้น นอกเหนือจากประเด็นความท้าทายที่ควรมีการจัดการในระดับภูมิภาค เช่น การทำการตลาด มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น การจัดโครงสร้างผู้ดำเนินการที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์นั้นควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการว่าประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะต้องมีบทบาทและความรับผิดชอบในการรับเอาแผนปฏิบัติการและโครงการต่างๆ ไปปฏิบัติ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาถือว่าหลักการดังกล่าวนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จึงเห็นควรที่จะดำเนินการตามแนวทางนี้ต่อไป ในอนาคตข้างหน้า

การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 เดิม นั้น จะมีคณะทำงาน (Working Group) 5 ชุด เป็นผู้ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ ส่วนการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ได้มีการจัดโครงสร้างการขับเคลื่อนรูปแบบใหม่ ดังต่อไปนี้

- รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers) จะเป็นผู้กำหนดกรอบนโยบายและ ทิศทางการพัฒนา
- องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) จะเป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติการซึ่งมีบทบาทในการดำเนินงาน และการควบคุมดูแลแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
- คณะกรรมการ (Committee) 4 ชุดจะทำหน้าที่ดำเนินการตามแผนดำเนินการและโครงการต่างๆ ได้แก่
  - คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
  - คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
  - คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing, and Monitoring and Evaluation Committee)
  - คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee)

1. คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)

คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee) จะมีความรับผิดชอบในประเด็นเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวอาเซียน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- การวางแผน ออกแบบและดำเนินการแผนการตลอดจนโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนากรอบการลงทุน ด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การยกระดับความสามารถในการให้บริการและคุณภาพของทรัพยากร มนุษย์ด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมการเพิ่มความหลากหลายของจุดหมายปลายทางและสินค้าการท่องเที่ยว การยกระดับคุณภาพของจุดหมายปลายทางและสินค้าการท่องเที่ยว และผลักดันไปสู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่มุ่งเน้นการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงแนวคิด (Thematic) และเชิงประสบการณ์ (Experiential) รวมถึงการทำการตลาดและการส่งเสริมการขายสินค้าการท่องเที่ยวด้วย
- การวางแผน ออกแบบและดำเนินการแผนการและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและขยายโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยงถึงกัน การอำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามพรมแดน และการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจุดหมาย ปลายทางการท่องเที่ยว (รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้)

2. คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)

คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee) จะมีความรับผิดชอบในการวางแผน ออกแบบ และดำเนินการแผนการและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย การบริหารและจัดลำดับความสำคัญของการคุ้มครองสถานที่ท่องเที่ยวมรดกในอาเซียน ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในห่วงโซ่คุณค่า ณ จุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว

3. คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing, and Monitoring and Evaluation Committee)

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing, and Monitoring and Evaluation Committee) เดิม ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 มีชื่อว่า คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN TIBC) ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 คณะกรรมการชุดนี้จะมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- การจัดหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการและโครงการต่างๆ ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
- การดำเนินงานด้านการควบคุมดูแลและการประเมินผล ตลอดจนการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ต่อองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers) โดยความช่วยเหลือของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

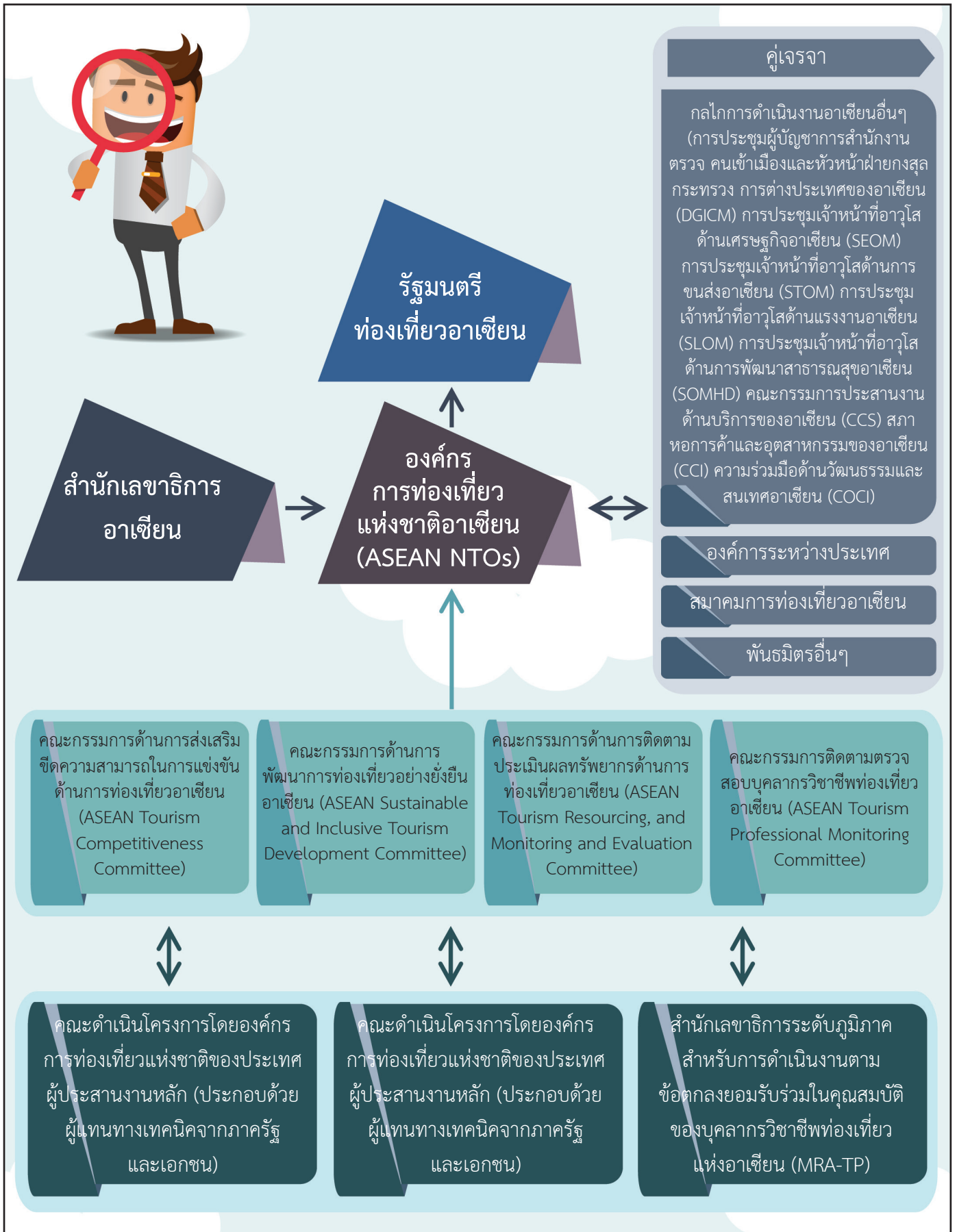
4. คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee)

คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee) ได้รับการจัดตั้งตามมาตรา 5 (3) ตามข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ซึ่งได้รับการยอมรับจากบรรดาระัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 วัตถุประสงค์ของข้อตกลงยอมรับร่วมนี้คือการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนข้อมูลแนวปฏิบัติที่ดีในการให้การศึกษาและฝึกอบรมที่สอดคล้องกับขีดความสามารถ (Competency-based) แก่บุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว และการสร้างโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือและการสร้างศักยภาพของบุคลากรในประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้ว ภารกิจหลักอีกประการหนึ่งของคณะกรรมการชุดนี้ตามที่กำหนดใน แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 คือการดำเนินการต่อเนื่องตามข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ด้วย

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์มีแนวทางที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนเพื่อให้เกิดการผสมผสานระหว่างแนวคิดและแนวทางการแก้ไขปัญหาระหว่างหลากหลายภาคส่วน โครงสร้างของคณะกรรมการข้างต้นจึงจะครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรทั้งที่มาจากภาครัฐและภาคเอกชนในฐานะพันธมิตรการดำเนินงานมากกว่าที่จะกล่าวถึงเพียงองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ASEAN NTOs) เป็นสำคัญเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ในกรณีของคณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee) มีรายละเอียดเกี่ยวกับการประสานงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร ดังนี้

- หน่วยงานด้านการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศสมาชิก รวมถึงพันธมิตรการพัฒนา (Development Partner) ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน จะต้องได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีบทบาทในการออกแบบและการดำเนินการ รวมถึงการเข้าร่วมอภิปรายแผนการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการยกระดับการคมนาคมและความเชื่อมโยง ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานของจุดหมายปลายทางท่องเที่ยว
- การอำนวยความสะดวกให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและการทำการตลาดผ่านสมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEANTA) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการยกระดับแผนความร่วมมือในระดับนี้ ดังกล่าวระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing, and Monitoring and Evaluation Committee) จะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพันธมิตรการพัฒนาทั้งที่เป็นคู่ตกลงในความตกลงเพื่อพัฒนาแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศคู่เจรจาของอาเซียน (ASEAN Dialogue Partners)

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการต่างๆ ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนฉบับนี้มีปรากฏอยู่ในภาคผนวก 2

แผนภาพที่ 6 การจัดโครงสร้างการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 – 2568

4

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการ
และกรอบเวลา

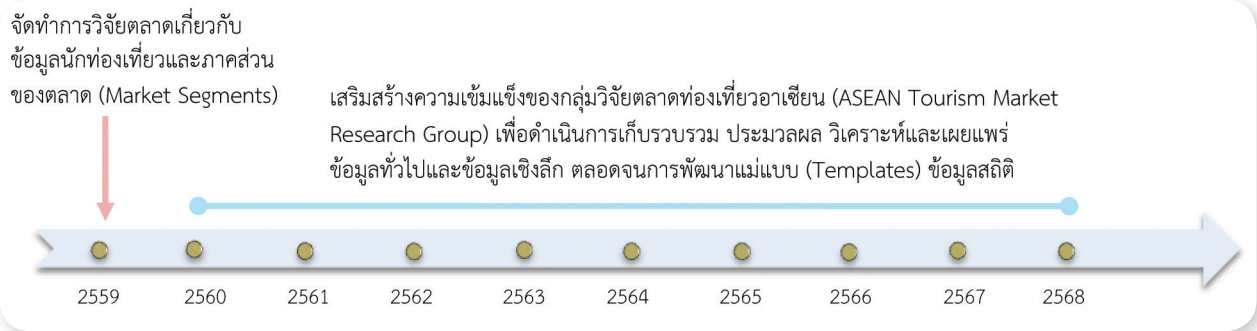
ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 1:

การยกระดับการแข่งขันของ
อาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทาง
เดียวกันด้านการท่องเที่ยว
(Single Tourism Destination)

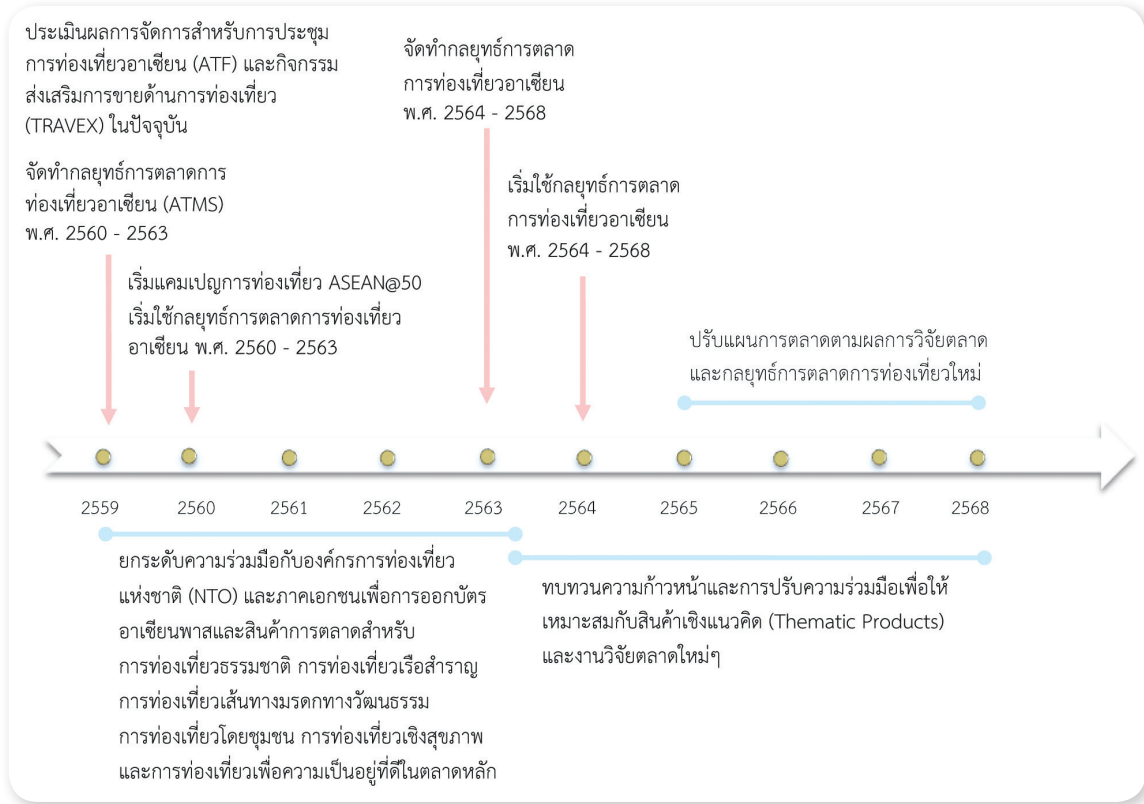
1.1 การเพิ่มความเข้มข้นของการส่งเสริมและการทำการตลาด

1.1.1 ยกระดับกรอบการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติด้านการท่องเที่ยวอาเซียน

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	ตัวอย่างของการดำเนินการ เช่น (ก) การประเมินผลการรวบรวมรูปแบบ การเดินทางใน ภูมิภาคอาเซียนและการประเมินผลคำถามที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่คาบเกี่ยวกับประเทศ หลายประเทศในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล (ข) การพัฒนาแม่แบบข้อมูลสถิติสำหรับ ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่จะพัฒนาและนำมา ทำตลาด (ค) ปรับปรุงให้ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวอาเซียน ทันสมัยและสอดคล้องกับชุดข้อมูลที่เก็บมา (ง) จัดการฝึกอบรมการใช้งานแม่แบบด้านข้อมูล สถิติ (จ) ปรับปรุงให้ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ การท่องเที่ยวเรือสำราญ การท่องเที่ยวเส้นทางมรดกทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความทันสมัย ตลอดจนการควบคุมดูแลระบบข้อมูลสถิติด้วย (ฉ) รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลสถิติการลงทุน

1.1.2 ขยายโครงการทำการตลาดจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) จะช่วยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ ตลอดจนยกระดับช่องทางการประชาสัมพันธ์ บนเว็บไซต์ GOASEAN

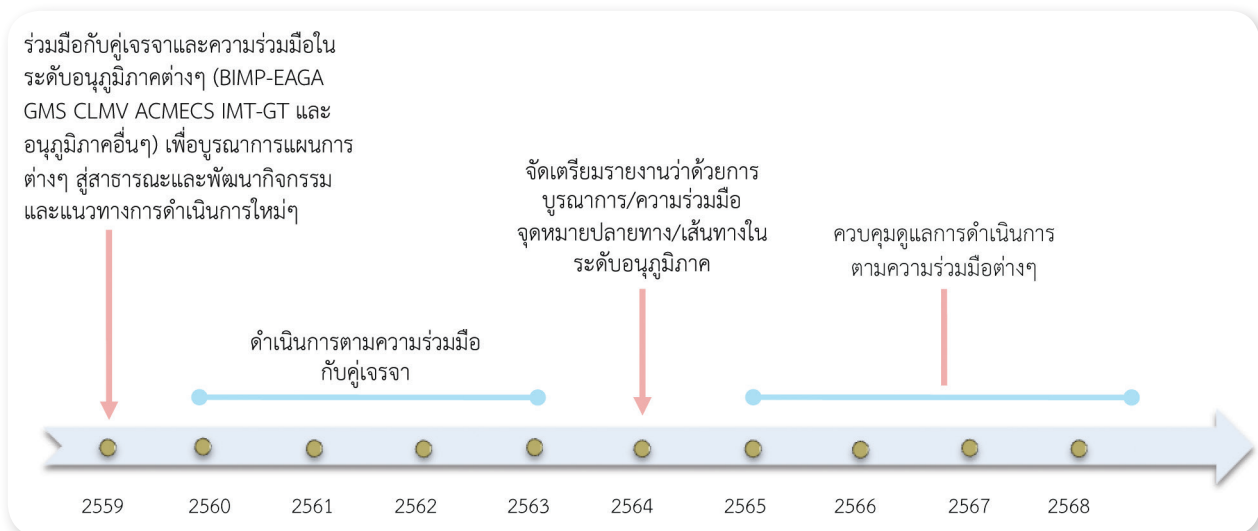
1.2 การเพิ่มความหลากหลายของสินค้าด้านการท่องเที่ยว

1.2.1 ต่อยอดการพัฒนาสินค้าและการทำการตลาดที่ดำเนินการอยู่ให้เสร็จลุล่วง ตลอดจนค้นหาและพัฒนาสินค้า และใช้วิธีการด้านการตลาดรูปแบบใหม่

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

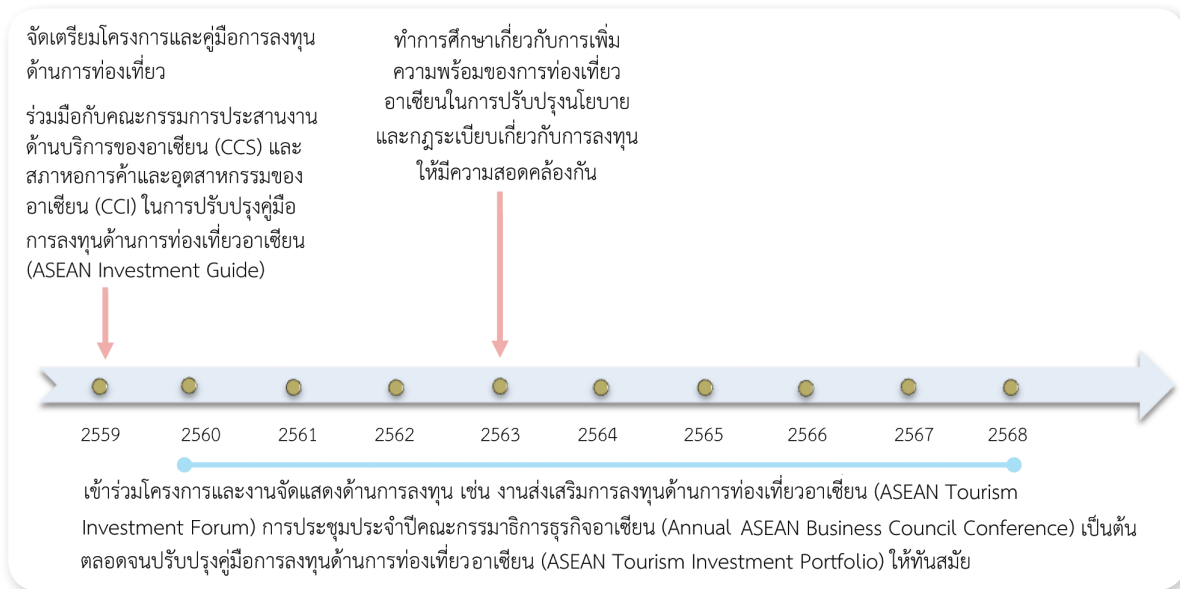
1.2.2 ส่งเสริมการพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวและเส้นทางระดับอนุภูมิภาคของอาเซียน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

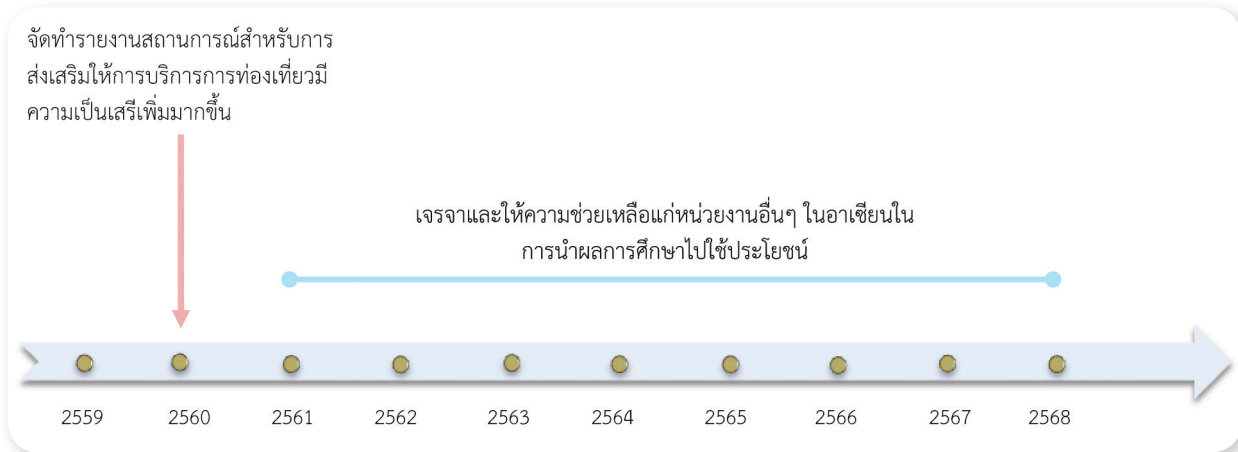
1.3 การดึงดูดการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

1.3.1 จัดเตรียมแผนการลงทุนด้านการท่องเที่ยวอาเซียนซึ่งระบุถึงเส้นทางการลงทุนที่จะมีการกระตุ้นการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างผสมผสานและเป็นหนึ่งเดียว

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.3.2 ส่งเสริมการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเสรีมากขึ้น

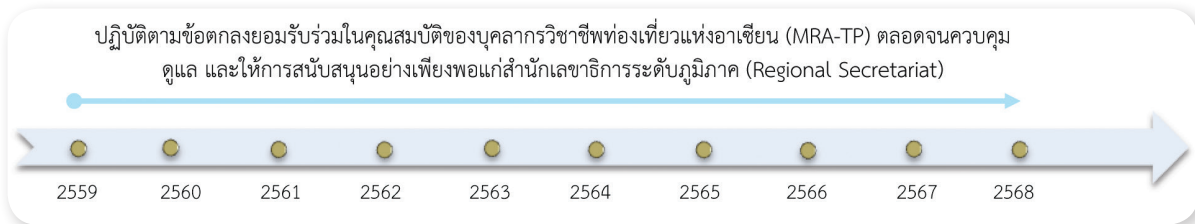

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.4 การเพิ่มศักยภาพและความสามารถและสมรรถภาพของทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Human Capital)

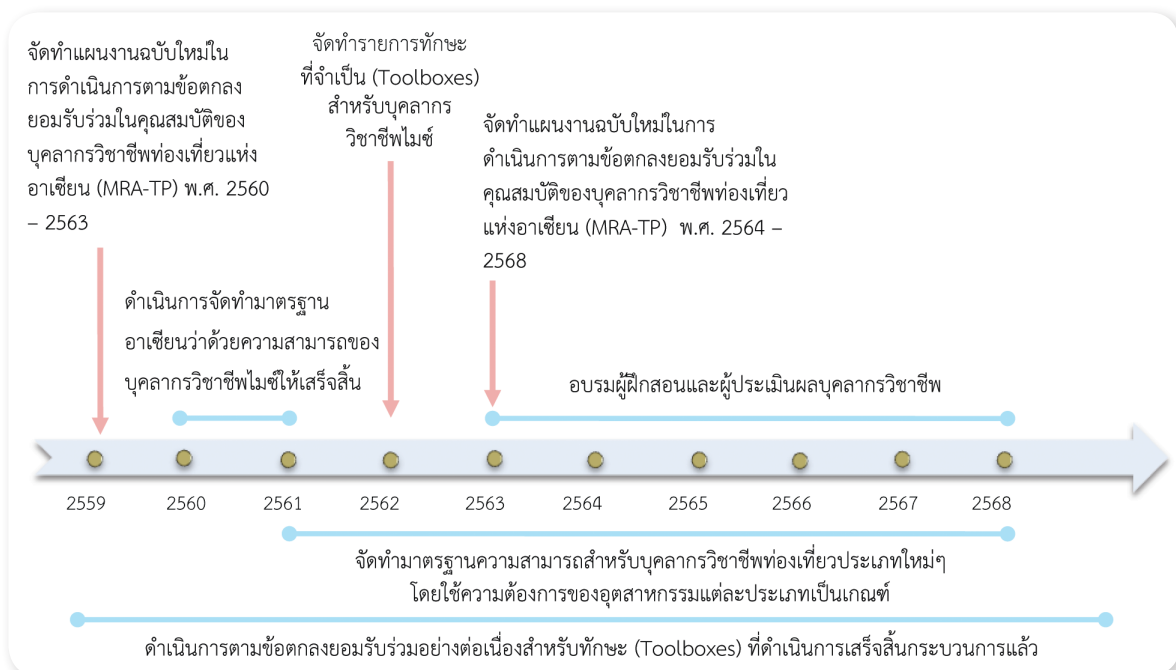
1.4.1 ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อนำข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) มาปฏิบัติ

1.4.1.1 สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักเลขาธิการอาเซียนในการนำเอาข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) มาปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงการใช้ประโยชน์และการบำรุงรักษาระบบลงทะเบียนบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professionals Registration System)

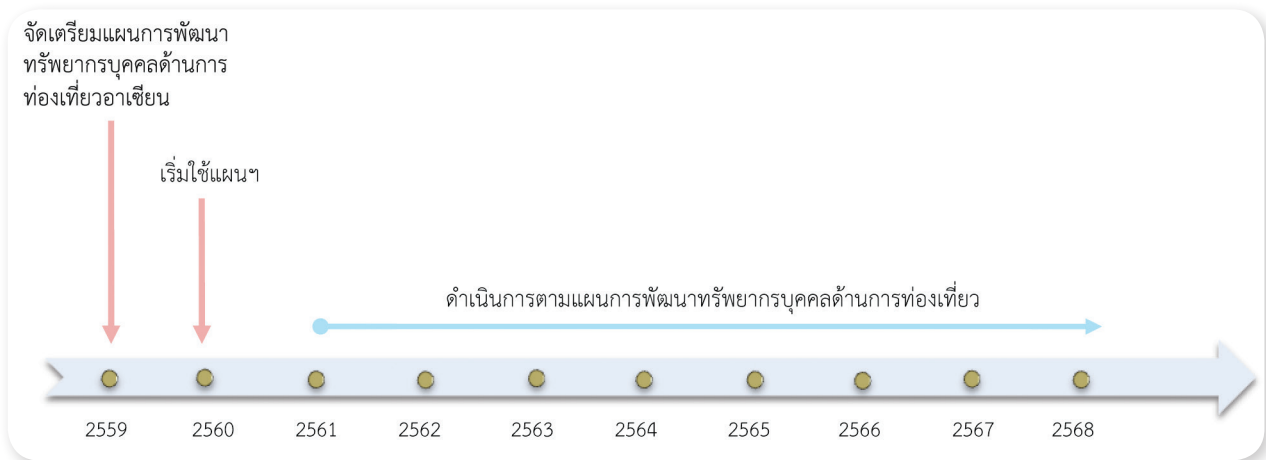
หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	ดูตามโครงสร้างของสำนักเลขาธิการระดับภูมิภาคและแผนงานข้อตกลงยอมรับร่วม

1.4.1.2 ขยายขอบเขตการดำเนินการของข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ให้ครอบคลุมอาชีพด้านการท่องเที่ยวและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.4.2 จัดเตรียมและดำเนินการตามแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียนโดยประสานงานกับเครือข่ายการจัดการและพัฒนาบุคลากรอาเซียน (ATRM)

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.5 การบังคับใช้และเพิ่มเติมมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนสำหรับ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและจุดหมายปลายทาง

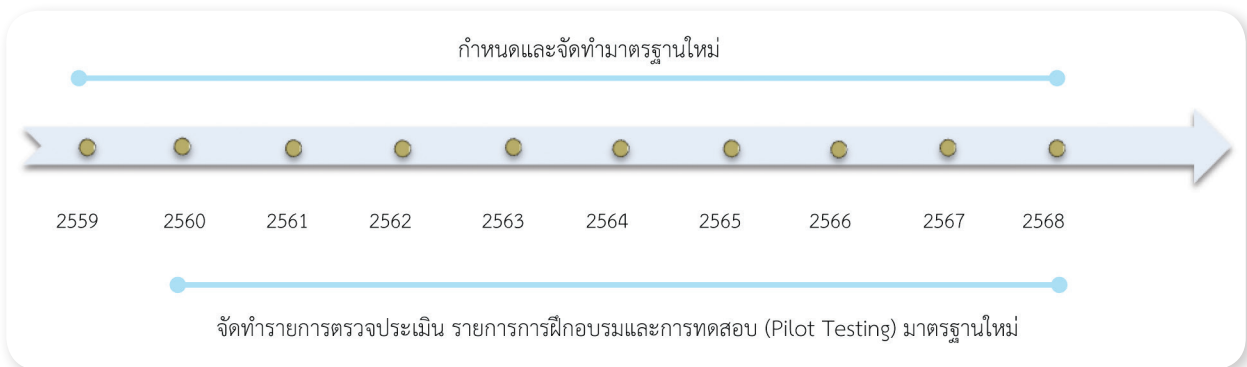
1.5.1 ส่งเสริมการรับและบังคับใช้ระบบการรับรองมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนในนโยบายและการกำกับดูแลตลอดจนในแผนการพัฒนาบุคลากรของรัฐสมาชิก

เผยแพร่มาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียนสู่ผู้มี
ส่วนได้ส่วนเสียผ่านช่องทางการจัดประชุมเชิง
ปฏิบัติการ ช่องทางออนไลน์และช่องทางอื่นๆ
ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสถานที่สำหรับการจัด
กิจกรรมไม่ชัดเจนแล้วเสร็จ

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.5.2 กำหนดและบังคับใช้มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนใหม่ๆ

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.5.3 พัฒนาแนวทางในการคุ้มครองนักท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourist Protection Guidelines)

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.6 การส่งเสริมและขยายขอบเขตความเชื่อมโยงกันและโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

1.6.1 ยกระดับความเชื่อมโยงของการคมนาคมทางอากาศโดยการส่งเสริมให้เกิดตลาดการบินร่วมอาเซียน (ASAM)

จัดเตรียมรายงานสถานการณ์เพื่อสนับสนุนให้เกิดตลาดการบินร่วมอาเซียน (ASAM)

จัดเตรียมเหตุผลสนับสนุนทางธุรกิจสำหรับ
สายการบินและประเทศคู่เจรจา

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

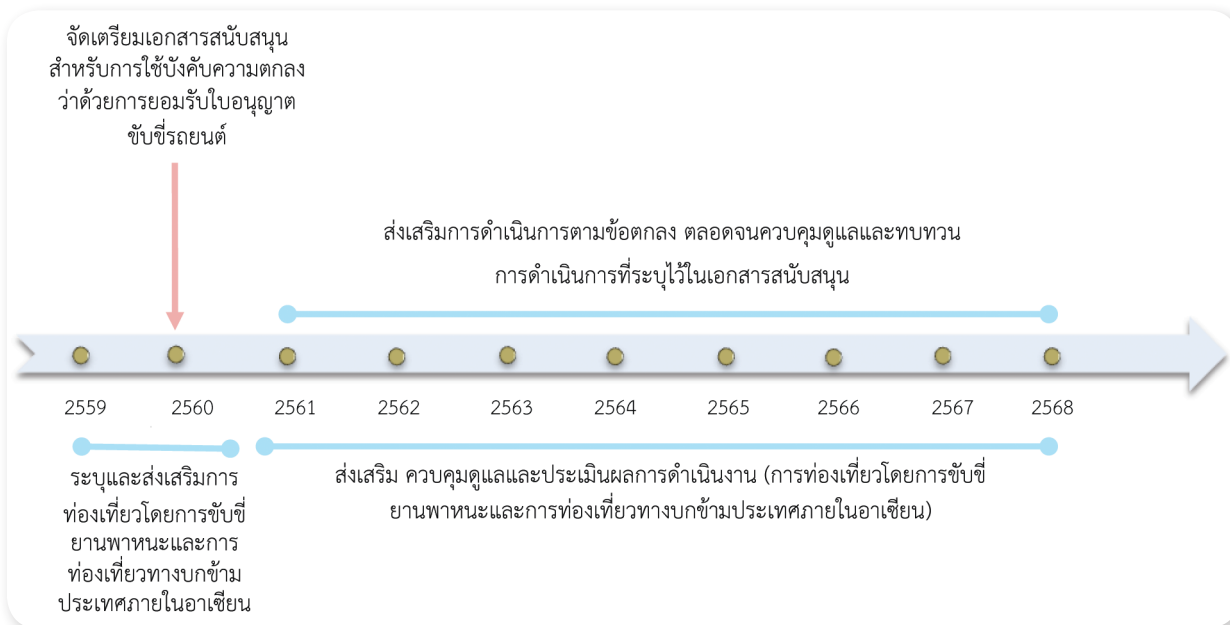
1.6.2 ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญและการท่องเที่ยวแม่น้ำรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเรือสำราญในพื้นที่ทะเลและแม่น้ำ

จัดเตรียมรายงานสถานการณ์และเหตุผล สนับสนุนทางธุรกิจสำหรับการพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมความเติบโต ด้านการท่องเที่ยวในเส้นทางหรือ
ความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคที่กำหนด

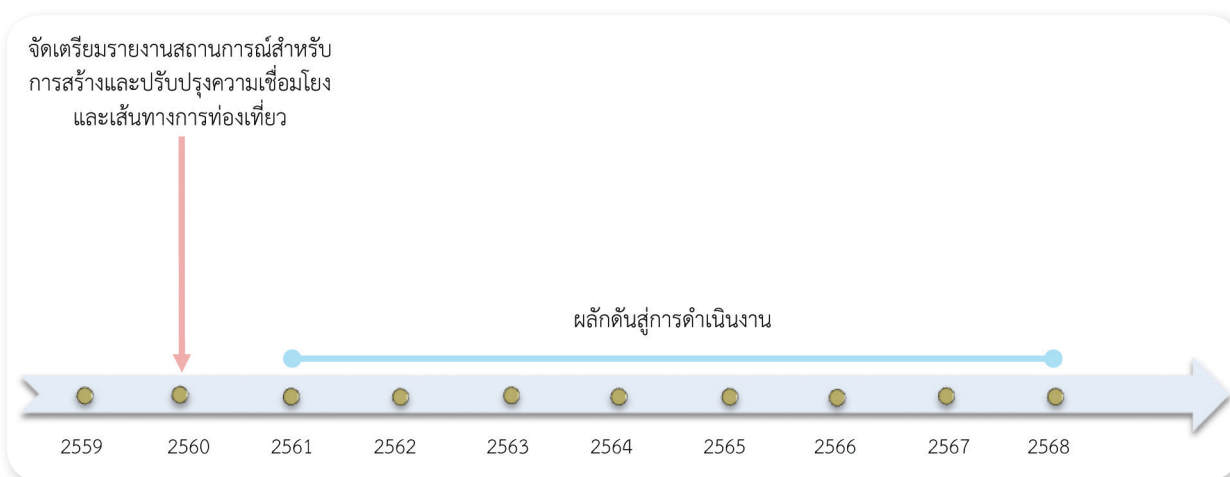
หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	ร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานของอาเซียนต่างๆ ในการส่งเสริมแนวพื้นที่หรือสินค้าการท่องเที่ยวทางทะเลและแม่น้ำ (ตามที่ระบุในรายงานสถานการณ์)

1.6.3 ปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ในประเทศที่ออกโดยประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการขับขี่ยานพาหนะและการท่องเที่ยวทางบกข้ามประเทศภายในภูมิภาค

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

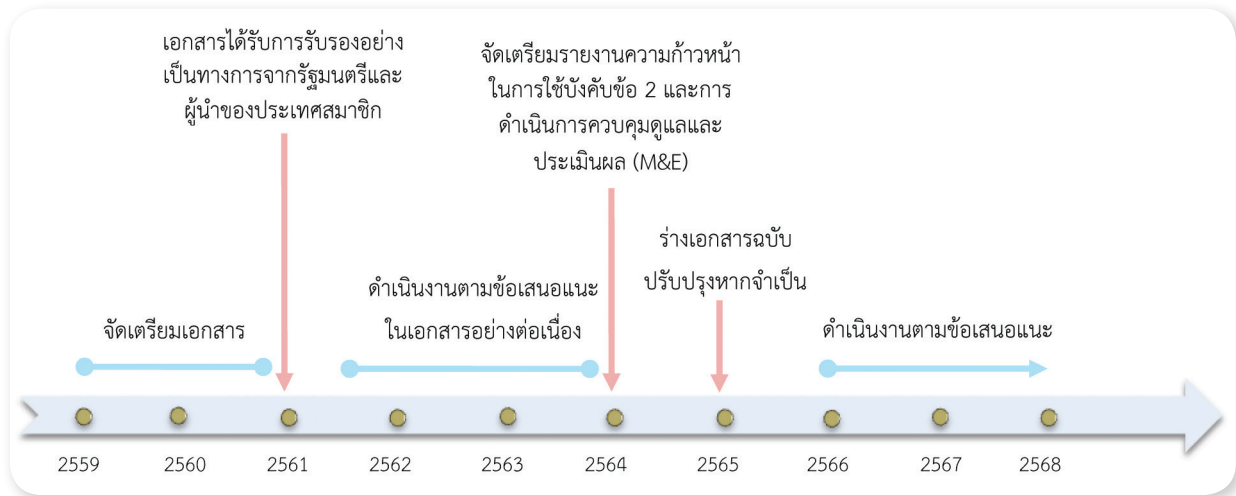
1.6.4 ส่งเสริมการพัฒนาความเชื่อมโยงของถนนหนทางตามเส้นทางท่องเที่ยวหลัก

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

1.7 การยกระดับการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

1.7.1 จัดเตรียมเอกสาร (White Paper) ว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อกำหนดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางภายในอาเซียนและการเดินทางระหว่างประเทศ (ตามข้อ 2 ความตกลงด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน พ.ศ. 2545)

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	มีการร่วมงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหัวหน้าฝ่ายกงสุล กระทรวงการต่างประเทศของอาเซียน (DGICM)

ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 2:

การส่งเสริมการท่องเที่ยว
อาเซียนที่ยั่งยืนและเปิดโอกาส
ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

2.1 การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาครัฐและเอกชนในห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยว (Tourism Value Chain)

2.1.1 พัฒนาและดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

2.2 การสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการคุ้มครองและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage Sites)

2.2.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองจุดหมายปลายทางหลักของอาเซียน

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

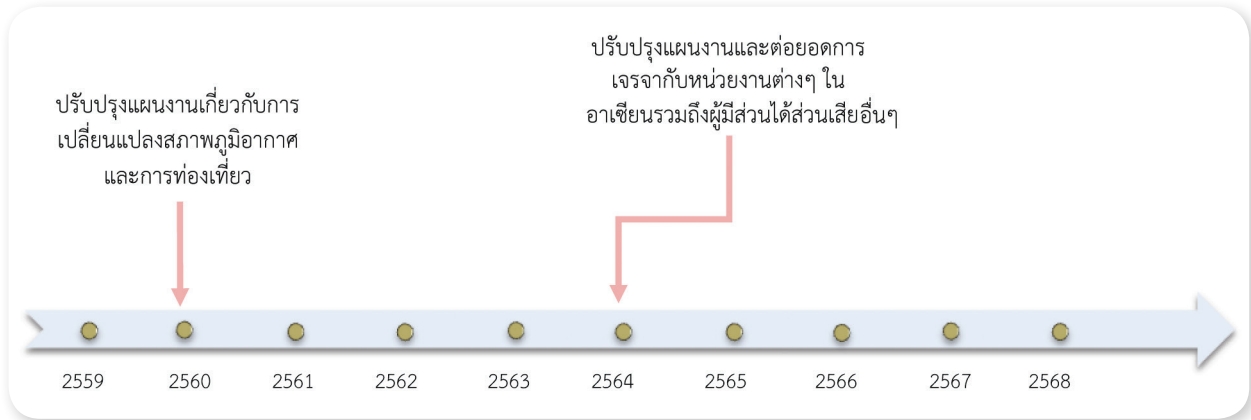
2.2.2 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการคุ้มครองและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

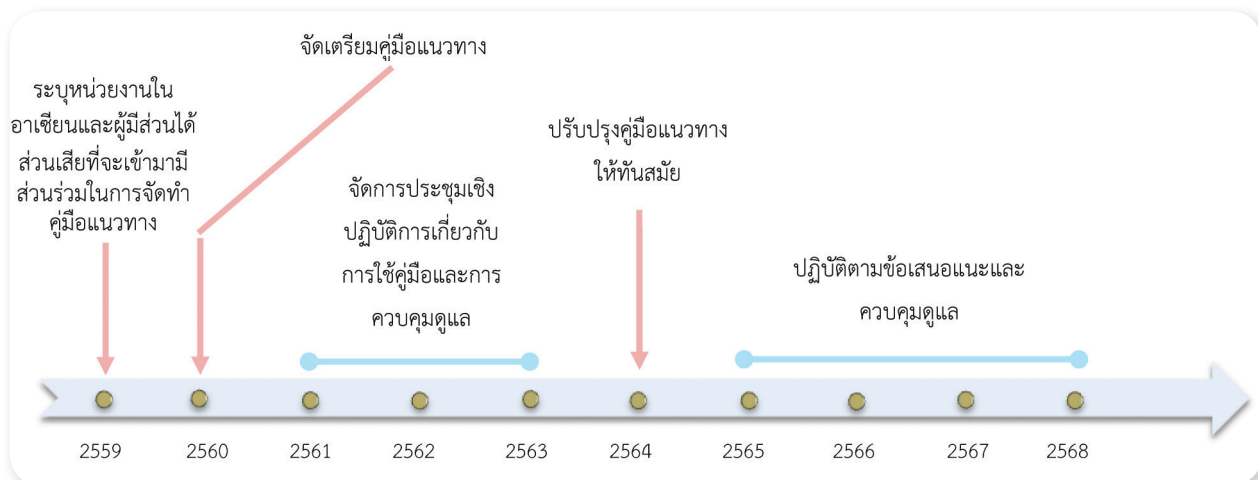
2.3 การตอบสนองต่อการรักษาสีงแวดล้อมและการพัฒนาความสามารถในการรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

2.3.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกับปัญหาสีงแวดล้อมและรับมือกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

2.3.2 จัดเตรียมคู่มือที่รวบรวมแนวทางการบรรเทา การปรับตัวและการรับมือกับปัญหาสีงแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หน่วยงานผู้ดำเนินงาน	คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	สูง
ข้อคิดเห็น	

เป้าหมายของกรอบการควบคุมดูแลและประเมินผลได้แก่การรายงานความก้าวหน้าและผลงานของโครงการตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ โดยอ้างอิงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยใช้ตัวชี้วัด ที่มีความชัดเจน กรอบการควบคุมดูแลและประเมินผลจะเป็นเสมือนกลไกสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของตนในระยะเวลาดำเนินงานที่กำหนด ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของกรอบการควบคุมดูแลและประเมินผลได้แก่การเป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงระหว่างการปฏิบัติงานและโครงการต่างๆ กับเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ตามแผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน

ในทางปฏิบัติแผนการควบคุมดูแลและประเมินผลนั้นจะมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาในระหว่าง การดำเนินงานจริงของโครงการต่างๆ กล่าวคือ แผนการควบคุมดูแลและประเมินผลจะมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยและรับรองใหม่ในทุกๆ ปี อีกทั้งจะมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา การดำเนินงาน 10 ปีของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 เพื่อเพิ่มเติมและปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด เปลี่ยนแปลงแนวทางและตารางการเก็บข้อมูล เพิ่มเติมเครื่องมือการประเมินผลใหม่ๆ แก้ไขแนวทางการดำเนินงาน และตอบสนองต่อโครงการหรือกิจกรรมใหม่ๆ ที่อาจเพิ่มเติมเข้ามา ในระหว่างการดำเนินงาน

ผลกระทบ

การท่องเที่ยวจะเป็นตลาดที่สำคัญในการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี
ทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนชาวอาเซียน

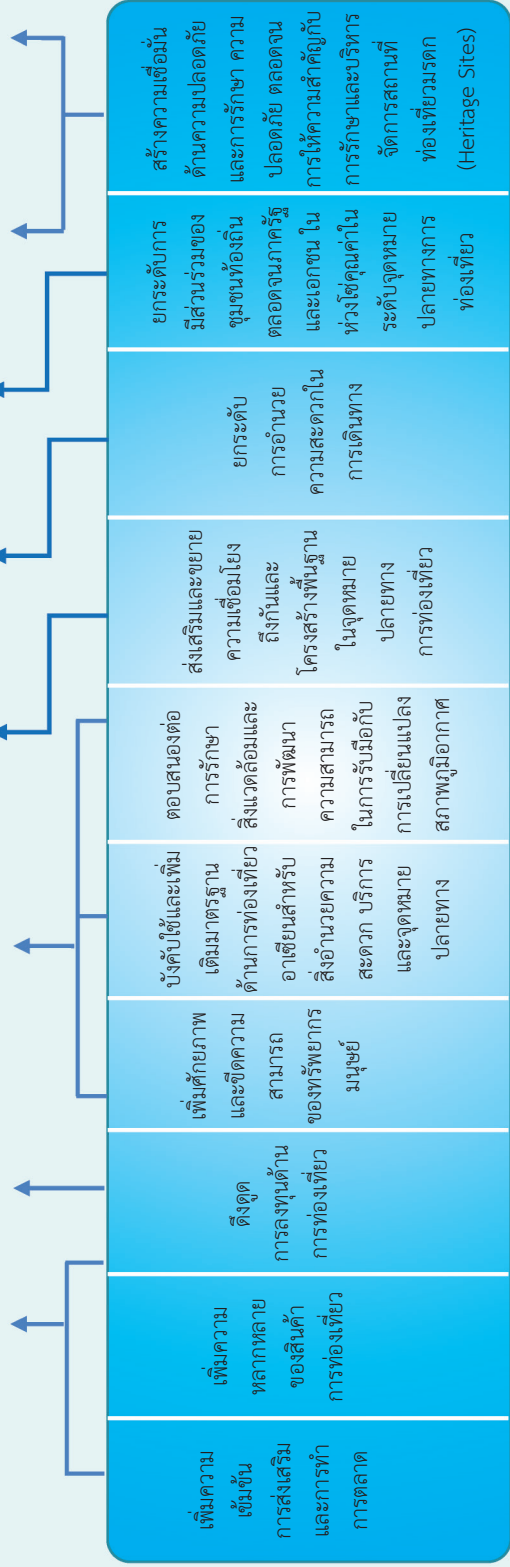
เป้าประสงค์

ภูมิภาคอาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพที่มีการแข่งขันสูงและสามารถให้ประสบการณ์
การท่องเที่ยวอาเซียนที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย ภายใต้พันธกิจการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ มีความ
ยั่งยืน มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและมีความสมดุล

เป้าหมาย

- จุดหมายปลายทางที่มีความหลากหลายและน่าดึงดูดใจอย่างมาก
- การลงทุนด้านการท่องเที่ยวและการตลาดภาคบริการที่มีความเข้มแข็ง
- จุดหมายปลายทางท่องเที่ยวคุณภาพที่ได้รับได้รับการยอมรับ
- การเชื่อมต่อกันและโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี
- การเคลื่อนย้ายของนักท่องเที่ยวแบบไร้พรมแดน
- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง
- การให้ความสำคัญและการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นลำดับต้น
- สถานที่ท่องเที่ยวการตลาดที่มีการบริหารจัดการที่ดี

การดำเนินงานและกิจกรรม

ภาคผนวก

บททวนสถานะของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558

กิจกรรมหลักที่ถือเป็นความรับผิดชอบของคณะทำงานต่างๆ ตลอดจนความคืบหน้าของการดำเนินงานในปัจจุบันสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Marketing and Communication Working Group: MCWG)

คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (MCWG) มีหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานการดำเนินงานของกิจกรรมด้านการตลาดและการสื่อสารตามกำหนดในแผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน บทบาทหลักของคณะทำงานมีดังนี้

- (i) กำหนดกรอบแนวทางด้านการตลาดเชิงกลยุทธ์และดำเนินงานตามกลยุทธ์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวของอาเซียน ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งกลุ่มวิจัยตลาด (Market Research Group)
- (ii) ทำงานร่วมกับคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) อย่างใกล้ชิดใน การริเริ่มโครงการเพื่อการพัฒนาต่างๆ ที่มุ่งส่งเสริมจุดหมายปลายทางและแนวพื้นที่ในภูมิภาคและ อนุภูมิภาค ตลอดจน แพ็คเกจสินค้าที่สร้างสรรค์และสามารถมอบประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่ดี แก่นักท่องเที่ยว
- (iii) เสริมสร้างความร่วมมือเชิงนโยบายและกระบวนการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านการ ประชาสัมพันธ์ การหาประเทศคู่เจรจา และการสนับสนุนจากองค์กรระดับนานาชาติ ตลอดจนการเสริมสร้างการ สื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคเอกชน

2. คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Product Development Working Group: PDWG)

คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนา แนวพื้นที่ใน ภูมิภาคและอนุภูมิภาค รวมทั้งผลิตภัณฑ์และประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ ตลอดจนการกำหนดยุทธศาสตร์ ด้านการลงทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่จำเป็น จากการศึกษารายงานการประชุมของคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) ครั้งที่ 7 พบว่าปัจจัยอันเป็นแรงผลักดันที่สำคัญของการริเริ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์นั้นมาจากการ วางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวิจัยและข้อมูลสถิติ และการลงทุนที่เพียงพอ ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ที่คณะทำงานให้ความสำคัญใน การวางแผนและพัฒนา ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวอุทยานและสวน (Parks and Garden Tourism) การท่องเที่ยวโฮมสเตย์ (Home-stay Tourism) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมรดก (Culture and Heritage Tourism) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) การท่องเที่ยวแม่น้ำ (River-based tourism) ร่วมกับองค์การ การท่องเที่ยวโลก (UNWTO) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism)

3. คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Quality Tourism Working Group: QTWG)

คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวอาเซียน (QTWG) มีหน้าที่รับผิดชอบในการยกระดับคุณภาพการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค รวมทั้งมีหน้าที่หลักในการจัดทำมาตรฐาน การรับรองมาตรฐาน โดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลาง และการกำหนดสาขาของการท่องเที่ยวที่ต้องมีการจัดทำมาตรฐาน และให้การสนับสนุนและ ความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของอาเซียน

ในปัจจุบันคณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวอาเซียน (QTWG) ได้ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของคณะทำงาน เสร็จสิ้นไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ เช่น

- (i) การกำหนดมาตรฐานและกระบวนการรับรองมาตรฐานสำหรับโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) โฮมสเตย์ (Homestay) ห้องน้ำ (Toilet) สปา (Spa) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย (Security and Safety) เมืองท่องเที่ยวสะอาด (Clean Tourist City) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) และสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมไมซ์ (MICE Venue)
- (ii) การส่งเสริมศักยภาพของการท่องเที่ยวอาเซียนให้มีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การพัฒนาข้อมูลพื้นฐาน และการเตรียมแผนงานสำหรับกิจกรรมเพื่อบรรเทาผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น
- (iii) การกำหนดแผนทรัพยากรบุคคลด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Human Resources Plan)

4. คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee: ATPMC)

การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ถูกระบุไว้ในมาตรา 5 (3) ว่าด้วยความรับผิดชอบของข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ซึ่งได้รับการรับรองโดยรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers) ในการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2552 ที่กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) นั้นมุ่งส่งเสริมให้การเคลื่อนย้ายแรงงานด้านการท่องเที่ยวสะดวกขึ้น รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลแนวปฏิบัติที่ดีของการศึกษาและหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับขีดความสามารถ (Competency-based) สำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นช่องทางให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของแรงงานระหว่างประเทศสมาชิกด้วย

5. คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Integration and Budget Committee: TIBC)

คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) รวมถึงการอำนวยความสะดวกและเชื่อมโยงระบบการคมนาคม การบริหารและจัดสรรทรัพยากรสำหรับกิจกรรม การจัดทำนโยบายและกระบวนการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนจากงบประมาณขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และจากแหล่งอื่นๆ การควบคุมดูแลการใช้งบประมาณ และการริเริ่มการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมภายหลังแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) พ.ศ. 2554 - 2558 สิ้นสุดลง นอกจากนี้คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) ยังจะมีบทบาทในการติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลโครงการการออกวีซ่าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Single Visa Initiative) ของภูมิภาคอาเซียนในประเทศสมาชิกต่างๆ จากการรายงานของประเทศสมาชิกในการประชุมคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) ด้วย⁸

⁸ โครงการการออกวีซ่าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Single Visa Initiative) ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ถูกจำกัดบทบาทให้มีเพียงบทบาทในการผลักดัน และการติดตามและประเมินผลเท่านั้น

ความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558

ทิศทางการยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาสินค้าบริการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของภูมิภาคและวางยุทธศาสตร์ด้านการลงทุนและการตลาดที่สร้างสรรค์

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	สถานะ
1.1 จัดทำกลยุทธ์ด้านการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวของอาเซียน	1.1.1 จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดของ การท่องเที่ยวอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย การสร้างแบรนด์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และ โครงสร้างใน การดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) ตามการลงนามในการประชุมองค์การ การท่องเที่ยวแห่งอาเซียน ครั้งที่ 35 (35th ASEAN NTOs) และการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนครั้งที่ 15 (15th M-ATM) ในระหว่างการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2555 (ATF 2012) ณ เมืองมานาโด สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ● จัดทำเว็บไซต์ aseantourism.travel (www.aseantourism.travel) ● พัฒนาและดำเนินงานโครงการส่งเสริมด้านการตลาดดิจิทัลในประเทศจีนบนเว็บไซต์ www.dongnanya.travel การพัฒนาการตลาดแบบสื่อสังคมผ่านเว็บไซต์ www.weibo.com และการใช้มาตรการทางการตลาดบนเครื่องมือค้นหา (Search Engine Marketing: SEM) ผ่านเว็บไซต์ www.baidu.com ● การใช้กิจกรรมทางการตลาดเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์โดยการใช้ประโยชน์จากอาหาร งานเทศกาล และปฏิทินเทศกาลที่มีการปรับปรุงให้ข้อมูลมีความทันสมัยอยู่เสมอ ● การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบพันธมิตรในการส่งเสริมตลาด เช่น การจัดโครงการ “PATA Love Campaign” การร่วมมือกับนิตยสาร ASEAN Tripper Magazine และ Digital Innovation Asia เป็นต้น ● ดำเนินงานให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางการตลาดขององค์การ การท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และการใช้แบรนด์ “Southeast Asia: Feel the Warmth” ในการส่งเสริมทางการตลาดต่างๆ รวมถึงบนเว็บไซต์ของประเทศสมาชิก ● พัฒนาโครงการ ASEAN for ASEAN ● พัฒนาโครงการเพื่อกลุ่มนักเดินทางธุรกิจ (Business Travel Campaign) โดยเฉพาะนักเดินทางธุรกิจกลุ่มไมซ์ ● การดำเนินงานในโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวบนเว็บไซต์ การตีพิมพ์บทความและเรื่องราว และการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ตลอดจนการประสานงานกับสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวผจญภัย (Adventure Travel Trade Association: ATTA) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	สถานะ
		<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาโครงการทางการตลาดในการส่งเสริมตลาดผู้สูงอายุและตลาดการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay) ● ดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ เพื่อวัดผลลัพธ์ของการดำเนินงานด้านการตลาดภายใต้แบรนด์ “Southeast Asia: Feel the Warmth” ผ่าน การสำรวจผู้โดยสารขาออก (PES) ของกลุ่ม วิจัยตลาดท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Market Research Group) ● ดำเนินการโครงการประชาสัมพันธ์ให้สามารถเข้าถึงตลาดเป้าหมายและสอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน รวมทั้งการใช้สื่อเครือข่ายสังคมเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรง ● ขยายขอบเขตของระบบการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Communication System) ให้ครอบคลุมการสื่อสารในภาวะวิกฤติ และให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าวในงานสัมมนาขั้นสูงเกี่ยวกับการจัดการและสื่อสาร การท่องเที่ยวในภาวะวิกฤติ (Tourism Crisis Management and Communication)
	1.1.2 จัดตั้งกลุ่มวิจัยด้านการตลาดเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดตั้งกลุ่มวิจัยตลาดท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Market Research Group) ที่มีบทบาทในการวัดผลลัพธ์ของการดำเนินงานด้านการตลาดภายใต้แบรนด์ “Southeast Asia: Feel the Warmth” ผ่านการสำรวจผู้โดยสารขาออก (PES) ดำเนินงานการศึกษาภายใต้หัวข้อ “การสำรวจผู้โดยสารขาออกทั่วไปกลุ่มเล็กถึงการรับรู้ในแบรนด์อาเซียน” (“Small Regular Passenger Exit Survey (PES) on ASEAN Brand Awareness”) ในปี พ.ศ. 2555 ก่อนได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ครั้งที่ 38 ในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับกลยุทธ์ด้านการลงทุน	1.2.1 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทางแนวพื้นที่ และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ● แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): สร้างความสัมพันธ์กับโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ในฐานะองค์กรที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น งานสัมมนาพันธมิตรระดับโลกด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2555 งานสัมมนาพันธมิตรระดับโลกด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: โอกาสสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน พ.ศ. 2553 เป็นต้น

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางดำเนินการ	สถานะ
		<p>สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นผู้นำการประสานงานใน การจัดทำแผนงานและรายละเอียดกิจกรรมสำหรับ การจัดทำผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Nature-based Tourism) และการจัดทำหนังสือโต๊ะกาแฟ (Coffee-table Book) เกี่ยวกับอุทยานและสวนในอาเซียน</p> <p>จัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอาเซียน (ASEAN Ecotourism Strategic Plan) โดยขอบเขตการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์นี้ได้รับ การเห็นชอบจากที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ครั้งที่ 38</p> <p>แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นผู้นำการประสานงานในการจัดทำแผนงานและรายละเอียดกิจกรรมสำหรับการระบุผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เป็นมรดก และการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงมรดกและวัฒนธรรมอาเซียนในประเทศสมาชิกอาเซียน” จนแล้วเสร็จ โดยในโครงการดังกล่าวมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการพัฒนาแพ็คเกจมรดกทางวัฒนธรรม แพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงมรดกและวัฒนธรรม ตลอดจนการจัด “การเดินทางตามรอยอารยธรรม” (“Trail of Civilization”) เพื่อสร้างความคุ้นเคยในบริเวณแนวพื้นที่/เส้นทางที่เกี่ยวข้อง และการจัดเทศกาลการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในพื้นที่เมืองเก่าและอาณานิคม และการจัดทำหนังสือโต๊ะกาแฟ (Coffee-table Book) เกี่ยวกับการทำอาหารในแบบอาเซียน</p>
	1.2.3 จัดทำแพ็คเกจการท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism)	แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นผู้นำการประสานงานในการจัดทำแผนงานและรายละเอียดกิจกรรมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการระบุผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวโดยชุมชน
	1.2.4 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทางแนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวโดยการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ	แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นผู้นำการประสานงานในด้านการท่องเที่ยวเรือสำราญ โดยได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับนานาชาติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเรือสำราญและการประชุมพิเศษของคณะทำงานย่อยด้านการท่องเที่ยวเรือสำราญอาเซียน (ASEAN Cruise Tourism Sub-working Group) ที่จัดขึ้นที่จังหวัดบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซียในวันที่ 12 - 13 เมษายน พ.ศ. 2555 นอกจากนี้ยังมีการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สมาคมล่องเรือสำราญระหว่างประเทศ (CLIA) สมาคมเรือสำราญแห่งเอเชีย (ACA) สมาคมท่าเรือสำราญแห่งเอเชีย (ACTA) และสมาคมผู้ประกอบการท่าเรือสำราญแห่งเอเชีย (ACTON)

การดำเนินการ เชิงกลยุทธ์	แนวทาง การดำเนินการ	สถานะ
		<p>จัดทำแผนงานเรือสำราญอาเซียน พ.ศ. 2557 - 2558 (ASEAN Cruise Work Plan 2014 - 2015) จนแล้วเสร็จ ตัวอย่างของความสำเร็จ ได้แก่ การรวมกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและร่วมส่งเสริมการทำตลาดจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเรือสำราญร่วมกันเป็นภูมิภาคในงานมหกรรมเรือสำราญที่ใหญ่ที่สุดในโลกที่จัดขึ้นที่เมืองไมอามี การเปิดตัวจุดหมายข่าวเรือสำราญเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEA Cruise Newsletter) ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557 เพื่อสนับสนุนด้านการค้าในตลาดเรือสำราญ โดยจุดหมายข่าวนี้ยังคงมีเผยแพร่อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน การสนับสนุนให้มีการประชุมหารือและผลักดันให้ผู้ประกอบการเรือสำราญเข้ามาเทียบท่าในประเทศอาเซียน ตลอดจนการร่วมเป็นพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่นภายใต้ยุทธศาสตร์การสนับสนุนเรือสำราญอาเซียน-ญี่ปุ่น อันประกอบไปด้วย 6 เสาหลัก (Pillars) ในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเรือสำราญยุทธศาสตร์และความร่วมมือดังกล่าว ทำให้มีเรือสำราญเข้ามาในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น อีกทั้งผู้ประกอบการเรือสำราญก็มีการขยายเส้นทางการให้บริการเรือสำราญของตนสู่เส้นทางใหม่ๆ ในภูมิภาคอาเซียนด้วย</p> <p>นอกจากนี้ มีโครงการที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาแผนที่การเดินทางเรือสำราญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเรือสำราญของภูมิภาคเพื่อเป็นการสร้างให้เกิด ความรับรู้ในศักยภาพด้านการล่องเรือสำราญในภูมิภาค</p> <p>การล่องเรือในแม่น้ำ (River Cruise)</p> <p>ร่วมกับองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ในการให้การสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวแม่น้ำ (River-based Tourism) ในอาเซียน เพื่อค้นหาเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวแม่น้ำได้</p>
	1.2.5 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทางแนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	<p>ราชอาณาจักรไทยเป็นผู้นำการประสานงานใน การจัดทำผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาเซียนต้นแบบจนแล้วเสร็จ โดยได้รับความช่วยเหลือจากสมาคมสปา (Spa Association) และกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Public Health)</p>

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางดำเนินการ	สถานะ
	1.2.6 ทำงานร่วมกับคณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (CCI) และคณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (CCS) ในการลดข้อกีดขวางและส่งเสริมการลงทุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	<p>แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): ในการประชุมของคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ณ บรูไนดารุสซาลาม คณะทำงานฯ ได้เห็นพ้องว่าการทำงานร่วมกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของอาเซียน (CCI) และคณะกรรมการประสานงานด้านบริการของอาเซียน (CCS) นั้นจะมีการจัดการเป็นกรณีไป นอกจากนี้ในการประชุมสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของอาเซียน ครั้งที่ 55 ระหว่างวันที่ 11 - 13 มกราคม พ.ศ. 2555 ณ สำนักเลขาธิการอาเซียน กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ยังได้มี การนำเสนอรายงานข้อมูลการลงทุนด้านการท่องเที่ยวแก่ที่ประชุมด้วย</p> <p>การประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการลงทุนใน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศอาเซียนและ กลุ่มประเทศคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ (GCC) ถูกจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 19 - 24 สิงหาคม พ.ศ. 2556 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ราชอาณาจักรไทย</p>
1.3 ส่งเสริมนโยบาย ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และการดำเนินงานด้านท่องเที่ยวของอาเซียน	1.3.1 กำหนดนโยบายและโครงการด้าน การประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่วัตถุประสงค์ และกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)	<p>แล้วเสร็จ: คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (MCWG) ได้ดำเนินการตาม กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) พ.ศ. 2555 - 2558 ในการพัฒนาความริเริ่มด้านการประชาสัมพันธ์เบื้องต้นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอาเซียน โดยโครงการการประชาสัมพันธ์ของปี พ.ศ. 2555 ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมองค์กร การท่องเที่ยวแห่งอาเซียน ครั้งที่ 35 (35th ASEAN NTOs) และการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ 15 (15th M-ATM) ในระหว่างการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน (ATF 2012) ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2555</p> <p>แล้วเสร็จ: มีการเผยแพร่ข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Press Release) เกี่ยวกับประเด็นความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ของอาเซียนในสื่อระดับนานาชาติเป็นจำนวนมากในปี พ.ศ. 2555 - 2556</p> <p>แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): มีการว่าจ้างองค์กรด้านการประชาสัมพันธ์ให้ทำงานร่วมกับผู้ประสานงานด้านการตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Marketing Coordinator) ในการจัดทำข่าวเพื่อ การประชาสัมพันธ์ (Press Release)</p>

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทาง การดำเนินการ	สถานะ
	1.3.2 กำหนดนโยบายและกระบวนการในการสร้างความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาอาเซียน (Dialogue Partners) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ATSP	แล้วเสร็จ: ในการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน+3 ครั้งที่ 12 (12 th M-ATM+3) เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2556 ที่จัดขึ้น ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการเห็นชอบแผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มอาเซียน+3 (ASEAN+3 Tourism Cooperation Work Plan) พ.ศ. 2556 - 2560 ที่ครอบคลุมประเด็นคุณภาพ การท่องเที่ยว การพัฒนาทักษะ การตลาดและการสนับสนุนการตลาดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ การท่องเที่ยวเรือสำราญ และการสื่อสารการท่องเที่ยว ในภาวะวิกฤติ ตามที่ได้มีการกำหนดเอาไว้ใน แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน นอกจากนี้ยังมีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างอาเซียนและอินเดียเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อความร่วมมือ ด้านการท่องเที่ยวระหว่างอาเซียนกับอินเดียด้วย
	1.3.3 กำหนดนโยบายและกระบวนการในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานตาม แผน ATSP	แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการปรึกษาหารือกับองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) และพันธมิตรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (M-ATM) ทุกครั้ง ในการประชุมคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 5 - 6 ตุลาคม พ.ศ. 2554 คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียนได้หารือและเห็นตรงกันว่าความร่วมมือและโครงการที่เป็นการดำเนินงานร่วมกันกับประเทศคู่เจรจาและองค์กรระดับนานาชาตินั้นจำเป็นต้องมีการระบุให้ชัดเจนและมีการนำเสนอความคืบหน้าของการดำเนินงานของคณะทำงานและคณะทำงานย่อยในการประกอบกิจกรรมและดำเนินงานโครงการต่างๆ ตามกำหนดในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 ในกรณีนี้แนวทางความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการฯ กับประเทศคู่เจรจาและองค์กรระดับนานาชาติต่างๆ นั้นจะขึ้นอยู่กับข้อเสนอแนะของคณะทำงานและคณะทำงานย่อยด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มีการดำเนินงานร่วมกันกับสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก (PATA) สภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) และองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ในการประกอบกิจกรรมทั่วไปของหน่วยงาน

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	สถานะ
	1.3.4 จัดทำระบบและนโยบายด้านการสื่อสารกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	แล้วเสร็จ: สมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEANTA) ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักจากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เป็นประจำ โดยการประชุมของสมาคมการท่องเที่ยวอาเซียนนั้นถูกจัดขึ้นควบคู่ไปกับการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน
		แล้วเสร็จ: ระบบการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Communication System) ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ครั้งที่ 35 (35 th ASEAN NTOs) และการประชุมรัฐมนตรีการท่องเที่ยวอาเซียนครั้งที่ 15 (15 th M-ATM) ในระหว่างการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2555 (ATF 2012) ให้เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการปรึกษาหารือร่วมกับสมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEANTA) เป็นประจำ

นอกเหนือจากโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 ข้างต้น คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) ยังได้มีการดำเนินงานในโครงการอื่นๆ ดังนี้ (ก) การเก็บข้อมูลเชิงสถิติของตลาดการท่องเที่ยวเรือสำราญอาเซียน การลงทุนด้านการท่องเที่ยว และแพ็คเกจการท่องเที่ยวอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ข) การจัดทำหนังสือโต๊ะกาแฟ (Coffee-table Book) เกี่ยวกับการทำอาหารในแบบอาเซียน (ค) การสร้างเครือข่ายไมซ์อาเซียน (ง) การจัดทำข้อเสนอรายงาน “101 ที่สุดแห่งชายหาดของเอเชีย” (“101 Best Beaches Asia”) และ (จ) การจัดทำคู่มือผลิตภัณฑ์การเดินทางตามรอยอาหารอาเซียน (ASEAN Food Trail)

ทิศทางการยุทธศาสตร์ที่ 2: เพิ่มคุณภาพของทรัพยากรบุคคล การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในภูมิภาค

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทาง การดำเนินการ	สถานะ
2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน	2.1.1 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานโรงแรมสีเขียวของอาเซียนพร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน	<p>ราชอาณาจักรไทยเป็นผู้นำการประสานงานในการดำเนินงานต่อไปนี้งานแล้วเสร็จ:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ร่วมกับมูลนิธิใบไม้เขียว (Green Leaf Foundation) ในการจัดทำมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN Green Hotel Standard) (2) จัดทำคู่มือใบรายงานตรวจประเมินสำหรับมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียนในการรับรองมาตรฐานโรงแรม สีเขียว และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน ครั้งที่ 37 (37th ASEAN NTOs) ในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2556 ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (3) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้หัวข้อ “กระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโรงแรม สีเขียวอาเซียน” ในวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2556 ที่เมืองพัทยา เพื่อหารือเกี่ยวกับกระบวนการในการรับรอง ตลอดจนหน่วยงานผู้รับรอง (Certification Body) และการอบรมผู้ตรวจสอบ (4) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้หัวข้อ “กระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน” ในวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2556 ที่เมืองพัทยา (5) จัดทำกระบวนการตรวจประเมินและวางแผนหน่วยงานผู้รับรองก่อนการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน ครั้งที่ 39 (39th ASEAN NTOs) (6) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้หัวข้อ “การอบรมผู้ตรวจประเมินมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียนและมาตรฐานบริการสปาอาเซียน” ระหว่างวันที่ 1-3 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ที่กรุงเทพฯ ราชอาณาจักรไทย
	2.1.2 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์ของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน	<p>สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นผู้นำการประสานงานในการดำเนินงานเพื่อการจัดทำมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียน (ASEAN Homestay Standard) และได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้้งานแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดการประชุมพิเศษว่าด้วยมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียน (ASEAN Homestay Standard) อันเป็นไปตามแผนงานที่ได้รับการอนุมัติโดยการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนครั้งที่ 35 เพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือรายการตรวจประเมิน (Manual Audit Checklist) เพื่อการรับรองโฮมสเตย์ขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ณ เมืองปีนัง จังหวัดสหพันธรัฐมาเลเซีย คู่มือรายการตรวจประเมินดังกล่าวได้รับการรับรองในการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางดำเนินการ	สถานะ
		<p>อาเซียนครั้งที่ 37 ซึ่งจัดขึ้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2556 และต่อมาได้มีการจัดการประชุมพิเศษว่าด้วยกระบวนการตรวจสอบมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียนและการกำหนดหน่วยงานซึ่งให้การรับรองมาตรฐานขึ้นอีกครั้งหนึ่งในช่วงวันที่ 10 - 12 กันยายน พ.ศ. 2556 ที่เมืองปูตราจายา สหพันธรัฐมาเลเซีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำร่างฉบับสุดท้ายของกระบวนการตรวจสอบมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียนและการกำหนดหน่วยงานผู้รับรองมาตรฐาน (ASEAN Homestay Standard Audit Process and Design for Certification Body) และได้รับการรับรองโดยที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ครั้งที่ 39 ● จัดงานฝึกอบรมผู้ตรวจสอบ/ผู้ประเมินผลสำหรับมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียน (Training of Trainer ASEAN Master Auditors/Assessors for ASEAN Homestay Standard) ในวันที่ 18 - 20 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ที่ท่าเรือติงสัน รัฐเนอเกอริเซิมปีลัน สหพันธรัฐมาเลเซีย
	<p>2.1.3 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานห้องน้ำสาธารณะของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน</p>	<p>บรูไนดารุสซาลามเป็นผู้นำการประสานงานในการจัดทำมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน (ASEAN Public-toilet Standard) และได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้จนแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำแผนงานเพื่อการพัฒนามาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน (ASEAN Public Toilet Standard) ● จัดการประชุมพิเศษเพื่อการอภิปรายประเด็นเกี่ยวกับคู่มือรายการตรวจประเมิน (Manual Audit Checklist) ตลอดจนกระบวนการรับรองมาตรฐานขึ้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2557 ณ บรูไนดารุสซาลาม และในการประชุมได้มีการจัดทำเกณฑ์และข้อกำหนดสำหรับมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน (Criteria and Requirements of ASEAN Public Toilet Standard) รายการตรวจประเมิน (Audit Checklist) และกระบวนการรับรองมาตรฐาน (Certification Process) ขึ้น ● จัดทำร่างกระบวนการตรวจประเมินมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน (ASEAN Public Toilet Standard Audit Process) และการกำหนดหน่วยงานผู้ให้การรับรอง และได้รับการอนุมัติในการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนครั้งที่ 39

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	สถานะ
		<p>สร้างขีดความสามารถเพื่อฝึกอบรมผู้ตรวจสอบและดำเนินการทดสอบในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557 และได้มีการรายงานในประเด็นข้างต้นในการประชุมคณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวอาเซียน (QTWG) เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2557 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์</p>
	<p>2.1.4 พัฒนามาตรฐานบริการสปาของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน</p>	<p>ราชอาณาจักรไทยเป็นผู้นำการประสานงานในการดำเนินงานเพื่อการจัดทำมาตรฐานบริการสปาอาเซียน (ASEAN Spa Services Standard) และได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้จนแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดการประชุมโครงการว่าด้วยมาตรฐานสปาอาเซียน (ASEAN Spa Standard) เมื่อเดือนมีนาคมและกันยายน พ.ศ. 2554 เพื่อกำหนดเกณฑ์และข้อกำหนดหลักสำหรับมาตรฐานสปาอาเซียน และได้รับการอนุมัติในการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติครั้งที่ 35 (35th ASEAN NTOs) และการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนครั้งที่ 15 (15th M-ATM) ● ร่างและอนุมัติแผนงานมาตรฐานบริการสปาอาเซียนในที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติครั้งที่ 35 และการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนครั้งที่ 15 ● จัดการประชุมพิเศษว่าด้วยมาตรฐานบริการสปาอาเซียนขึ้นในวันที่ 26 - 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 ที่ราชอาณาจักรไทยเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับคู่มือรายการตรวจประเมิน (Manual Audit Checklist) ซึ่งต่อมาได้รับการรับรองจากที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนครั้งที่ 37 (37th ASEAN NTOs) เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2556 ณ ประเทศ สปป. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจัดการประชุมพิเศษคณะทำงานว่าด้วยการกำหนดและประเมินความสอดคล้องกับมาตรฐานสปาอาเซียนขึ้นเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2556 ที่เมืองพัทยา ราชอาณาจักรไทย ● จัดการประชุมพิเศษคณะทำงานว่าด้วยการกำหนดและประเมินความสอดคล้องกับมาตรฐานสปาอาเซียนขึ้นเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2556 ที่เมืองพัทยา ราชอาณาจักรไทย โดยรูปแบบของกระบวนการตรวจสอบและหน่วยงานผู้รับรองได้รับการอนุมัติในการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ ครั้งที่ 39 (39th ASEAN NTOs) ● จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกอบรมผู้ตรวจสอบมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียนและมาตรฐานบริการ สปาอาเซียนขึ้นเมื่อวันที่ 1 - 3 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ที่กรุงเทพฯ ราชอาณาจักรไทย

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทาง การดำเนินการ	สถานะ
	2.1.5 พัฒนาแนวทางด้านความมั่นคงและความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในอาเซียน	<p>สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นผู้นำการประสานงานใน การดำเนินงาน เพื่อการจัดทำมาตรฐานความมั่นคงและปลอดภัยในการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Security and Safety Standards) และได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้จนแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำแผนงานเพื่อการพัฒนาแนวทางการรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Security and Safety Guidelines) ซึ่งมุ่งเน้นประเด็นความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงแรมและรีสอร์ทสำหรับช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2556 ● สาธารณรัฐอินโดนีเซียเสนอโครงการเพื่อการจัดทำแนวทางการรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นประเด็นความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงแรมและรีสอร์ท และดำเนินการโครงการดังกล่าวในปี พ.ศ. 2555 ● เปิดตัวเว็บไซต์ www.aseantsrc.org ในการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน (ATF) เมื่อปี พ.ศ. 2558 ที่กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
	2.1.6 เสริมสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนในการจัดการกับประเด็นปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	<p>ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นผู้นำการประสานงานร่วมใน การดำเนินงานเพื่อการจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียนเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Tourism Standards in Responding to the Climate Change) และได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้จนแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำแผนงานของโครงการภายใต้ชื่อ “การยกระดับความสามารถของการท่องเที่ยวอาเซียนในการจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” สำหรับ พ.ศ. 2555 - 2558 และได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ ครั้งที่ 36 (36th ASEAN NTOs) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ที่เมืองปุตราจาया สหพันธรัฐมาเลเซีย ● จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการท่องเที่ยวขึ้นเมื่อวันที่ 11 - 12 กันยายน พ.ศ. 2555 ที่เมืองเลกัสปี จังหวัดอัลเบย์ ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อหารือเกี่ยวกับพารามิเตอร์และขอบเขตมาตรการซึ่งองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนจะใช้เป็นพื้นฐานของการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับภูมิภาค สำหรับการกำหนดแผนการและโครงการเพื่อความร่วมมือในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	สถานะ
		<ul style="list-style-type: none"> จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้หัวข้อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาเซียนและ การจัดทำมาตรการและพารามิเตอร์ด้านการท่องเที่ยว (ASEAN Climate Change and Tourism Measures and Parameters Development Workshop) ขึ้นในวันที่ 7 - 10 เมษายน พ.ศ. 2556 ที่เมืองดาเบา ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กรอบ วิธีการ พารามิเตอร์และมาตรการสำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการท่องเที่ยวในอาเซียน ได้รับการอนุมัติโดยที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนครั้งที่ 39 (39th ASEAN NTOs)
	2.1.7 จัดทำมาตรฐานความสะอาดเมืองท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Clean Tourist City Standard) พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน	<p>ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นผู้นำการประสานงานในการดำเนินงานต่อไปนี้งานแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบและการทดสอบมาตรฐานเมืองท่องเที่ยวสะอาดของอาเซียน (ASEAN Clean Tourist City Standard) ขึ้นเมื่อวันที่ 25 - 27 กันยายน พ.ศ. 2557 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา จัดทำมาตรฐานและแนวทางเมืองท่องเที่ยวสะอาดของอาเซียน และได้รับการอนุมัติในที่ประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนครั้งที่ 41 (41st ASEAN NTOs)
	2.1.8 พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) ของอาเซียน	<p>ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นผู้นำการประสานงานในการดำเนินงานต่อไปนี้งานแล้วเสร็จ:</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดการฝึกอบรมผู้ฝึกสอนและการทดสอบมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ASEAN CBT Training of Trainers Workshop and Pilot Testing) ขึ้นเมื่อวันที่ 12 - 14 มกราคม พ.ศ. 2558 ณ เมืองเสียมเรียบ ราชอาณาจักรกัมพูชา
2.2 ดำเนินการตามข้อตกลงร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน	2.2.1 พัฒนาเครื่องมือและดำเนินการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิชาชีพงานทำความสะอาด	<ul style="list-style-type: none"> ทบทวนและบังคับใช้หลักสูตรการท่องเที่ยวร่วมอาเซียน (Common ASEAN Tourism Curriculum: CATC) สำหรับบุคลากรวิชาชีพทำความสะอาด (Housekeeping) รวบรวมทักษะที่จำเป็น (Toolboxes) สำหรับตำแหน่งงานทำความสะอาด 48 ประการ อันเป็นแนวทางการดำเนินงานหนึ่งของโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน-ออสเตรเลียระยะที่ 2 (AADCP Phase II) <p>จัดการฝึกอบรมผู้ฝึกสอนระดับอาเซียน (ASEAN Master Trainer) ขึ้นเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน - 3 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ที่จังหวัดบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดการฝึกอบรมผู้ประเมินผลอาเซียน (ASEAN Master Assessor) ขึ้นเมื่อวันที่ 4 - 14 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ที่จังหวัดบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางดำเนินการ	สถานะ
	<p>2.2.2 พัฒนาเครื่องมือและดำเนินการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิชาชีพงานต้อนรับ งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม งานประกอบอาหาร ตัวแทนท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ทำการศึกษาความเป็นไปได้สำหรับการก่อตั้งสำนักเลขาธิการระดับภูมิภาคเพื่อบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (Regional Secretariat for ASEAN Tourism Professionals) โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน-ออสเตรเลียระยะที่สอง (AADCP II) ● รวบรวมทักษะที่จำเป็น (Toolboxes) สำหรับวิชาชีพงานต้อนรับ (Front Office) งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม และงานประกอบอาหารทั้งหมด 98 ประการ โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน-ออสเตรเลียระยะที่สอง (AADCP II) ● จัดทำตารางเทียบโอนคุณสมบัติ (AQEM) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การวิเคราะห์ช่องโหว่ในการใช้บังคับข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ในประเทศสมาชิก” (Gap Analysis on the Implementation of MRA on Tourism Professionals in AMS) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน-ออสเตรเลียระยะที่สอง (AADCP II) <p>อยู่ระหว่างการดำเนินงาน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ขอบเขตการก่อตั้งสำนักเลขาธิการระดับภูมิภาคสำหรับการดำเนินการตามข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) รวมถึงข้อเสนอเกี่ยวกับงบประมาณในการก่อตั้ง ● รวบรวมทักษะที่จำเป็น (Toolboxes) สำหรับตำแหน่งงานนำเที่ยวและผู้จัดการท่องเที่ยว
	<p>2.2.3 พัฒนาเครื่องมือเพื่อติดตามสถานการณ์ของตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตาม MRA ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว</p>	<p>จัดการประชุมคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน(ATPMC) นัดพิเศษขึ้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2555 โดยได้มีการตกลงกันในประเด็นความเป็นไปได้ที่จะจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นจากประเทศสมาชิกโดยการให้ประเทศสมาชิกส่งข้อมูลดังกล่าวในการประชุมคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนก็ได้ส่งมอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการประชุมคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียนที่ผ่านมาทุกครั้ง</p>

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทาง การดำเนินการ	สถานะ
		<p>จัดทำคู่มือแนวทางสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวในการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Guide to MRA For Professionals)/คู่มือผู้จัดการฝึกอบรมข้อตกลงยอมรับร่วม (Guide to MRA Training Providers)/คู่มือข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว (Handbook of MRA for Tourism Professionals)</p> <p>ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ส่งมอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการประชุมคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ที่ผ่านมามากครั้ง</p>
<p>2.3 พัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว</p>	<p>2.3.1 จัดทำนโยบายและกระบวนการดำเนินงานสำหรับการเสริมสร้างขีดความสามารถ (รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินงาน ระบบการประเมินผลและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการที่จะได้รับการสนับสนุนจากอาเซียน)</p>	<p>เครือข่ายการจัดการและพัฒนาบุคลากรอาเซียน (ATRM) ด้านเรือสำราญ (นำโดยสาธารณรัฐสิงคโปร์) ด้านมรดก (นำโดยสาธารณรัฐอินโดนีเซีย) ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (นำโดยราชอาณาจักรไทย) และด้านการบริการ (นำโดยสหพันธรัฐมาเลเซีย) ได้มีการดำเนินการตามโครงการหลายโครงการเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการฝึกอบรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการวางแผนการดำเนินการตัดสินใจเพื่อจะกำหนดว่าหลักสูตรการฝึกอบรมใดควรได้รับการรับรองและควรได้รับการสนับสนุนจากอาเซียน</p>
	<p>2.3.2 จัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลประจำปีในสาขาที่สำคัญต่อภูมิภาค</p>	<p>เครือข่ายการจัดการและพัฒนาบุคลากรอาเซียน (ATRM) ด้านเรือสำราญ (นำโดยสาธารณรัฐสิงคโปร์) ด้านมรดก (นำโดยสาธารณรัฐอินโดนีเซีย) ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (นำโดยราชอาณาจักรไทย) และด้านการบริการ (นำโดยสหพันธรัฐมาเลเซีย) มีโครงการหลายโครงการที่มีการจัดทำแผนงานประจำปี ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการสร้างขีดความสามารถแรงงาน (Capacity-building Program) ซึ่งล้วนสอดคล้องกับแนวทาง การดำเนินงานข้อนี้โดยตรง และโครงการต่างๆ นี้จะยังมีการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวต่อไปอีกในอนาคต</p> <p>มีโครงการสร้างขีดความสามารถแรงงาน (Capacity-building Program) ที่ดำเนินงานร่วมกับประเทศ คู่เจรจาหลายโครงการที่ได้รับการรับรองและ ถูกนำไปใช้จริงโดยศูนย์อาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Centre) และศูนย์อาเซียน-เกาหลี (ASEAN-Korea Centre) (โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียนและโครงการอบรมภาษาเกาหลี) นอกจากนี้กลุ่มประเทศคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ (GCC) ก็ได้รับเชิญมาร่วมกับเครือข่ายการจัดการและพัฒนาบุคลากรอาเซียน (ATRM) ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย</p>

ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 3: ยกระดับและเร่งให้เกิดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมโยงคมนาคมในอาเซียน

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางดำเนินการ	สถานะ
3.1 สนับสนุนการใช้วีซ่าร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน	3.1.1 ทำงานอย่างต่อเนื่องในการจัดทำวีซ่าร่วมกันของภูมิภาค โดยระบุอุปสรรคและโอกาสรวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในอาเซียน	<p>ผลงานต่อไปนี้ได้ถูกดำเนินการจนแล้วเสร็จเพื่อเป็นกลไกในการเฝ้าสังเกตสถานการณ์และประเด็นด้านวีซ่า อันเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว ตลอดจนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือการวัดผลแบบต่อเนื่อง: จัดทำ “รายงานการศึกษาการใช้วีซ่าเดินทางร่วมใน กลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN Common Visa) สำหรับบุคคลที่ไม่มีสัญชาติอาเซียน” โดยคณะเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (ASEAN SOM) และพร้อมนำไปดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในลำดับต่อไป</p> <p>จัดให้มีการหารือในประเด็นด้านวีซ่าอันเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเป็นประจำในระหว่างการประชุมคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ การท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC)</p> <p>อยู่ระหว่างการดำเนินงาน: ในระหว่างการประชุมคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ การท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) ครั้งที่ 4 ตัวแทนจากบรูไน ดารุสซาลามได้แถลงต่อตัวแทนจากประเทศสมาชิกอื่นๆ ถึงขอบเขตการดำเนินงานของคณะทำงานร่วมด้านวีซ่าเดินทางร่วมในกลุ่มประเทศอาเซียน (Joint Working Group on the ASEAN Common Visa: JWGACV) ที่จัดทำขึ้นและเผยแพร่โดยกระทรวงการต่างประเทศของบรูไนดารุสซาลาม โดยองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนจะมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่กระทรวง การต่างประเทศของบรูไนดารุสซาลามในการทบทวนขอบเขตการดำเนินงานดังกล่าวด้วย โดยการหารือระหว่างองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนและผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหัวหน้าฝ่ายกงสุลกระทรวงการต่างประเทศของอาเซียน (NTO-DGICM) ครั้งที่ 1 ถูกจัดขึ้นในระหว่างการประชุมองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ครั้งที่ 36 (36th ASEAN NTOs) เมื่อวันที่ 27 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ที่เมืองปูตราจายา สหพันธรัฐมาเลเซีย โดยในการปรึกษาหารือครั้งนี้ได้มี การเรียกร้องให้องค์กร</p>

การดำเนินการเชิงกลยุทธ์	แนวทางดำเนินการ	สถานะ
		<p>การท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนมีส่วนในการตรวจสอบสถานการณ์และความคืบหน้าของการดำเนินงานด้านการตรวจลงตราต่างๆ รวมถึงการใช้ วีซ่าเดินทางร่วมในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN Common Visa) และรายงานข้อมูลในประเด็นดังกล่าวเป็นประจำแก่ที่ประชุมคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) ด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การขยายระยะเวลาการเดินทางท่องเที่ยวในอาเซียนโดยไม่ใช่วีซ่าจาก 21 วันเป็น 30 วัน ● การเพิ่มจำนวนประเทศในรายชื่อประเทศที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอาเซียนได้โดยไม่ใช่วีซ่า (Visa-free List) ● การดำเนินงานเพื่อให้การตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival) แก่นักท่องเที่ยวจากบางประเทศ ● การลงนามเห็นชอบแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity: MPAC) ของผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ณ เมืองฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ● การให้สัตยาบันในพิธีสารตลาดการบินเสรีอาเซียน (ASEAN Protocols on Liberal Aviation Market)
	<p>3.1.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนเพื่อขยายการเชื่อมโยงคมนาคมทั้งทางบก น้ำ อากาศ และรถไฟ</p>	<p>เก็บข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในปัจจุบันที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนการคมนาคมและการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคได้</p> <p>แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): ในการปรึกษาหารือระหว่างองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน (ASEAN NTOs-STOM Consultation) ครั้งที่ 4 ในระหว่างการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน (STOM) ครั้งที่ 31 เมื่อวันที่ 24 - 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ที่จังหวัดเสียมเรียบ ราชอาณาจักรกัมพูชา องค์กร การท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เห็นชอบการสนับสนุน</p>

การดำเนินการ เชิงกลยุทธ์	แนวทาง การดำเนินการ	สถานะ
		<p>เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียนในการพัฒนาการคมนาคมขนส่งภายในภูมิภาคอาเซียน และผลักดันให้ประเทศสมาชิกริเริ่มการเก็บข้อมูลอุปสรรคที่พบในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการขนส่งที่อาจขัดขวางการพัฒนาในด้านการคมนาคมและการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน</p> <p>ระบุอุปสรรคและโอกาสของการเชื่อมต่อด้าน การคมนาคมขนส่ง และให้ข้อมูลดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน (STOM)</p> <p>แล้วเสร็จ (การวัดผลแบบต่อเนื่อง): ให้ความร่วมมือและคำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น เช่น การให้คำแนะนำแก่คณะทำงานด้านการขนส่งทางทะเลอาเซียน (MTWAG) เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเรือสำราญ เป็นต้น</p> <p>จัดการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือในประเด็นการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว</p> <p>แล้วเสร็จ: จัดการปรึกษาหารือระหว่างองค์กร การท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน (ASEAN NTOs-STOM Consultation) ครั้งที่ 4 ขึ้นในระหว่างการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน (STOM) ครั้งที่ 31 เมื่อวันที่ 24 - 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ที่จังหวัดเสียมเรียบราชอาณาจักรกัมพูชา</p>

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการภายใต้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

1. คณะกรรมการภายใต้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

คณะกรรมการทั้งหมด

คณะกรรมการทั้งหมดที่จะมีความรับผิดชอบในการดำเนินงานโดยทั่วไปตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนตามแนวทางและกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน (Timeline) ที่กำหนด มีดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee (ATCC)
2. คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee (ASITDC)
3. คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing, and Monitoring and Evaluation Committee (ATRMEC)
4. คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee (ATPMC)

บทบาทและความรับผิดชอบ

คณะกรรมการจะมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมขอบเขตการดำเนินงาน (Term of Reference: TOR) และแผนงานให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกำหนดในกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน (Timeline) ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)
2. จัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินการต่างๆ
3. จัดสรรทรัพยากรและจัดตั้งระบบตรวจสอบและประเมินผลโดยคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC)
4. กำกับดูแลคณะอนุกรรมการในการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินการต่างๆ
5. รายงานผลการดำเนินงานต่อองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTO) สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) และรัฐมนตรีจากประเทศต่างๆ

สมาชิกภาพ

คณะกรรมการแต่ละคณะควรประกอบด้วยผู้มีอำนาจตัดสินใจระดับอาวุโสจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTO) ตลอดจนตัวแทนจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและตัวแทนจากหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partner) ในการดำเนินงานนั้น คณะกรรมการแต่ละคณะ ได้แก่ คณะกรรมการด้านการส่งเสริม ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC) คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) และคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) จะจัดตั้งคณะอนุกรรมการด้านการท่องเที่ยวขึ้นอย่างน้อยหนึ่งคณะอนุกรรมการ เพื่อให้มีบทบาทร่วมใน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดเอาไว้ โดยแต่ละคณะอนุกรรมการนี้จะมีองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติของประเทศสมาชิกองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลัก คณะอนุกรรมการเหล่านี้จะมี ความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- (1) จัดเตรียมแผนงานต่อเนื่องระยะสองปีสำหรับการดำเนินงานในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของแต่ละคณะอนุกรรมการตามกำหนดในกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน (Timeline) ของแต่ละ แนวทางการดำเนินงานในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
- (2) ระบุทักษะและความเชี่ยวชาญที่จำเป็น ขอบเขตการดำเนินงานและงบประมาณ ตลอดจนการกำกับดูแลการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (3) ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้
- (4) จัดทำแบบประเมินโดยใช้ดัชนีชี้วัด (Scorecard) และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละงวดของแผนงานต่อเนื่อง
- (5) นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการและปรับปรุงแก้ไขหากจำเป็นจนเสร็จสมบูรณ์

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานให้มาจากการเลือกตั้งของคณะกรรมการ โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี และให้หมุนเวียนกันไปในบรรดาประเทศสมาชิก เมื่อวาระดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงให้รองประธานขึ้นรับตำแหน่งประธานคนต่อไปตามลำดับตัวอักษร ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะทำงานมีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี (ทุก 6 เดือน)

2. การเตรียมการสำหรับช่วงเปลี่ยนผ่านจากแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 สู่วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านจากแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 สู่วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 เป็นไปอย่างราบรื่น คณะทำงานที่มีบทบาทในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนจะเป็นผู้นำในการเตรียมการ และคณะทำงานจะควบคุมดูแลการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวเพื่อเข้าสู่โครงสร้างการดำเนินงานใหม่จนแล้วเสร็จภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ในช่วงระหว่างการรับรองแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ณ ที่ประชุม การท่องเที่ยวอาเซียน (ATF) ในเดือนมกราคมจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2559 การเตรียมการจะครอบคลุมการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. รวมคณะทำงานในปัจจุบัน ได้แก่ คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (MCWG) คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (PDWG) และคณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวอาเซียน (QTWG) เป็นคณะกรรมการใหม่ คือ คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Competitiveness Committee: ATCC)
2. จัดตั้งคณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASEAN Sustainable and Inclusive Tourism Development Committee: ASITDC)
3. เปลี่ยนชื่อคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (The Integration and Budget Committee: TIBC) เป็นคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Resourcing and Monitoring and Evaluation Committee: ATRMEC)

ในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้ หากมีงานเร่งด่วนที่แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนระบุให้ต้องดำเนินการในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2559 ให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน (Project Team) ขึ้นมาดำเนินงานดังกล่าว โดยให้คัดเลือกสมาชิกของคณะทำงานจากสมาชิกของคณะทำงานและตัวแทนภายนอกซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน วิชาการ องค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ (NGOs) และหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partner) โดยการคัดเลือกตัวแทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติสำหรับคณะกรรมการทั้งสาม และสำหรับกลุ่มงานต่างๆ นั้นจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ตามวาระการประชุมของคณะทำงานกลางปี พ.ศ. 2559

โครงสร้างความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ

ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

- 1.0 คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน**
- 1.1 การทำการตลาดท่องเที่ยว**
  - 1.1.1 ยกกระดับกรอบการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติด้านการท่องเที่ยวอาเซียน
  - 1.1.2 ขยายโครงการทำการตลาดจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน
  - 1.1.3 ดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้แคมเปญ “Visit ASEAN Year 2017”
- 1.2 การเพิ่มความหลากหลายของสินค้าด้านการท่องเที่ยว**
  - 1.2.1 ต่อยอดการพัฒนาสินค้าและการทำการตลาดที่ดำเนินการอยู่ให้เสรีจลุล่วง ตลอดจนค้นหาและพัฒนาสินค้า และใช้วิธีการด้านการตลาดรูปแบบใหม่
  - 1.2.2 ส่งเสริมการพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวและเส้นทางระดับอนุภูมิภาคของอาเซียนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม
- 1.3 การลงทุนด้านการท่องเที่ยว**
  - 1.3.1 จัดเตรียมแผนการลงทุนด้านการท่องเที่ยวอาเซียนซึ่งระบุถึงเส้นทางการลงทุนที่จะมีการกระตุ้นการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างผสมผสานและเป็นหนึ่งเดียว
  - 1.3.2 ส่งเสริมการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเสรีมากขึ้น
- 1.4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว**
  - 1.4.1 ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อนำข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) มาปฏิบัติ
  - 1.4.2 จัดเตรียมและดำเนินการตามแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียนโดยประสานงานกับเครือข่ายการจัดการและพัฒนาบุคลากรอาเซียน (ATRM)
- 1.5 มาตรฐานการท่องเที่ยว**
  - 1.5.1 ส่งเสริมการรับและบังคับใช้ระบบการรับรองมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนในนโยบายและการกำกับดูแล ตลอดจนในแผนการพัฒนาศูนย์กลางของรัฐสมาชิก
  - 1.5.2 กำหนดและบังคับใช้มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวอาเซียนใหม่ๆ
  - 1.5.3 พัฒนาแนวทางในการคุ้มครองนักท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourist Protection Guidelines)
- 1.6 ความเชื่อมโยงถึงกันและโครงสร้างพื้นฐาน ณ จุดหมายปลายทางท่องเที่ยว**
  - 1.6.1 ยกกระดับความเชื่อมโยงของการคมนาคมทางอากาศโดยการส่งเสริมให้เกิดตลาดการบินร่วมอาเซียน (ASAM)
  - 1.6.2 ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเรือสำราญและการท่องเที่ยวแม่น้ำรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเรือสำราญในพื้นที่ทะเลและแม่น้ำ
  - 1.6.3 ปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ในประเทศที่ออกโดยประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการขับขี่ยานพาหนะและการท่องเที่ยวทางบก ข้ามประเทศภายในภูมิภาค
  - 1.6.4 ส่งเสริมการพัฒนาความเชื่อมโยงของถนนหนทางตามเส้นทางการท่องเที่ยวหลัก
- 1.7 การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง**
  - 1.7.1 จัดเตรียมเอกสาร (White Paper) ว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อกำหนดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางภายในอาเซียนและการเดินทางระหว่างประเทศ (ตามข้อ 2 ความตกลงด้าน การท่องเที่ยวแห่งอาเซียน พ.ศ. 2545)

โครงสร้างความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ
ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

- 2.0 คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน
  - 2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเอกชน
    - 2.1.1 พัฒนาและดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
  - 2.2 ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ตลอดจนการรักษาและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage Sites)
    - 2.2.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองจุดหมายปลายทางหลักของอาเซียน
    - 2.2.2 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการคุ้มครองและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก
  - 2.3 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
    - 2.3.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและรับมือกับสถานะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
    - 2.3.2 จัดเตรียมคู่มือที่รวบรวมแนวทางการบรรเทา การปรับตัวและการรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC)

ความเป็นมา

วิสัยทัศน์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียนนั้นมีหลายประการ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียนให้ยั่งยืนและมีส่วนร่วมจากชุมชน ตลอดจนมีการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคที่เป็นคู่แข่งในตลาดการท่องเที่ยวด้วยกัน เช่น ทวีปยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ เขตแคริบเบียน ตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง (MERCUSOR) ภูมิภาคเอเชียใต้ เป็นต้น รวมไปถึงประเทศที่เป็นพื้นที่กึ่งภูมิภาค (Quasi-region) เช่น ประเทศจีนและสหรัฐอเมริกาที่ทำการตลาดการท่องเที่ยวแยกออกไปเป็นของตนเองด้วย แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ได้ระบุปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาคอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันด้านการท่องเที่ยว (Single Tourism Destination) ดังนี้ (1) การเร่งการทำตลาดและสนับสนุนอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน (2) การเพิ่มความหลากหลายของสินค้าด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (3) การดึงดูดการลงทุนด้านการท่องเที่ยว (4) การเพิ่มทักษะและมาตรฐานด้านการบริการของทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (5) ปฏิบัติตามและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบัน (6) สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยการพัฒนาการคมนาคมและการเชื่อมต่อทางอากาศ ทางน้ำและทางบก และ (7) อำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามแดนของนักท่องเที่ยวทั้งการเดินทางจากนอกภูมิภาคอาเซียนเข้าสู่อาเซียน และการเดินทางข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC)

คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) จะมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- จัดตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานภายใต้ความดูแลขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนหนึ่ง และประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำขอบเขตการดำเนินงานของโครงการและแผนงานที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานตามกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน (Timeline) ที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
- จัดสรรทรัพยากรและจัดตั้งระบบตรวจสอบและประเมินผลโดยคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC)
- อำนวยความสะดวกแก่กลุ่มงานต่างๆ ในการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานที่ระบุไว้
- กำกับดูแลการดำเนินโครงการและการทำงานตามแนวทางการดำเนินงานที่ระบุไว้
- รายงานความคืบหน้าการปฏิบัติงานแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
- รายงานผลการดำเนินงานแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTO) สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) และรัฐมนตรี
- บทบาทและความรับผิดชอบอื่นๆ ที่อาจได้รับมอบหมายจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เพิ่มเติมในอนาคต

สมาชิกภาพ

คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) ประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานของคณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) ให้มาจากการเลือกตั้งของคณะกรรมการ โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี และให้หมุนเวียนกันไปในบรรดาประเทศสมาชิก เมื่อวาระดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงให้รองประธานขึ้นรับตำแหน่งประธานคนต่อไปตามลำดับตัวอักษร ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) มีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) มีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมของคณะกรรมการศักยภาพการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะกรรมการ

สถานที่จัดการประชุม

การประชุมของคณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) ในวาระปกติควรจัดในคราวเดียวกันกับการประชุมกลางปีขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC)

ความเป็นมา

วิสัยทัศน์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียนนั้นมีหลายประการ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียนให้มีการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวในระดับสูง ตลอดจนการพัฒนาให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืนและมีส่วนร่วมจากชุมชน แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ได้ระบุปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาคอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทางร่วมกัน (Single Destination) ดังนี้ (1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเอกชน (2) การสนับสนุนด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการรักษาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงมรดกที่สร้างความหลากหลายให้อาเซียน (3) การเพิ่มการสนับสนุนด้านการปรับตัวและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และเพื่อเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทั้งหมดข้างต้นนี้ องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน จึงมอบหมายให้คณะกรรมการด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATCC) จัดตั้งกลุ่มงานขึ้นมา 7 กลุ่มงาน ซึ่งแต่ละกลุ่มงานจะทำงานภายใต้ความดูแลขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนหนึ่ง และประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในสาขาที่เกี่ยวข้อง

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC)

คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC) จะมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- จัดตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้ความดูแลขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนหนึ่ง และประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำขอบเขตการดำเนินงานของโครงการและแผนงานที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานตาม กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน (Timeline) ที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
- จัดสรรทรัพยากรและจัดตั้งระบบตรวจสอบและประเมินผลโดยคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC)
- อำนวยความสะดวกแก่กลุ่มงานต่างๆ ในการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานที่ระบุไว้
- กำกับดูแลการดำเนินโครงการและการทำงานตามแนวทางการดำเนินงานที่ระบุไว้
- รายงานความคืบหน้าการปฏิบัติงานแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
- รายงานผลการดำเนินงานแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTO) สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) และรัฐมนตรี
- บทบาทและความรับผิดชอบอื่นๆ ที่อาจได้รับมอบหมายจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เพิ่มเติมในอนาคต

สมาชิกภาพ

คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC) ประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานของคณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC) ให้มาจากการเลือกตั้งของคณะกรรมการ โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี และให้หมุนเวียนกันไปในบรรดาประเทศสมาชิก เมื่อวาระดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงให้รองประธานขึ้นรับตำแหน่งประธานคนต่อไปตามลำดับตัวอักษร ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC) มีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) มีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมของคณะกรรมการด้านการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะกรรมการ

สถานที่จัดการประชุม

การประชุมของคณะกรรมการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาเซียน (ASITDC) ในวาระปกติ ควรจัดในคราวเดียวกันกับการประชุมกลางปีขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากร ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC)

ความเป็นมา

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) มีชื่อเดิมในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2558 ว่าคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Integration and Budget Committee: TIBC) คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียนมีความรับผิดชอบ คือ (1) หาเงินทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามที่ระบุในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 (ATSP 2016 - 2025) (2) ร่วมมือกับสำนักเลขาธิการอาเซียนในการควบคุมดูแลและประเมินผล ตลอดจนรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และรัฐมนตรีท่องเที่ยว

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) นี้จะมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบให้แน่ใจถึงการดำเนินงานตามรายละเอียดสำคัญที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการได้แก่งบประมาณที่มีอยู่จำกัดในการดำเนินงานตามรายละเอียดสำคัญทั้งหมดที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนและถือเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ทั้งนี้ แม้การหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่างๆ นั้นเป็นความรับผิดชอบร่วมของหลายหน่วยงาน แต่ก็ถือว่าคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณการท่องเที่ยวอาเซียน (TIBC) นั้นเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ภารกิจหลักของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียนได้แก่การกำหนดชุดนโยบายและขั้นตอนการจัดทำ แผนงบประมาณรายปีสำหรับการดำเนินงานต่างๆ ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ตลอดจนการควบคุมดูแลด้านการใช้งบประมาณด้วย

นอกจากนี้ เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 นั้นให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายและผลงานตามที่มีการตั้งเป้าประสงค์เอาไว้อย่างชัดเจน การสร้างความชัดเจนในการวัดผลและการใช้ตัวชี้วัดในเชิงปริมาณเป็นเครื่องมือในการเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ตลอดจนการสร้างระบบตรวจสอบและประเมินผลความคืบหน้าโดยเปรียบเทียบกับฐานตัวชี้วัด (Baseline Indicators) จึงมีความสำคัญเนื่องจากจะทำให้สามารถรายงานผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและสามารถนำข้อมูล ที่ได้มาประกอบในการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อปรับปรุงยุทธศาสตร์ได้

ความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน(ATRMEC) ได้แก่การกำกับดูแลการพัฒนาและการปฏิบัติงานของระบบการควบคุมดูแลและประเมินผล (M&E System) โดยระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลนี้ควรใช้แหล่งข้อมูลที่มีอยู่แล้วในการทำงานและง่ายต่อการใช้งาน ระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลนี้จะแสดงผลออกมาเป็นรายงานผลการดำเนินงาน อีกทั้งสามารถอธิบายถึงสาเหตุหากผลการดำเนินงานนั้นต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ตลอดจนสามารถให้คำแนะนำแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมได้ด้วย

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) การบริหารและจัดสรรทรัพยากรสำหรับแนวทางการดำเนินงานทุกประการ จัดทำนโยบายและกระบวนการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จากงบประมาณขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และจากแหล่งอื่นๆ การควบคุมดูแลการใช้งบประมาณ และการริเริ่มการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมหลังแผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) พ.ศ. 2554 - 2558 สิ้นสุดลง

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC)

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) จะมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- ทบทวนข้อเสนอโครงการและแผนงบประมาณของคณะกรรมการต่างๆ
- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแผนงบประมาณประจำปีและแผนงานแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
- ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณที่จำเป็นในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)
- ควบคุมดูแลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนแก่องค์กร การท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs)
- กำกับดูแลการจัดทำและการปฏิบัติงานของระบบการควบคุมดูแลและประเมินผล (M&E System) ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

สมาชิกภาพ

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) ประกอบด้วยตัวแทนจากองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) ให้มาจากการเลือกตั้งของคณะกรรมการ โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี และให้หมุนเวียนกันไปในบรรดาประเทศสมาชิก เมื่อวาระดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงให้รองประธานขึ้นรับตำแหน่งประธานคนต่อไปตามลำดับตัวอักษร ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) มีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม หรือตามคำแนะนำขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) หรือที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers)

สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) มีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอาเซียน รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะกรรมการ

สถานที่จัดการประชุม

การประชุมของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) ในวาระปกติควรจัดในคราวเดียวกันกับการประชุมของคณะกรรมการอื่นๆ

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) มีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) ซึ่งรวมถึงการให้คำแนะนำด้านวิชาการและการกำกับดูแล การประสานงาน การดำเนินการและการติดตามโครงการ และกิจกรรมความร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องต่างๆ นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนยังจะต้องมีบทบาทในการช่วยประธานของคณะกรรมการในการจัดการประชุมของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) ด้วย

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC)

ความเป็นมา

การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ถูกระบุไว้ในมาตรา 5 (3) ว่าด้วยความรับผิดชอบของข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ซึ่งได้รับการรับรองโดยรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers) ในการประชุมครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2552 ที่กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ภายหลังจากการรับรองข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนได้ผลักดันให้องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ดำเนินการตามข้อบังคับต่อเนื่องของข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) หลายประการ รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องภายใต้ข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับชาติ

การดำเนินงานตามข้อบังคับต่อเนื่องของข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) เช่นการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องภายใต้ข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับชาติดังกล่าวนี้ได้รับการเห็นชอบในการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (Meeting of ASEAN Tourism Ministers) ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2553 ที่เมืองบันดาร์เสรีเบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม และเพื่อเป็นการเร่งรัดให้การดำเนินงานตามข้อบังคับในข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) เกิดขึ้นเร็วที่สุด รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนลงมติให้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ครั้งแรกขึ้นในปี พ.ศ. 2553

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC)

คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) จะมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- สร้างความรู้และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ภายในอาเซียน
- ประชาสัมพันธ์ ปรับปรุง รักษาและตรวจสอบมาตรฐานขีดความสามารถพื้นฐานของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals: ACCSTP) และ หลักสูตรการท่องเที่ยวอาเซียน (Common ASEAN Tourism Curriculum: CATC)
- แต่งตั้งคณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ (Tourism Professional Certification Board: TPCB) ที่เกี่ยวข้องทันทีเมื่อได้รับรายงานจากคณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ (National Tourism Professional Board: NTPB) ในกรณีที่มีบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวรายใดที่สูญเสียคุณวุฒิวิชาชีพที่ได้รับในประเทศต้นทาง
- อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการประเมิน เงื่อนไข การประเมิน ระบบ คู่มือ และการรายงานผลที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงยอมรับร่วม
- รายงานความคืบหน้าการปฏิบัติงานแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
- กำหนดและปรับปรุงกลไกที่จำเป็นในการดำเนินงานตามข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP)
- บทบาทและความรับผิดชอบอื่นๆ ที่อาจได้รับมอบหมายจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เพิ่มเติมในอนาคต
- ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Ministers) ผ่านองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน เพื่อปรับปรุงและ/หรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในข้อตกลง

- สร้างความชัดเจนในการตีความหรือการปฏิบัติตามข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (MRA-TP) ในกรณีที่มีการตีความหรือการนำไปปฏิบัติที่มีความขัดแย้งกันระหว่างประเทศสมาชิก และไกล่เกลี่ยประเด็นปัญหาระหว่างประเทศสมาชิกอย่างฉันทมิตร

สมาชิกภาพ

คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งชาติ (National Tourism Professional Boards: NTPBs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ให้มาจากการเลือกตั้งของคณะกรรมการ โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี และให้หมุนเวียนกันไปในบรรดาประเทศสมาชิก เมื่อวาระดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงให้รองประธานขึ้นรับตำแหน่งประธานคนต่อไปตามลำดับตัวอักษร ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) มีการจัดประชุมอย่างน้อยปีละครั้ง และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม

สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) มีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะกรรมการ

สถานที่จัดการประชุม

การประชุมของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ในวาระปกติควรจัดในคราวเดียวกันกับการประชุมกลางปีขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) มีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ATPMC) ตามข้อตกลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบและรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามข้อตกลงด้วย

ขอบเขตการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการท่องเที่ยว อาเซียน (ASEAN Tourism Human Resource Development)

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงาน

ถึงแม้มาตรฐานขีดความสามารถของบุคลากรภายใต้ข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) จะถูกใช้กับทรัพยากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวในอาเซียนโดยทั่วไป ในทางปฏิบัตินั้นการรับรองตามข้อตกลงยอมรับร่วมจะมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวเพียงส่วนน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้สามารถแข่งขันได้กับภูมิภาคคู่แข่ง เช่น ทวีปยุโรป เขตแคริบเบียน และกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ (Gulf States) เป็นเรื่องจำเป็น ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดทำยุทธศาสตร์ทรัพยากรบุคคลด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Human Resource Strategy) ตลอดจนแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ขึ้น โดยมีขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

1. วิเคราะห์และรวบรวมกำลังแรงงานด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนในแต่ละประเทศสมาชิกแยกรายสาขา (โรงแรม และที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม การคมนาคมท่องเที่ยว การนำเที่ยว เป็นต้น) แยกตามประเภทอาชีพหลัก และแยกเป็นพนักงานที่ทำงานติดต่อกับลูกค้าโดยตรง (Front Line) และงานเบื้องหลัง (Back of House) ตลอดจนการคาดการณ์แนวโน้มบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในแต่ละสาขาในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2568 ด้วย
2. วิเคราะห์และรวบรวมผู้ให้บริการการศึกษาและการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวในแต่ละประเทศสมาชิก โดยแยกเป็นผู้ให้บริการของภาครัฐและภาคเอกชน และตามประเภทของวิชาและหลักสูตร/ประกาศนียบัตร/ใบรับรอง รวมถึงการรวบรวมข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาต่างๆ ในแต่ละปี หลักสูตรของแต่ละวิชา มาตรฐานหลักสูตร และข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับบุคลากร อาจารย์และผู้สอน ได้แก่ จำนวน ประเภท คุณสมบัติและประสบการณ์ การสอนและการฝึกอบรม ตลอดจนการคาดการณ์วิชาที่ควรมีการสอนและการฝึกอบรมเพิ่มเติม และแนวโน้มความต้องการบุคลากร อาจารย์และผู้สอนในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2568 ด้วย
3. ทบทวนและประเมินเป้าหมายมาตรฐานขีดความสามารถแรงงาน (Competency Standard Target) ขั้นต่ำ ที่ควร จะดำเนินการให้สำเร็จในปี พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2568 สำหรับทุกกลุ่มอาชีพในตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน การวัดผลเพื่อเปรียบเทียบขีดความสามารถของแรงงานในตลาดการท่องเที่ยวอาเซียนในปัจจุบันกับเป้าหมายมาตรฐานขีดความสามารถแรงงานที่ตั้งไว้ ตลอดจนการสรุปผลและให้คำแนะนำแก่ประเทศสมาชิกในการดำเนินงานเพื่อให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกัน
4. ทบทวนและประเมินผลแนวทางการใช้มาตรฐานขีดความสามารถแรงงาน ตลอดจนการรับรองการขึ้นทะเบียน และการจัดโครงสร้างผู้ตรวจประเมิน (Auditing Institutional Arrangements) ในแต่ละประเทศสมาชิก รวมถึงการสรุปผลและให้คำแนะนำแก่ประเทศสมาชิกในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีแนวทางที่สอดคล้องกัน
5. ระบุแนวทางและแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ตลอดจนบทเรียนที่ได้จากการพัฒนา การดำเนินงาน และการคงไว้ซึ่งมาตรฐานการรับรอง การขึ้นทะเบียนและระบบการตรวจประเมินที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสรุปผลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ประเทศสมาชิกสามารถนำไปใช้อันสอดคล้องตามศักยภาพในด้านโครงสร้าง และทรัพยากรของแต่ละประเทศ
6. จัดทำรายงานสถานการณ์ (Position Paper) ผลการศึกษาในข้อ (1) - (4) ตลอดจนการรวบรวมและประเมินทางเลือก และการสรุปผล ตลอดจนการให้คำแนะนำในการพัฒนา ดำเนินงาน และคงไว้ ซึ่งมาตรฐานการรับรอง การขึ้นทะเบียนและระบบการตรวจประเมินที่มีประสิทธิภาพในตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวอาเซียน
7. เผยแพร่รายงานสถานการณ์ (Position Paper) และจัดชุดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการหารือ (Consultative Workshop) ในประเทศสมาชิกร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพิจารณา หารือและหาข้อสรุปร่วมกันถึงแนวทางเชิงกลยุทธ์ (Strategic Approach) ที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนา ดำเนินงาน และการคงไว้ซึ่งมาตรฐานการรับรอง การขึ้นทะเบียนและระบบการตรวจประเมินที่มีประสิทธิภาพในตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวอาเซียน
8. จัดเตรียมแผนงานในการรับรอง จัดสรรทรัพยากร ดำเนินงาน ตลอดจนการควบคุมดูแลและประเมินผลการรับรอง การขึ้นทะเบียน และระบบการตรวจประเมินแรงงานด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน
9. เผยแพร่ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการหารือ (Consultative Workshop) ในประเทศสมาชิกร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพิจารณา หารือและหาข้อสรุปร่วมกันถึงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงาน
10. เผยแพร่ยุทธศาสตร์และการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานทั้งในระดับประเทศสมาชิกและระดับอาเซียนสู่สาธารณะ

ขอบเขตการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียมกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS)

พ.ศ. 2559 - 2568

กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) พ.ศ. 2555 - 2558 ได้กำหนดกรอบในการทำการตลาด การท่องเที่ยวอาเซียนให้เป็นตลาดเดียวภายใต้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2555 เป้าหมายหลักของกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) คือการรักษาความเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมายังภูมิภาคอาเซียน ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีเพื่อกระตุ้น การท่องเที่ยวในแต่ละประเทศสมาชิกอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางสังคมและเศรษฐกิจที่อาเซียนตั้งเป้าไว้ในที่สุด เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียนได้กำหนดสายผลิตภัณฑ์ (Product Lines) 4 ประเภท ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ 2) ผลิตภัณฑ์จากมรดกทางวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ 3) ผลิตภัณฑ์ชุมชน และ 4) ผลิตภัณฑ์ ที่เกี่ยวกับทะเล สายผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะอยู่ในรูปแบบของกลุ่มพื้นที่ (Clusters) แนวพื้นที่ (Circuits) และเส้นทาง (Trails) สายผลิตภัณฑ์ที่กล่าวมานี้ยังมีความสอดคล้องกับตลาดเป้าหมาย 7 กลุ่ม ได้แก่ นักเดินทางเชิงประสบการณ์ (Experiential Travelers) นักเดินทางสร้างสรรค์ (Creative Travelers) นักเดินทางผจญภัย (Adventure Travelers) นักเดินทางท่องเที่ยวระยะยาว (Extended Long Stay Travelers) นักเดินทางทั่วไปและนักเดินทางมวลชน (Generic and Mass Travelers) นักเดินทางเชิงธุรกิจ (Business Related Travelers) และนักเดินทางกลุ่ม “อาเซียนเพื่ออาเซียน” (“ASEAN for ASEAN” Travelers) ที่ผ่านมาภูมิภาคอาเซียนได้ใช้แบรนด์ “Southeast Asia” และได้ใช้สัญลักษณ์ชื่อ “Southeast Asia: Feel the Warmth” โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการประเมินประสิทธิภาพของแบรนด์และสัญลักษณ์ในช่วง พ.ศ. 2557 - 2558 ในประเด็นกลยุทธ์ด้านสินค้านั้นจะเป็นไปตามความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาสินค้าและทำการตลาดภายในภูมิภาค ตลอดจนการสานต่อความสำเร็จของกิจกรรมและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติต่างๆ ตลอดจนการใช้ช่องทางเว็บไซต์และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการโต้ตอบกันได้ กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียนมีการตั้งเป้าไว้ว่าโครงการสำหรับกลุ่มตลาดนักเดินทางมวลชน นักเดินทางเชิงประสบการณ์ นักเดินทางสร้างสรรค์ นักเดินทางผจญภัย นักเดินทางเชิงธุรกิจและนักเดินทางกลุ่ม “อาเซียนเพื่ออาเซียน” จะจัดทำแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2556 และมีการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ อย่างก้าวหน้าต่อเนื่องไปจนถึงปี พ.ศ. 2558 รวมถึงการกำหนดและดำเนินการโครงการสำหรับผู้สูงอายุ (Seniors Program) ที่จะเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2556 และโครงการเกี่ยวกับตลาดการผจญภัยและธุรกิจที่จะเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2556 และมีการดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป โครงสร้างเชิงองค์กรในการดำเนินการตามกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) มีคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารการท่องเที่ยวอาเซียน (AMCWG) เป็นหน่วยงานหลัก โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้ประสานงานด้านการตลาด (Marketing Coordinator) คณะทำงานดังกล่าวจะร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (APDWG) และสมาคม การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEANTA) ส่วนผู้ประสานงานด้านการตลาดนั้นจะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มวิจัยและกลุ่มความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชน คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาเซียน (APDWG) มีหน้าที่ทำงานสนับสนุนองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติและสนับสนุนสำนักเลขาธิการอาเซียน ผ่านองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติด้วย แม้ที่ผ่านมาจะมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่ายุทธศาสตร์ที่ดำเนินการมานั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายผลงานที่ตั้งไว้หรือไม่ ในทางปฏิบัตินั้นไม่สามารถทำการวัดผลได้อย่างชัดเจนเนื่องจากโครงการด้านการตลาดที่ดำเนินงานผ่านมาในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2558 นั้นปราศจากการกำหนดเป้าประสงค์หรือตัวชี้วัดที่ชัดเจนในแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้กลยุทธ์ที่ยังคงดำเนินการอยู่ก็ไม่ได้มีข้อมูลจากการวิจัยการตลาดโดยละเอียดและการกำหนดจุดยืนและกลยุทธ์การสร้างแบรนด์ก็ยังคงมีความไม่ชัดเจนอยู่เช่นกัน⁹

⁹ ทั้งชื่อการค้า “ASEAN” และ “Southeast Asia: Feel the Warmth” ได้มีการใช้ร่วมกันมาอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมหรือสินค้าต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้อาจเกิดความสับสนในชื่อแบรนด์ที่แท้จริง การสร้างความชัดเจนในประเด็นนี้โดยใช้การวิจัยตลาด (Market Research) ประกอบจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความชัดเจนในตำแหน่งทางการตลาด (Positioning) และกลยุทธ์ชื่อการค้า (Branding) นั้นเป็นรากฐานที่สำคัญของการตลาดที่ดีเพื่อผลักดันอาเซียนสู่การเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกัน

กลยุทธ์การทำการตลาดในช่วง พ.ศ. 2559 - 2568 ได้มีการกำหนดให้ครอบคลุมการดำเนินการในระยะสั้นในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2561 และการดำเนินการในระยะยาวในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การดำเนินการในระยะสั้นในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2568 นั้นจะให้ความสำคัญกับการจัดทำและดำเนินแผนปฏิบัติการของแคมเปญท่องเที่ยว “Visit ASEAN Year 2017” (VAY17) แผนปฏิบัติการโครงการดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมทั้งตลาดภายในอาเซียนและตลาดนอกอาเซียน คือ ตลาดเอเชีย ยุโรป อเมริกาเหนือ ตะวันออกกลางและตลาดใหม่อย่างแอฟริกาใต้ ยูเรเชียและแอฟริกา โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (ก) เพิ่มความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน (ข) ส่งเสริมจุดหมายปลายทางและ อนุภูมิภาคที่สามารถนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงแนวคิด (Thematic) และ (ค) นำเสนอสินค้าที่มอบประสบการณ์ที่น่าสนใจตามลักษณะมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์แก่กลุ่มตลาดเป้าหมาย ส่วนกลยุทธ์ในระยะยาวนั้นจะมุ่งการสร้างตำแหน่งทางการตลาดของอาเซียนที่เข้มแข็งคือเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวคุณภาพตามที่แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) กำหนดวิสัยทัศน์เอาไว้ ทั้งนี้ กลยุทธ์การทำการตลาดทั้งในช่วงรอยต่อและระยะยาวควรมีรากฐานมาจากการทำวิจัยเป็นสำคัญ

กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) ในปัจจุบันจะมีผลจนถึง พ.ศ. 2558 จึงมีความจำเป็นในการจัดทำกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) ฉบับใหม่เพื่อกำหนดแนวทางการทำการตลาดสำหรับปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป กลยุทธ์การทำการตลาดในช่วงรอยต่อนั้นครอบคลุมช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2561 ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นไปที่โครงการ “Visit ASEAN Year 2017” หลังจากนั้นจะมีกลยุทธ์ในระยะยาวที่จะเน้นด้านการวิจัยมากขึ้น กลยุทธ์ในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2561 จะมุ่งเป้าหมายไปยังตลาดภายในอาเซียน ตลาดนอกอาเซียนคือตลาดเอเชีย ยุโรป อเมริกาเหนือ ตะวันออกกลางและตลาดใหม่อย่างแอฟริกาใต้ ยูเรเชียและแอฟริกา กลยุทธ์นี้ยังมุ่งเป้าหมายในการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เพิ่มความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน ส่งเสริมจุดหมายปลายทางที่นำเสนอการท่องเที่ยวเชิงแนวคิด (Thematic) และนำเสนอสินค้าที่มอบประสบการณ์ที่น่าสนใจตามลักษณะมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์แก่กลุ่มตลาดเป้าหมาย

ร่างขอบเขตการดำเนินงานของกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน (ATMS) มีดังต่อไปนี้

1. จัดทำโครงการวิจัยตลาดสำหรับตลาดในภูมิภาคอาเซียนและตลาดระหว่างภูมิภาคเพื่อ

- ก. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตลาดในปัจจุบัน รูปแบบและคาดการณ์ความสนใจในอนาคตเกี่ยวกับ การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาค
- ข. ยืนยันตลาดเป้าหมายและจุดหมายปลายทางในระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาครวมถึงชนิดของสินค้าที่ควรนำเสนอแก่ตลาดเป้าหมาย
- ค. สร้างความชัดเจนในจุดยืนและแบรนด์ของอาเซียนที่จำเป็นต่อการสร้างภาพลักษณ์จุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวคุณภาพอันสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
- ง. กำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้จริงโดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และผลกระทบที่จะเกิดจากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

การดำเนินงานตามโครงการวิจัยตลาดข้างต้นจะมีทั้งการดำเนินงานในตลาดภายในภูมิภาคและตลาดระหว่างภูมิภาค ดังนี้

- ก. ทำการสำรวจนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ จุดเดินทางออกที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยว (ข้อมูลเชิงประชากร ข้อมูลเชิงสังคมและเศรษฐกิจ ถิ่นที่อยู่) และรูปแบบการเดินทางในอาเซียน ในปัจจุบันทั้งที่เป็นการเดินทางภายในหรือการเดินทางระหว่างตลาด (รวมถึงวัตถุประสงค์ในการเดินทาง รูปแบบการคมนาคมในการเดินทางมายังภูมิภาค ระยะเวลาท่องเที่ยวเป็นจำนวนวัน และประเทศที่แวะระหว่างการเดินทาง) ข้อมูลที่ควรจัดเก็บ ได้แก่ (ก) กิจกรรมที่ทำ (ข) ที่พัก (ค)รูปแบบการเดินทางทั้งการเดินทางเข้าประเทศและการเดินทางภายในประเทศ (ง) การใช้ตัวแทนท่องเที่ยว (แบบทั่วไปและออนไลน์) (จ) แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ฉ) ระยะเวลาพำนักและการใช้จ่ายในแต่ละประเทศที่เดินทางไป (ช) การรับรู้ถึงตำแหน่งทางการตลาดและการใช้แบรนด์ ASEAN และ Southeast Asia: Feel the Warmth (ซ) จุดแข็งจุดอ่อนของอาเซียนในสายตานักท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับจุดหมายปลายทางในภูมิภาคอื่นๆ และ (ฌ) ความสนใจในการเดินทางมาเที่ยวอีกครั้งในปี พ.ศ. 2560 (VAY17)

- ข. จัดการประชุมกลุ่มย่อยในตลาดเป้าหมายภายในและระหว่างภูมิภาค (ผู้บริโภคร) เพื่อหารายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้ (ก) ภูมิภาคอาเซียนเป็นที่รู้จักในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวคุณภาพมากเพียงใด ตลอดจนการทดสอบความสำเร็จของวิธีการในการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดและการสร้างแบรนด์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ข) ค้นหาประเภทของสินค้าซึ่งจะเป็นที่สนใจของตลาดเป้าหมาย (แนวคิด ระยะเวลา กิจกรรม และความเต็มใจในการใช้จ่าย) และสำรวจความสนใจของตลาดเป้าหมายทั้งในรูปแบบของการเดินทางแบบกลุ่มเล็ก (FIT) และการเดินทางแบบกลุ่มใหญ่ (GIT) (ค) ประเมินความครบถ้วนและถูกต้องของรายละเอียดบนเว็บไซต์เกี่ยวกับจุดหมายปลายทางและข้อมูลรายชื่อบริษัทจัดการท่องเที่ยวทั้งแบบทั่วไปและแบบออนไลน์ (ง) ประเมินความสำคัญของพื้นที่การตลาดดิจิทัล (Digital Marketing Platform) เช่นสื่อสังคมออนไลน์ (จ) ค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนของอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน (ฉ) คาดการณ์ความสนใจในการมาท่องเที่ยวในอาเซียนของนักท่องเที่ยวในอนาคต ทั้งรูปแบบสินค้าที่เหมาะสม ระยะเวลาในการท่องเที่ยว และจำนวนประเทศที่นักท่องเที่ยวจะสนใจเดินทางมาท่องเที่ยว และ (ช) ประเมินระดับความสนใจในการเข้ามาท่องเที่ยวในอาเซียนในปี พ.ศ. 2560 (VAY17)
- ค. การทำวิจัยตลาดเกี่ยวกับการค้าการท่องเที่ยว (Travel Trade) ในตลาดการท่องเที่ยวทั้ง ตลาดเป้าหมายภายในและระหว่างภูมิภาคเพื่อศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ (ก) การรับรู้ของผู้บริโภคสินค้าการท่องเที่ยวถึงอาเซียนในฐานะจุดหมายปลายทางร่วมกัน ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อน (ข)
2. ในผลการวิจัยการตลาดควรมี
- ก. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดและการส่งเสริมแบรนด์เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถสร้างความแตกต่างได้โดยสามารถสะท้อนให้เห็นวิสัยทัศน์ของอาเซียนในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวคุณภาพ
- ข. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีการทำการตลาดดิจิทัลในปัจจุบันเพื่อการส่งเสริมและการเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนไปยังตลาดเป้าหมาย
- ค. ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพในการใช้ชี้วัดประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทำการตลาดที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
3. นำเอาข้อเสนอแนะในการปรับตำแหน่งทางการตลาดและการสร้างแบรนด์อาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวคุณภาพ ผลการวิจัยตลาด เป้าหมายทำการตลาดและตัวชี้วัดมาประกอบในการจัดทำแคมเปญท่องเที่ยว VAY17 ซึ่งประกอบด้วย
- ก. **กลยุทธ์การกำหนดตลาดเป้าหมาย:** กำหนดภาคส่วนของตลาดในภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค ซึ่งโครงการควรใช้เป็นตลาดเป้าหมาย
- ข. **กลยุทธ์การพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวและสินค้า:** กำหนดจุดหมายปลายทางและสินค้าในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคซึ่งเหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย
- ค. **กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยว:** จัดเตรียมแผนการส่งเสริม 2 ปี (24 เดือน สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2560) สำหรับการประชาสัมพันธ์แคมเปญท่องเที่ยว VAY17 และจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวและสินค้าที่จะนำเสนอแก่ผู้บริโภค ตลอดจนการค้าการท่องเที่ยว (Travel Trade) สื่อการท่องเที่ยว (Travel Media) และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในตลาดเป้าหมาย
- ง. **กลยุทธ์การกระจายสินค้า:** กำหนดวิธีการนำเสนอจุดหมายปลายทางและสินค้าในแคมเปญ VAY17 เพื่อกระจายสู่ตลาดเป้าหมายซึ่งรวมถึงช่องทางการขายโดยปกติและช่องทางการขายแบบดิจิทัล
- จ. **กลยุทธ์ความร่วมมือเชิงพันธมิตรระหว่างภาครัฐและเอกชน:** กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในด้านการพัฒนาจุดหมายปลายทางและสินค้า ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านการกระจายสินค้า และด้านการเงินขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติของประเทศสมาชิกและของภาคเอกชนในระดับชาติ เช่น องค์กรเกี่ยวกับ

การคมนาคม ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจนำเที่ยว ผู้ให้บริการด้านการเงิน และหน่วยงานด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น ตลอดจนภาคเอกชนในระดับภูมิภาค เช่น สมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEANTA) องค์กรเกี่ยวกับการคมนาคม ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยวแบบออนไลน์ (OTAs) ผู้ให้บริการด้านการเงิน และหน่วยงานด้านการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีขนาดใหญ่ในระดับภูมิภาค

จ. ตัวชี้วัดและเป้าหมาย: กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายเพื่อใช้ในการวัดผลการยกระดับความรู้ถึงภูมิภาคอาเซียน ในฐานะจุดหมายปลายทางร่วมกัน การส่งเสริมจุดหมายปลายทางอาเซียนและ อนุภูมิภาคอาเซียน การพัฒนา การส่งเสริมและกระจายสินค้าที่ให้ประสบการณ์ที่น่าสนใจและที่มีความหลากหลายตามลักษณะของมรดกทาง ธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และการกำหนดกลไกการควบคุมดูแลและประเมินผลที่สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่กำหนด

ข. งบประมาณสำหรับแคมเปญ VAY17: งบประมาณการงบประมาณที่จำเป็นในแต่ละเดือนสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินแคมเปญท่องเที่ยว VAY17 และหารือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนตามข้อ (จ) เพื่อระบุแนวทาง ที่เหมาะสมในการจัดหางบประมาณดังกล่าว

ข. เตรียมการนำเสนอเพื่อหาเงินทุนสำหรับแคมเปญ VAY17: จัดเตรียมการนำเสนอที่มีคุณภาพเพื่อดึงดูดการ สนับสนุนทั้งในรูปแบบเงินทุนหรือรูปแบบอื่นจากพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน

ณ. การจัดรูปแบบองค์กรผู้รับผิดชอบ: ก่อตั้งคณะกรรมการ VAY17 และเลขานุการเพื่อนำเสนอแคมเปญท่องเที่ยว VAY17 แก่พันธมิตรผู้สนับสนุนโครงการทั้งจากภาครัฐและเอกชน ให้คำแนะนำในการดำเนินแคมเปญ ท่องเที่ยว VAY17 ควบคุมดูแลและประเมินผล และรายงานผลการดำเนินโครงการ

4. วางกลยุทธ์ในระยะยาวสำหรับปี พ.ศ. 2562 - 2568 ในประเด็น

ก. วัตถุประสงค์หลักของกลยุทธ์การตลาด ตลอดจนตัวชี้วัดและเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

ข. ภาคส่วนของตลาดเป้าหมายที่จะพัฒนา

ค. จุดหมายปลายทางและสินค้าที่จะพัฒนาและนำเสนอต่อตลาดเป้าหมาย

ง. การกระจายสินค้าสู่ตลาดเป้าหมาย

จ. โครงการความร่วมมือในแบบพันธมิตรระหว่างภาครัฐและเอกชน

ฉ. กลยุทธ์การส่งเสริมการบริโภค การค้า สื่อทั่วไปและสื่อสังคมออนไลน์ ตลอดจนแนวทางในการจัดเตรียมแผน ปฏิบัติการในการทำการตลาดแบบปีต่อปี (One Year Rolling)

ช. งบประมาณประจำปีที่เป็นในการทำการตลาดและกลยุทธ์การระดมทุนจากภาครัฐและเอกชน

ซ. กลไกการควบคุมดูแลและประเมินผล ตลอดจนกลไกการรายงานผลตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย

ณ. การนำเสนอที่มีคุณภาพเพื่อดึงดูดการสนับสนุนทั้งในรูปแบบเงินทุนหรือรูปแบบอื่นจากพันธมิตรทั้งภาครัฐและ เอกชน

ขอบเขตของการออกแบบและการดำเนินการระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568

เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 นั้นมีการกำหนดเป้าหมาย ผลลัพธ์และผลกระทบที่ต้องการบรรลุเอาไว้อย่างชัดเจน (ดูกรอบการออกแบบและการควบคุมดูแลตามแนบ) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดตัวชี้วัดและเป้าประสงค์ที่มีความชัดเจนตามไปด้วยในทั้งเชิงคุณภาพและ เชิงปริมาณ นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำระบบควบคุมดูแลและประเมินผลเพื่อชี้วัดความก้าวหน้าผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และเพื่อรายงานผล ตลอดจนเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมกลยุทธ์ที่ใช้ด้วย แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 มุ่งผลหลักคือ “การท่องเที่ยวจะเป็นตลาดที่สำคัญในการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนชาวอาเซียน” และมุ่งบรรลุเป้าประสงค์คือ “ภูมิภาคอาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการแข่งขันสูงและสามารถให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวอาเซียนที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย ภายใต้พันธกิจการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ มีความยั่งยืน มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และมีความสมดุล” ระบบการควบคุมดูแล (M&E System) จะครอบคลุมข้อกำหนดในการควบคุมดูแลและประเมินผลในช่วง พ.ศ. 2559 - 2563 และช่วง พ.ศ. 2564 - 2568 ดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบและผลการดำเนินงานโดยรวมของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
2. ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้
  - ก. การทำการตลาดที่กว้างขวางขึ้นสำหรับจุดหมายปลายทางและสินค้าการท่องเที่ยวเชิงแนวคิด (Thematic) ที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่น่าดึงดูดใจและมีความหลากหลาย
  - ข. การลงทุนของภาครัฐและเอกชนที่มีความเข้มแข็งในโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างส่วนบน (Superstructure) ด้านการท่องเที่ยว
  - ค. ภูมิภาคอาเซียนได้รับการยอมรับว่าเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวคุณภาพ
  - ง. การเชื่อมต่อกันและโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและ มีขอบเขตที่กว้างขวาง
  - จ. การจัดการการข้ามพรมแดนได้รับการพัฒนาและสามารถอำนวยความสะดวกแก่การเคลื่อนย้ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและนักท่องเที่ยวภายในอาเซียน
  - ฉ. ชุมชนท้องถิ่นแม้จะในอนุภูมิภาคจุดหมายปลายทางที่มีการพัฒนาไม่มากนักสามารถมีส่วนร่วมในห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวในระดับจุดหมายปลายทางได้อย่างเต็มที่
  - ช. ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาและมีการยกระดับอย่างต่อเนื่อง
  - ซ. สถานที่อันเป็นมรดกของอาเซียนและมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวได้รับการคุ้มครองและทำนุบำรุงอย่างเหมาะสม

การดำเนินการในระบบการควบคุมดูแลและประเมินผล (M&E System) อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) โดยมีการว่าจ้างให้บริษัทเอกชนเป็นผู้รับช่วงในการดำเนินการระบบประจำวัน ระบบดังกล่าวควรใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันและสามารถใช้งานได้ง่าย ระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลจะต้องมีการวัดผลจากตัวชี้วัดต่างๆ ไตรมาส โดยระบบจะจัดทำรายงานผลการประเมิน ในกรณีที่เกิดการดำเนินไม่เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ระบบจะวินิจฉัยและรายงานสาเหตุ ตลอดจนเสนอแนะการดำเนินงานที่เหมาะสมได้ด้วย

ระยะออกแบบระบบการควบคุมดูแลและประเมินผล (M&E Design Phase):

การออกแบบระบบการควบคุมดูแลและประเมินผล (M&E System) จะต้องมีการดำเนินการต่อไปนี้

1. การกำหนดและ/หรือการยืนยันตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับการชี้วัดผลลัพธ์ 8 ประการข้างต้น และผลกระทบ และผลการดำเนินงานโดยรวมของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
2. การวัดผลตามตัวชี้วัดสำหรับผลกระทบ ผลการดำเนินงานและผลผลิตที่ได้
3. การกำหนด/การเสนอแนะ/การยืนยันผลการดำเนินการและผลกระทบโดยการพิจารณาจากเป้าหมายตามตัวชี้วัดผลผลิต
4. การพัฒนาระบบชี้วัด (Metrics) ที่ใช้งานง่ายและมีแหล่งข้อมูลรองรับสำหรับการชี้วัดผล การดำเนินการและผลผลิต
5. การทบทวนและประเมินรูปแบบข้อมูลทางสถิติการท่องเที่ยวอาเซียนที่มีอยู่และการทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบเพื่อยกระดับรูปแบบของข้อมูลให้สามารถสะท้อนให้เห็นสิ่งที่จำเป็นต่อระบบ การควบคุมดูแลและประเมินผลภายใต้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568
6. การออกแบบระบบการเก็บข้อมูลดิจิทัลเพื่อนำเข้าข้อมูลและประเมินผลผ่านระบบชี้วัดผลกระทบ ผลการดำเนินงานและผลผลิต และโครงสร้างการรายงานในรูปแบบตารางซึ่งรวมถึงการค้นหาและให้ข้อเสนอแนะแนวทางซึ่งระบบสามารถเชื่อมต่อไปยังระบบแหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้ เพื่อที่จะทำให้ การดำเนินการควบคุมดูแลและประเมินผลอยู่ในลักษณะการดำเนินการแบบอัตโนมัติให้มากที่สุด
7. การระบุรูปแบบและลักษณะของอุปกรณ์ที่จำเป็นรวมถึงงบประมาณซึ่งจะใช้ในการติดตั้งระบบควบคุมดูแลและประเมินผล การจัดเตรียมเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างและการช่วยเหลือคณะกรรมการในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง
8. การจัดทำคู่มือการใช้งานระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลภายใต้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2563
9. การให้บริการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรของคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) บุคลากรของประเทศสมาชิก และบุคลากรขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อให้สามารถใช้งานระบบควบคุมดูแลและประเมินผลตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2568 ได้
10. การให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) ในการจัดเตรียมขอบเขตการว่าจ้างให้ผู้รับช่วงในการดำเนินการระบบดังกล่าว

การดำเนินการระบบการควบคุมดูแลและประเมินผล (M&A Implementation):

การดำเนินการระบบควบคุมดูแลและประเมินผลในแต่ละวันนั้นครอบคลุมการเก็บข้อมูล การนำเข้าข้อมูล การประมวลข้อมูลและการจัดทำรายงานประจำไตรมาส การดำเนินการเหล่านี้จะได้ว่าจ้างผู้รับจ้างอิสระ เช่น มหาวิทยาลัยในอาเซียนซึ่งจะร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC) เพื่อให้การใช้งานระบบเป็นไปอย่างราบรื่น การดำเนินการทั้งหมด มีดังต่อไปนี้

1. การจัดทำขอบเขตการว่าจ้างผู้รับช่วงการดำเนินการระบบ งบประมาณและการค้นหาผู้ที่จะทำการเสนอราคาสำหรับการให้บริการ
2. การทบทวนและประเมินข้อเสนอราคาและคัดเลือกผู้เสนอราคาที่เหมาะสมที่สุดโดยคำนึงถึงศักยภาพ คุณภาพและราคา
3. การมอบหมายให้ผู้เสนอราคาที่เหมาะสมที่สุดเป็นผู้ดำเนินการระบบควบคุมดูแลและประเมินผลเป็นรายปีและสามารถต่อระยะเวลาได้หากดำเนินการเป็นที่น่าพอใจ
4. การให้คำแนะนำและกำกับดูแลการทำงานของบริษัทผู้รับจ้างช่วงโดยคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ATRMEC)

กระบวนการออกแบบและนำระบบการควบคุมดูแลและประเมินผลมาใช้จะแล้วเสร็จภายใน 6 เดือน

